

Kommunstyrelsen kallas till sammanträde

Tid: 2016-11-07 kl. 13:00

Plats: Kommunsalen

Öppnande, närvaro, justering

Beslutsärenden

- Ombyggnad av Lillåhem och Gamla biblioteket (Joakim Larsson, 13.00 - 14.00)**
Förslag till beslut
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta om följande:
  - Orsa kommun ska genomföra en ombyggnad av Lillåhem och gamla biblioteket.
  - Kommunstyrelsen beslutar om vilket ombyggnadsalternativ (A eller B) som ska väljas.
  - Kommunstyrelsen utser en styrgrupp och en arbetsgrupp tillsätts med bred förankring från berörda parter.
- Drift- och investeringsbudget 2017 (Johan Hult, 14.10 - 15.00) – OBS! Nytt underlag**
Förslag till beslut
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna förslaget till drift- och investeringsbudget 2017 enligt bilaga.
- Avtal och avsiktsförklaring Vinterfest 2018-2019 (ej slutbehandlat i utskottet)**
Förslag till beslut
Kommunstyrelsen godkänner föreliggande avsiktsförklaring och avtal gällande Vinterfest 2018-2019. Avtalet finansieras genom evenemangsbudgeten under kommunstyrelsens ansvar.
- Uthyrning av trygghetsboende**
Förslag till beslut
Kommunstyrelsen beslutar att när hyresgäster inom trygghetsboendet lämnar sina lägenheter så överförs de till särskilt boende.
- Habiliteringsersättning**
Förslag till beslut
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att följande habiliteringsersättning ska utgå från den 1 januari 2017:
Ersättning för heldag 50 kr/dag och halvdag 25 kr/dag. Närvaro med minst 3 timmar/dag berättigar till halvdagsersättning. Vid närvaro under tre timmar utgår inte någon ersättning. Närvaro minst 6 timmar/dag berättigar till heldagsersättning.

Utskott för omsorg föreslår även att ersättningen tas med i budget för 2017.

6. **Svar på medborgarförslag om utemiljö på Orsaskolan**
Förslag till beslut
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bifalla medborgarförslaget gällande utemiljö på Orsaskolan.
7. **Upphandling av turistbyrå- och destinationsutvecklingsverksamhet, Nya Visit Dalarna AB**
(protokollsutdrag från utskottet 1/11 skickas senare)
8. **Bildande av bolag för turistbyrå- och destinationsutveckling, Nya Visit Dalarna AB – se bilaga** (protokollsutdrag från utskottet 1/11 skickas senare)
9. **Inriktningsbeslut livsmedelsupphandling** (protokollsutdrag från utskottet 1/11 skickas senare)
10. **Sammanträdesplan 2017**
Förslag till beslut
Ordinarie sammanträden med kommunfullmäktige 2017 sker enligt följande:

6 februari, 27 mars, 29 maj, 2 oktober och 27 november.

Samtliga sammanträden börjar kl 19.00, förutom i november då sammanträdet börjar kl 18.00, om inte ordförande beslutar annat.
11. **Kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden 2017**
Förslag till beslut
Kommunledningskontoret föreslår kommunstyrelsen:
kommunfullmäktige beslutar att kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden 2017 införs i Moratidningen, Dalademokraten samt annonseras i Orsakompassen.
12. **Redovisning av ej färdigbehandlade motioner och medborgarförslag ht 2016**
Förslag till beslut
Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner redovisningen av ej färdigbehandlade motioner och medborgarförslag.
13. **Delegationsordning för utskott för omsorg** (protokollsutdrag från utskottet 2/11 skickas senare)
14. **Förändringar i skattesats för beräkning av kyrkoavgift**
(protokollsutdrag från utskottet 2/11 skickas senare)

Delegationsbeslut

1. Medfinansiering av tågtrafik, Inlandsbanan

Mikael Thalin
Ordförande

Camilla Staberg
Sekreterare

§ 115

OK KS 2016/00170-6

Ombyggnad av Lillåhem och gamla biblioteket

Beslut

Utskottet för strategi och utveckling föreslår:

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta om följande:

- Orsa kommun ska genomföra en ombyggnad av Lillåhem och gamla biblioteket.
- Kommunstyrelsen beslutar om vilket ombyggnadsalternativ (A eller B) som ska väljas.
- Kommunstyrelsen utser en styrgrupp och en arbetsgrupp tillsätts med bred förankring från berörda parter.

Sammanfattning av ärendet

De tre huvudmotiven för ombyggnad av Lillåhem är arbetsmiljöskäl, förbättrad upplevelse för brukare och behovet av att möta framtida ökad efterfrågan på omsorg. Sedan hösten 2015 har nya beslutsunderlag tagits fram där två ombyggnadsalternativ, A och B, har utformats.

Till underlagen finns också demografiska prognoser som visar en markant ökning om 3-5% per år för antalet äldre (80 år och äldre) från år 2022 och framåt. Antalet platser på Lillåhem är i dagsläget 44 st. Idag används en del av Lillåhem till förskola och ombyggnadsförslagen innebär att denna verksamhet flyttas till gamla biblioteket, som byggs om för det nya ändamålet.

Båda ombyggnadsalternativen (A och B) ger fyra ytterligare platser vilket skulle kunna möta efterfrågan på vårdplatser för de sex-sju närmaste åren, men inte på längre sikt eftersom efterfrågan enligt prognoserna fortsätter att växa efter 2023.

Ytterligare kalkyler behövs för båda ombyggnadsalternativen för att visa en helhetsbild av kostnaderna som t ex kosthanteringen.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande med bilagor, utredning och utveckling, 2016-10-05.

Förslag till beslut

Kommunledningskontoret föreslår utskottet för strategi och utveckling:

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta om följande:

- Orsa kommun ska genomföra ombyggnad av Lillåhem och gamla biblioteket.
- Kommunstyrelsen beslutar om vilket ombyggnadsalternativ (A eller B) som ska väljas.
- Kommunstyrelsen utser en styrgrupp och en arbetsgrupp tillsätts med bred förankring från berörda parter.

ORSA KOMMUN

PROTOKOLLSUTDRAG
OK Kommunstyrelsens arbetsutskott
Sammanträdesdatum:
2016-10-11

11 (15)
(15)

Sändlista

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Beslut ①

Kommunledningskontoret
Joakim Larsson

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande angående ombyggnad av Lillåhem och Gamla biblioteket

Sammanfattning av ärendet

Ärendet gäller huruvida kommunen ska besluta om ombyggnad av Lillåhem enligt något av de förslag som underlagen visar. Projektet skulle också innebära ombyggnation av Gamla biblioteket för att rymma den förskola som idag ryms inom Lillåhem.

Ombyggnationen skulle ge förbättrad arbetsmiljö för personal och förbättrade trivsel och säkerhet för brukare. Ombyggnationen skulle också ge fyra nya platser inom Lillåhem, vilket delvis skulle möta den långsiktigt ökande efterfrågan på särskilt boende.

Investeringen för ombyggnadsprojektet är uppskattad till 75,5Mkr-81,6Mkr beroende på vilket ombyggnadsalternativ som väljs. Detta skulle enligt OLAB ge en hyreshöjning för kommunen om 6-8% (ca 4,5- 6,5Mkr). Båda ombyggnadsförslagen medför dock ytterligare ekonomiska konsekvenser som inte är utredda eller kalkylerade.

Ett ytterligare förslag om nybyggnation av helt nytt särskilt boende om >100Mkr är inte närmare utrett.

Yttrande

De tre huvudmotiven för ombyggnad av Lillåhem är arbetsmiljöskäl, förbättrad upplevelse för brukare och behovet av att möta framtida ökad efterfrågan på omsorg. Sedan hösten 2015 har nya beslutsunderlag tagits fram, bland annat underlag från Mondo arkitekter, med två ombyggnadsalternativ (A och B). Underlagen visar att dagens behov inom särskilt boende är väsentligt annorlunda mot den tid då Lillåhem byggdes (1960-70-tal). Detta gäller både ur personal- och arbetsmiljöperspektiv som ur brukarperspektiv där underlagen tagit upp att dagens brukare är äldre och mer vårdkrävande.

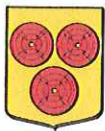
Kommunens övergripande mål för omsorgen är att *personer som får insatser inom socialtjänsten ska känna sig trygga och nöjda med det bemötande och den vård och omsorg som ges*, vilket mäts i Socialstyrelsens årliga bedömning. Målet för särskilda omsorgen är att 90% skall känna sig trygga (2015: 90%) och att 50% ska ange svarsalternativet *mycket* på de tre frågor som rör nöjd med bemötande, förtroende för personalen och trygghet. (2015: 37%).

Till underlagen finns också demografiska prognoser som visar en markant ökning om 3-5% per år för antalet äldre (80 år och äldre) från år 2022 och framåt.

Antalet platser på Lillåhem är i dagsläget 44 st. Idag används en del av Lillåhem till förskola och ombyggnadsförslagen innebär att denna verksamhet flyttas till Gamla biblioteket, som byggs om för det nya ändamålet.

Båda ombyggnadsalternativen (A och B) ger fyra ytterligare platser vilket skulle kunna möta efterfrågan på vårdplatser för de sex-sju närmaste åren, men inte på längre sikt eftersom efterfrågan enligt prognoserna fortsätter växa efter 2023.

Båda ombyggnadsalternativen ger ökade ytor och förbättrad arbetsmiljö för

personalen.

Både A och B ger samma förbättring för lägenheterna, vilket innebär bl. a. förbättrade utblickar från sängplatser och säkrare passage mellan säng och hygienrum/toalett.

Den avgörande skillnaden mellan ombyggnadsförslag A och B gäller maten, måltidsmiljön och kosthanteringen.

Förslag A innebär en fortsättning på nuvarande storkökslösning och centralisering av kosthantering. Ombyggnadsförslag A är kalkylerat till totalt ca 75,5Mkr. I denna kalkyl saknas nödvändig renovering av befintligt storkök, vilket enligt OLAB kan uppskattas till ca 11-12Mkr (40tkr/kvm). Förslag A innebär ingen förbättrad måltidsupplevelse för brukaren.

Förslag B innebär decentraliserade avdelningskök vilket skulle ge ytterligare positiva effekter i form av förbättrad kost och måltidsupplevelse, men också fördelen med självförsörjande enheter vid sjukdomar/epidemier.

Förslag B är kalkylerat till 81,6Mkr. Detta förslag innebär en väsentligt förändrad kostlogistik som också påverkar andra verksamheter som får sin mat från storköket: Orsagården och hemtjänsten och den planerade förskolan i gamla biblioteket. De organisatoriska och ekonomiska konsekvenserna för denna förändrade kostlogistik är inte utredd eller kalkylerad.

Således visar inte underlagen och kalkylerna för varken A eller B helhetsbilden av de kostnader som respektive ombyggnadsalternativ medför.

Hyresökningen för kommunen kan enligt OLAB beräknas till 6-8% av investeringskostnaden vilket enligt OLAB skulle ge en hyreshöjning för kommunen på 6-8% (ca 4,5- 6,5Mkr) exklusive outredda extrakostnader.

Underlaget från Mondo nämner också alternativet att bygga ett helt nytt särskilt boende. Detta alternativ är dock inte fullständigt utrett. Den kalkyl om 100Mkr som visas inkluderar inte storkök och hanteringen av nuvarande Lillåhem.

Beslutsunderlag

Bilagor, 2016-10-04.

Förslag till beslut

Utskottet för strategi och utveckling föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta om följande:

- Orsa kommun ska genomföra ombyggnad av Lillåhem och Gamla biblioteket.
- Kommunstyrelsen ska besluta om vilket ombyggnadsalternativ (A eller B) som skall väljas.
- En styrgrupp och en arbetsgrupp tillsätts, med bred förankring från berörda parter.

Sändlista

Kommunfullmäktige

Ann-Therese Albertsson
Kommunchef

LILLÅHEM

Särskilt Boende i Orsa

Orsa Kommun

REMISSUNDERLAG
2016-06-30

INNEHÅLL

INLEDNING.....	3
BAKGRUNDSFAKTA.....	4
MÅLGRUPP.....	5
ORSAKER TILL FÖRÄNDRINGSBEHOV.....	6
FÖRÄNDRINGSMÅL.....	7
FUNKTIONER OCH SAMBAND.....	8
TILLGÄNGLIGHET, TRYGGHET OCH SÄKERHET.....	10
KVALITET OCH TEKNIK.....	11
LAGAR OCH REKOMMENDATIONER.....	12
FÖRSLAG.....	13

Observera att dokumentet kräver färgutskrift för full läsbarhet. Utskriftsformat är A4. Observera även att vissa bilder spänner över två sidor och ska läsas, digitalt såväl som fysiskt, tillsammans. Skriv gärna ut dubbelsidigt.

Källförteckning

INLEDNING

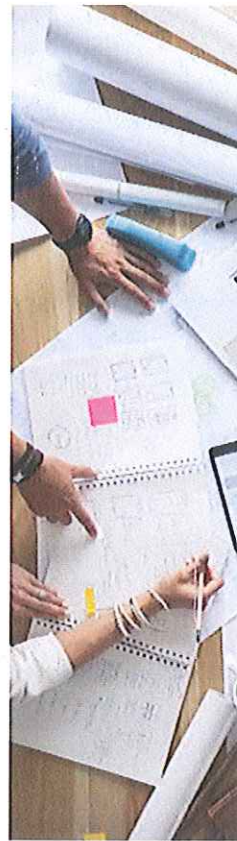
Dokumentet du har i din hand är ett remissunderlag för kommande förslagshandling för Orsas särskilda boende Lillåhem.

Projektet kring Lillåhem startade under hösten 2015 och uppkom genom personalens behov av mer ändamålsenliga lokaler som stödjer dagens sätt att arbeta. Syftet med projektet var därför ursprungligen att skapa mer funktionella och ändamålsenliga lokaler för personalen. Tidigt i processen valde man att zooma ut perspektivet och se på det särskilda boendet som helhet; vilka vistas i byggnaden? hur ser en vanlig dag ut? vilka behov finns det och vilka värden får inte glömmas bort? hur ser dagens särskilda boenden ut i Sverige och vad säger den ledande forskningen och regelverken?

I projektets inledande samtal var en ombyggnation av enbart avdelningarna det primära uppdraget. När ramarna för Lillåhems och Orsa kommuns tankar kring om vilken typ av omvårdnad de vill kunna erbjuda sina äldre på kommunens särskilda boenden skulle fastställas, stod det klart att hela Lillåhem behövdes ses över som en helhet och att god omvårdnad för hyresgästerna (vidare i dokumentet benämnda som brukare) skulle stå i fokus. Sambandet mellan personalens välmående och arbetsmiljö har en direkt koppling till brukarnas hälsa och välmående. Således fastställdes projektets syfte till att skapa mer funktionella och ändamålsenliga lokaler för personal såväl som brukare. Brukarna är målgruppen.

Till grund för projektet ligger således lagkrav och regelverk, rekommendationer och riktlinjer, intresseorganisationers informationsmaterial, referensprojekt och nationella äldreboendeforum. Den befintliga verksamheten på Lillåhem har fått löpande information om projektets framfart och har fått ta del av tankar på hur en om- eller nybyggnation kan påverka dem. I regel kräver en helgreppsförändring av den här storleken en omorganisation då en byggnad som kommer att uppfylla dagens moderna behov inte bara kommer att underlätta för personalen att utföra sina arbetsuppgifter, utan även kommer medföra en förändring av deras sätt att arbeta.

Detta dokument redovisar två olika ombyggnadsförslag av befintlig byggnad samt ett nybyggnadsalternativ. Kalkyler har tagits fram på alla tre förslagen.

BAKGRUNDSFAKTA

Lillåhem i Orsa kommun byggdes under 1960-70-talet som äldreboende. Byggnaden uppfördes efter de behov de äldre i samhället hade vid denna tid. Nu 50-60 år senare ser både målgrupp, krav och behov annorlunda ut. Byggnaden har även förändrats och byggts till under åren och det särskilda boendet är idag en av flera olika verksamheter som huserar i byggnaderna.

De första brukarna på boendet var både piggar och yngre än vad dagens brukare är. För att få en plats idag på ett särskilt boende måste personen i fråga göra en ansökning till kommunen. Oftast är personen då närmare 80 år och har ett vårdbehov som inte längre kan tillgodoses av hemtjänsten. Därmed har brukaren vanligen redan haft kontakt med vården under en längre tid. Begreppet multisjuk används ofta i detta sammanhang då personerna på ett särskilt boende ofta har en- eller flera sjukdomar på grund av ålderdom och många har även svårigheter att röra sig. Boendet ger därför vård dygnet runt och är således även en dygnet-runt-arbetsplats.

Vissa särskilda boenden är speciellt anpassade för personer med demenssjukdom, detta är idag inte ett sådant, däremot finns det brukare i tidigt demensstadium som väntar på förflyttning till demensboende.

Lillåhem består idag av en huvudbyggnad från 1960-70-talet som är sammankopplad med ytterligare två byggnader som byggdes år 1993. Byggnaderna är i ett våningsplan med installationsvind och delvis källare. Totalytan är cirka 5900 m², varav det särskilda boendet utgör ca 3900 m². Sedan bygghären har flertalet ombyggnationer gjorts på huvudbyggnaden av varierande storlek. 1978 byggdes ett storkök, 1993 gjordes stora om- och tillbyggnader på huvudbygganden och det tillkom ett nytt fläktrum för storköket. År 2003 brann den västligaste avdelningen ner och byggdes tillbaka enligt ursprungsritningarna och stod återigen färdig år 2004. Någonstans mellan 1993 och 2003 byggdes huvudbyggnaden till med en flygel som idag inrymmer en förskola. Förskolans planlösning påminner mycket om en äldreomsorgsavdelnings, men har aldrig brukats till det. I övrigt har det gjorts flera mindre löpande ombyggnationer av huvudbygganden allt eftersom verksamheternas behov har krävt det.

Funktionerna i källarplanet är tvätteri, personalomklädningsrum, förrådsytor, och drifttrum. Huvudbyggnaden inrymmer fyra verksamheter: storkök, hemtjänst, särskilt boende och förskola. De två sammankopplade byggnaderna är trygghetsboenden. Verksamheten för det särskilda boendet är uppdelat på fem avdelningar: Ångsklockan, Violon, Gullvivan, Prästkragen och Näckrosen. 44 stycken brukare bor idag på Lillåhems särskilda boende och personalen uppgår till ca 40 personer.

Bildkälla: Google Earth

MÅLGRUPP DEN FJÄRDE ÄLDERN

Uttrycket den fjärde åldern ingår i den brittiske sociologen Peter Lasletts uppdelning av nutidsmänniskans livsförlopp i olika faser (Laslett, 1987).

- Den första åldern – uppväxten som präglas av beroende av andra, skola och utbildning, att bli vuxen.
- Den tredje åldern som är den del av pensionärstillvaron som präglas av en arbetsfri ekonomisk grundtrygghet utan nämnvärda begränsningar av aktiviteter på grund av ohälsa och funktionsnedsättning.
- Den fjärde åldern då sjukdomar och funktionsnedsättningar sätter gränser för vad man kan göra och orka med. Man blir återigen beroende av andra.

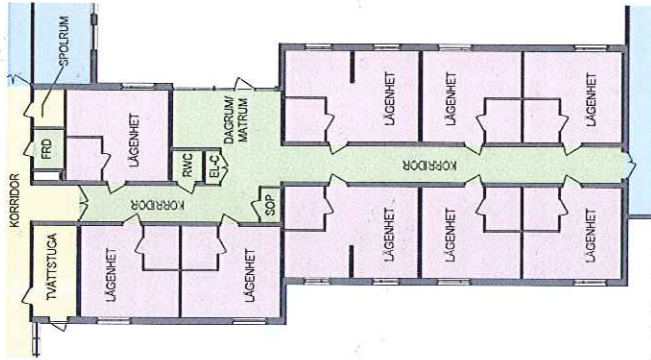
Bildkälla: Getty Images

Nästan 89 000 personer bor på särskilt boende och medelåldern är ca 90 år (2013-års uppgifter). Den höga åldern kräver mycket vila inte minst för de med somatiska och kognitiva problem. Många personer väljer ensamheten i sitt rum för man helt enkelt inte orkar något annat. Men de många ensamma timmarna kan innebära en passiv vistelse som kan beröva en äldre individ de förmågor hon eller han har. Man behöver stimulans och något meningsfullt att göra även om man inte kan delta i gemensamma aktiviteter. Ett gemensamt boende kan stimulera en ensam och sjuk person men omvårdnaden behöver individanpassas efter personens eget tycke och tidigare liv och vanor.

*"Jag kan åldras i trygghet och självbestämmande med tillgång till god vård och omsorg."
- Bättre liv för sjuka äldre, 2015, Sveriges Kommuner och Landsting*

ORSAKER TILL FÖRÄNDRINGSBEHOV

När det gjordes en helhetsöversyn på huvudbyggnadens rumsanvändning så såg man att flera rum utanför avdelningarna bytt funktion från vad de ursprungligen var tänkta för. Många gemensamma aktivitets- och samlingsrum har fått stå tillbaka för verksamhetens mer akuta platsbrist-problematik inne på avdelningarna. Några exempel är, gymnastikrummet nyttjas nu som matrum till en avdelning då alla brukarna inne på en avdelning inte har fått plats att äta tillsammans, en större, modernare städcentral har installerats på bekostnad av vaktmästeriet och nya lagkrav har lett till installation av två stycken desinfektionsrum. De olika verksamheterna begränsar idag även varandra då de fått växa "åt det håll det finns ett rum ledigt". Detta gör att det idag är svårt att göra mindre ombyggnationer till förmån för det särskilda boendet utan att påverka andra verksamhets ytor.

Befintlig planlösning avdelning

ÖNSKEMÅL FRÅN VERKSAMHETEN

- Dokumentationsrum på varje avdelning, gärna med uppsyn över gemensamma delar.
- Större dagrum/ matplats där alla brukare på avdelningen kan vistas samtidigt
- Ett fritt mått på minst 80 cm fritt runt sängarna.
- Möjlighet att koppla in taklyft i alla rum.
- Möjlighet att nulla ut sängar från lägenheterna.
- Mer förädsyta för förbrukningsmaterial på avdelningarna.
- Lägenhetsköken används sparsamt av brukarna och brandlarm utlöses då och då. Är det möjligt att köksfunktionen kan placeras om och eventuellt frigöra yta som kan användas bättre?

ÖNSKEMÅL FRÅN BESTÄLLAREN

- Ökat välmående och bättre matsituationer för brukarna.
- Individuellt utformad omvårdnad
- Bättre lokaler och teknik som stödjer personalens arbetssätt. All personal ska kunna ta paus tillsammans.

FÖRÄNDRINGSMÅL

Lillähems särskilda boende ska erbjuda god omvårdnad i fina, funktionella lokaler med brukaren i centrum. Värdegrundande ord är trygghet, gemenskap och "det lilla extra".

För att få Lillähems särskilda boendes befintliga lokaler att fungera enligt dagens behov och krav är det både projektgruppens och verksamhetens bedömning att hela huvudbyggnaden behöver ses över ur ett helhetsperspektiv. När det handlar om en så pass omfattande ombyggnation som kommer att krävas ska även en kalkyl på nybyggnation tas fram och hanteras som förslag. För att alla förslag ska kunna bedömas så likvärdigt som möjligt har ombyggnadsförslagen använt nybyggnadskraven som utgångspunkt. Viss dispans finns sedan att söka med hänsyn till den befintliga byggnadens fysiska begränsningar. Möjlighet till finansiellt stöd kommer även att undersökas.

FUNKTIONER OCH SAMBAND

Nedan listas de mest grundläggande funktioner och samband som eftersträvas på ett särskilda boenden idag

- Planering och rutiner ur ett smittskydds-perspektiv.
Twätthantering, flöden.
- Avstånd och tillgång till desinfektionsrum
Smittspridning, effektivare arbete.
- Minskade störmoment på avdelningar och i lägenheterna.
Inga genomgångsavdelningar, genomräckningsköp från korridor.
- Förbyggande av fallrisk nattetid
Nattbelysning, kort avstånd till hygienrum.
- Säker läkemedelshantering.
Medicinskåp med elektronisk logg, apodos.
- Minskad institutionskänsla
Korta korridorer, individanpassning.
- Samverkan mellan avdelningar.
Två avdelningar bildar ett team och kan samnyttja vissa funktioner och extrapersonal/vikarier. Skapar gemenskap.
- Teamrum.
För avstämningsmöten, dokumentation, schemalaggnig och eventuell nattövervakning.
- Effektivare bemanningsmöjligheter.
Vissa funktioner, ex. sophantering, mat-hämtning och förrådspåfyllning, kan bemannas av servicepersonal så att avdelningspersonalen kan spendera mer tid med brukarna.
- Teknikstöd.
Nyckelfria system, positionering, handenheter, trådlöst internet.
- RWC med dusch neutralt placerad på avdelningen.
Främjar vistelse i gemensamma rum och minskar smittspridning mellan avdelningar då personal får en renhetsstuss.
- Lägenhetsdörrar öppnas mot gemensamma utrymmen.
Naturligt leddas till gemensamma rummen.

Bildkälla: Okänd

Orsabostäder

- God tillgänglighet.
Inomhus och utomhus. Nivåer, kontraster, hjälpmedel, material och belysning.
- Trivsamt inomhusmiljö.
Hemlik miljö, rätt klimat.
- Delaktighet i vardagsfunktioner.
Tvätta sin egen tvätt och vara delaktig i sin egen matlagning.
- Gemenskap, integritet och trygghet.
Boendet är ett hem där alla ska känna sig delaktiga. Man ska få fortsätta leva sitt liv på samma sätt som tidigare.
- Möjlighet till parboende - flexibelt.
Exempelvis förberedda hålltagningar mellan alla lägenheter.
- Samtalsrum
För såväl personal- som anhörigsamtal. Placeras utanför avdelningen.
- Flexibla multifunktionella rum.
För utbildning, möten och samlingar.
- Neutral lägenhet
För brukare som behöver bo individuellt under en viss period och för anhöriga att hyra när de är på besök. Extra rumresurs.
- Utblickbarhet, grönska och tidsuppfattning
Låga fönsterbröstningar, välplacerade fönster och uteplatser, utsikt från sängliggande.
- Träningsmöjlighet
Inomhus och utomhus. Ta hand om det friska i varje person. Både fysiskt och kognitiv träning.
- Trivsam och aktivitetsfrämjande utemiljö.
För alla årstider, både att använda och att se ut över. Trädgårdsbelysning, årstidsratter.
- Enplansbyggnad.
Det ska vara enkelt att gå till gemensamma funktioner och komma direkt ut i det fria.
- Egna uteplatser till lägenheterna
Önskvärt men har en säkerhetsaspekt.

Bildkälla: Wallpaper
MONDO
ARKITEKTER

TILLGÅNGLIGHET, TRYGGHET OCH SÄKERHET

TILLGÅNGLIGHET

- Höj- sänkbar inredning*
- Stödhandtag på rätt ställen*
- Laddningsstationer för eldrivna hjälpmedel*
- Nivåfritt - inga trappor, ramper eller höga trösklar*
- Kontraster och orientering*
- Information och skyltning*
- Teleslingor*
- Taktila ledstråkar*
- Förberett för taklyft i alla lägenheter*

Reservvattentank

Sprinkler

Taklyft

Mobil handenhet

TRYGGHET OCH SÄKERHET

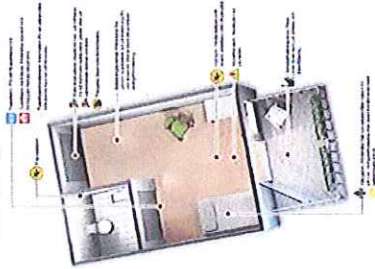
- Sprinklers*
- Reservvattentankar
- Reservkraft
- Kameror (värme, bild eller rörelse)
- Hallsäkra golv*
- Tvätthantering på avdelningen (smittskydd) *
- Proppskåp i korridor*
- Vattensvängning*
- Patientkallelsesystem
- Tysta larm (larmlagring)
- Dörrlarm
- Medicinskåp med digital logg*
- Nattbelysning*
- Dörrsensorer
- Nyckelfritt (hotellås)*
- Sensorgolv*
- Positionering (GPS)
- Mobila handenheter
- Genomräkningskåp*

Hotellås

Nattbelysning

Sensorgolv

*post finns med eller förberedd för i framtiden kalkyl.
Exakt vilka system och aktiviteter som är aktuella för Lillåhem är inte fastställda.

KVALITET OCH TEKNIK

KVALITET

- Hemkänsla i möbler, material, färger, dofter och smaker.
- Vardagsrutiner:
Tvätta kläder, laga mat, läsa en bok i dgerummet, plantera i odlingslådor, maila och skypa med familjen, lyssna på musik.
- Aktiviteter på avdelningen:
Tv-dokumentär/ filmvisning, bokväggen, storbakning, akvarellmålning, högläsning.
- Aktiviteter i byggnaden:
Gym, spa & relax, bingo, biovisning, besök av aktivitetshundar i trädgården, sommarkamrar, förlånga sommaren i uterummet, sång- och dansafton, värma sig framför brasan, pubkväll.
- Aktiviteter utanför byggnaden: Kräfftiske, hotellfrukost, strandutflykt, kryssningsresa, shoppingresa.
- Högtidfirande:
Midsommarfest, kräftskiva, Luciaåtg

Bild 1: Nymåsgården, Hjorded. Bild 2, 4: Cetry Images
Bild 3: Äldreboendet Kröggaren, Rimbo

TEKNIK

- Trådlöst internet (wi-fi) i hela byggnaden.*
- Fiber-tv i alla lägenheter och på avdelning*
- Bild- och ljudsystem kopplat mellan samlingsrum och dagrum så att alla kan ta del av stora händelser.*

LAGAR OCH REKOMMENDATIONER

LAGKRAV

- Plan- och bygglagen, PBL
- Tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, BVF
- Boverkets byggregler, BBR
- Boverkets konstruktionsregler, BVK
- Arbetsmiljölagen, AFS (ALM)
- Socialtjänstlagen, SoL
- Hälsa- och sjukvårdslagen, HSL
- Livsmedelslagen
- Smittskyddslagen
- Svensk Standard, SS (SIS)

RIKTLINJER OCH REKOMMENDATIONER

- Byggskap och vårdhygien, BOV
- Bygg Ikapp
- Handbok för säker mat inom skola, vård och omsorg
- Bostad i särskilt boende är den enskildes hem
- Miljöanpassningar som bidrar till ökad delaktighet
- Bra mat i äldreomsorgen
- Bo bra på äldre dar
- Bo bra hela livet
- Ädelreformen
- Femti funderingar om äldres boende
- Vårdhygien för särskilda boendeformer i Stockholms län

LAGHIERAKI

1. Naturlagar
2. FN
3. EU
4. Svea rikets lag
5. PBL, BVF
6. BBR
7. AFS
8. Kontrakt

FÖRSLAG

På följande sidor redovisas förslag på hur ett framtida Lillåhem skulle kunna utformas för att uppnå förändringsmålet. Först presenteras en kort sammanfattning av förslagen och sedan följer planskisser på avdelningarna för ombyggnadsalternativen. Alla förslag innehåller ett särskilt boende med sex stycken avdelningar med vardera åtta lägenheter.

Det finns två olika ombyggnadsalternativ framtagna för Lillåhem. Grundutförningen för dem är snarlika men de skiljer sig i olika sätt att hantera kosten, därav två alternativ. När beslut finns om hur kosthanteringen ska ske kommer en översiktlig plan att presenteras till förslags-handlingen. Förslagskisserna i detta dokument kommer därför endast redovisa utförningen av avdelningarna.

Det som är lika för bägge alternativen är att de gemensamma delarna innehåller gym, spa, sångdusch, samlingsrum i olika storlekar, aktivitetsrum, neutral lägenhet, uterum, städcentral, teknik- och driftrum och administrativa delar för all personal med tillhörande mötesrum och förråd. De två byggnaderna med trygghetsboenden är kvar. Förskolan har dock i bägge alternativ fått lämna sina lokaler och en ny avdelning har tillkommit. Alla avdelningar har justerats så att de har lika utformning och samma antal lägenheter. Huvudentrén har flyttats till den östra gaveln. Nedan följer en sammanfattning av vad som skiljer alternativen åt.

OMBYGGNADSFÖRSLAG ALTERNATIV A

Det befintliga storköket sparas och utökas med "cock and chill"-kök. För att få plats behöver hemtjänsten lämna sina lokaler. Befintlig varumottagning och gemensamt soprum behålls i sina befintliga lägen. Två nya fläktrum för nya ventilationsinstallationer byggs på taket. Ombyggnation av våning ett kommer att krävas för att få plats med ny sprinklercentral och städcentral. Samtalsrum till personal och anhöriga saknas.

Kosthantering: Kollektivtillagning.

Maten tillagas och serveras på samma sätt som idag. Avdelningarna får mat utrullad till sig två gånger om dagen på varmhållningsvagnar. Det är ett effektivt sätt att producera mat med storproduktion. Menyn kommer att vara förutbestämd och antalet portioner bestäms i förväg. Matrester/överblivna portioner sparas ej då avdelningarna inte får hantera mat i sitt kök och maten får inte återupphettas.

OMBYGGNADSFÖRSLAG ALTERNATIV B

Det befintliga storköket demonteras och förläggs på annat håll. Hemtjänsten sitter kvar men får mer sammanhängande yta och egen personalentré som minskar störningen för den västraste avdelningen. Varumottagning- och soprum byggs om och samlokaliseras med nya teknik- och driftrummen. Frigjord yta på entréplanet på grund av storkökets flytt gör att våning 1 inte behöver byggas om. Det befintliga fläktrummet på taket för storköket byggs om och byggs till för nya ventilationsinstallationer. Alla avdelningar ökar lite mer än alternativ A i tillbyggd yta och utrustas med tillagningskök.

SVERIGES RIKSDAG

Orsabostäder

MONDO
ARKITEKTER

Kosthantering: Individuell tillagning

Maten tillagas på avdelningarna. Brukaren är i fokus och maten kan individuellt anpassas efter olika behov och tider. De kan även själva vara aktiva i vissa delar av matlagningen. På avdelningarna kommer det att dofta mat redan under tillagningstiden vilket ökar brukarnas matlust. Dålig matlust på grund av brist på aptit och avtagnade smaklökar är ett stort problem i dagens äldreomsorg och det har släppts många skrifter inom området. Resultatet är viktminskning och som följd orkeslöshet vilket ibland leder till nedstämdhet.

För att modellen ska fungera måste personalen utbildas i matlagning och kosthantering. Detta är en positiv utmaning som ger variation i arbetet och en extra kompetens. Det är viktigt att hela verksamheten stödjer detta sätt att arbeta och får erforderlig utbildning. Matlagningen kan utföras av några i personalen som går i skift eller hela teamet - det som passar Lillähems modell.

NYBYGGNADSFÖRSLAG

För nybyggnadsförslaget finns inga framtagna skisser. Däremot finns alla funktioner och system som valts för ombyggnadsförslagen medräknade i nybyggnadskalkylen. Rum, ytor och samband kommer dock troligen se lite annorlunda ut och det är inte helt otroligt att totalarean för byggnaden kommer skulle bli mindre. Vid val att gå vidare med nybyggnadsförslaget kommer ett programarbete börja där man med hjälp av projekt- och referensgrupper utgår från det man lärt sig av det här första skedet och saktat men säkert ta fram planskisser och kartlagga lämpliga tomter. Nybyggnation är kostnadsmissigt det dyraste alternativet men också det där man kan få allt "rätt från början". Planeringsprocessen tar dock normalt ta mycket längre tid och från färdigt förslag till färdig byggnad kan det dröja många år. Ofta måste nya detaljplaner tas fram och om förslaget blir överklagat kan processen dra ut rejält på tiden. Det är därför viktigt att värdera ombyggnadsförslagen mot nybyggnad inte bara på sina fysiska begränsningar utan som helhet med utsikt, gångavstånd och närservice etc.

En annan viktig aspekt är att fundera på vad som händer med den gamla byggnaden om det ska byggas ett helt nytt särskilt boende i Orsa. Vad för verksamhet skulle kunna flytta in där? Mathanteringen som ombyggnadsförslagen till stor del behandlat måste också bestämmas vid nybyggnation, varför ställningstagande till matlagning i tillägningskök på avdelningarna eller i storkök måste tas även i detta förslag.

EKONOMI

Kalkyler har tagits fram på alla tre förslag.

Ombyggnadsförslag alternativ A:

Entreprenad + BH-kostnad cirka **75,5 Mkr.**

Kvadratmeterkostnad cirka 22 000 kr.

Övrigt: drift- och underhållskostnader är högre än alternativ B på grund av storköket. Trädgårdsrenovering är inte medräknad.

Ombyggnadsförslag alternativ B

Entreprenad + BH-kostnad cirka **81,6 Mkr.**

Kvadratmeterkostnad cirka 22 000 kr.

Övrigt: personalkostnader förväntas vara lite högre än i alternativ A på grund av matlagning på avdelningarna. Trädgårdsrenovering är inte medräknad.

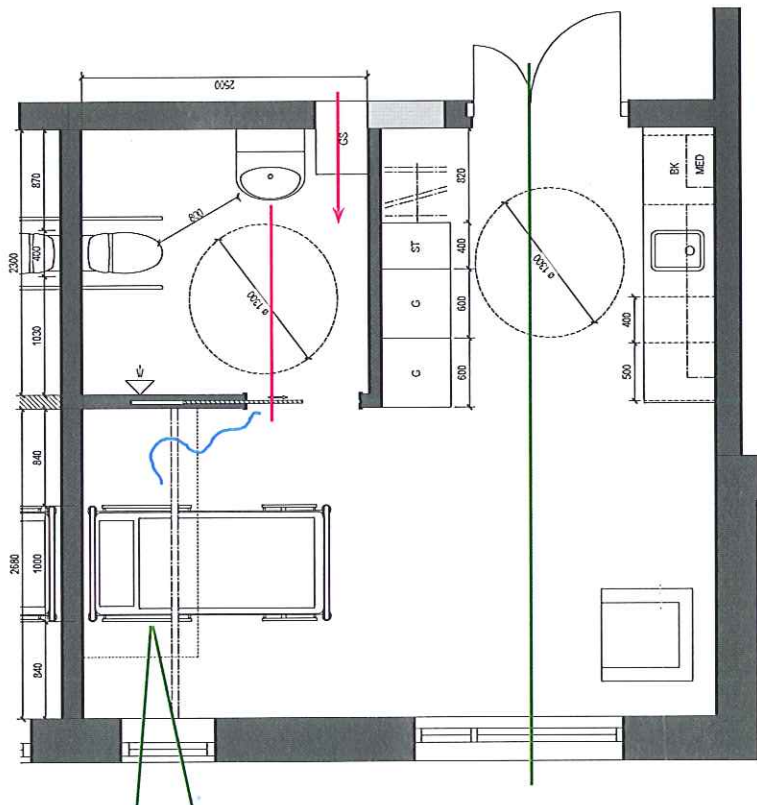
Nybyggnadsförslag

Entreprenad + BH-kostnad cirka **100 Mkr.**

Kvadratmeterkostnad cirka 25 000 kr.

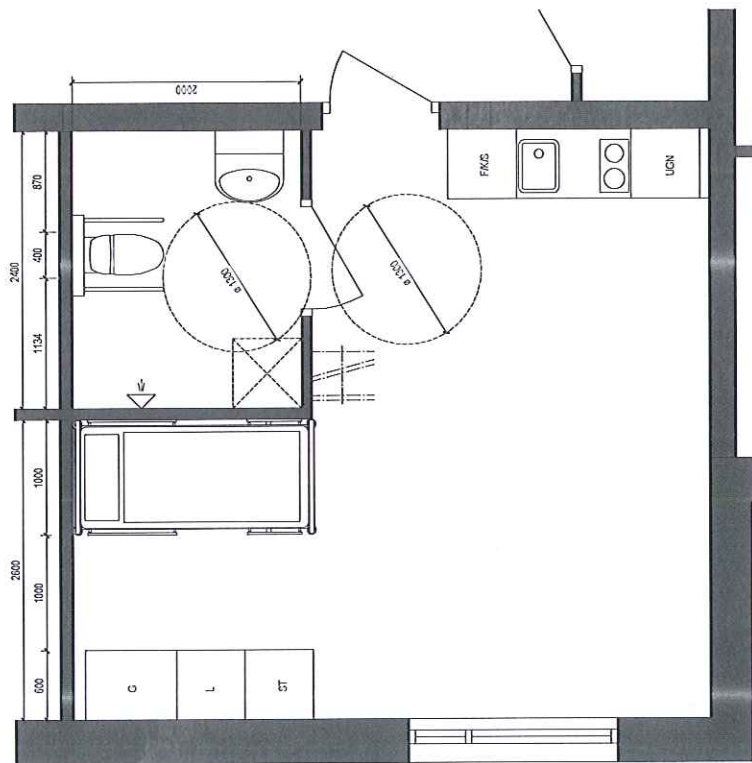
Övrigt: kostnader för tomt och markarbeten är inte medtagna. Om befintlig byggnad inte inryms med ny verksamhet tillkommer driftkostnader för denna byggnad att belasta kommunen.

LÄGENHET - FÖRSLAG ALT. A OCH ALT. B

- +
  - Fönsterblick vid sängliggande.
  - Platt-tv med fiber ingår i hyran.
  - Stort hygienrum med höj-sänkbart tvättstall och wc-stol utan insyn.
  - Minskad störning med genomräcknings-skåp från korridor. Medicinskaöppet är placerat vid entrén och har elektronisk logg för säker hantering.
  - Bra utrymme runt säng. Avståndet mellan sängen och hygienrummet är kort och nattbelysning finns
  - Skenor för taklyft finns i sovdel.
  - Välkommande rymlig entré med bred lägenhetsdörr och höjdanpassningsbar hatthylla.
  - Köksfunktionerna har reducerats men finns i det stora gemensamma köket.
- - Bostadsrummet är litet och det är svårt att få plats med både sitgrupp och matbord.

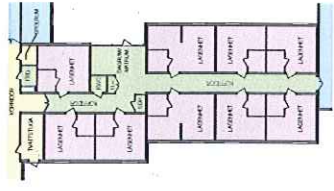
LÄGENHET - BEFINTLIG

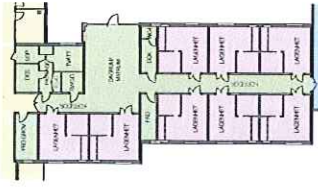
- +
  - Direkt från entrédörren får man kontakt med utomhusmiljön.
  - Bostadsrummet är stort och medger varierad möblering.
- - Fönsterblick vid sängliggande saknas.
  - Köken används sällan och är en brandrisk, flertalet larm har utlösats.
  - Det är direkt insyn mellan hall och wc-stol.
  - Avståndet mellan sängen och hygienrummet är långt och fullt med hinder.
  - Skenor för taklyft saknas.
  - Det är ont om plats runt sängen för personen att arbeta.
  - Lägenhetsdörren är smal och medger ej sängtransport.

AVDELNING - FÖRSLAG ALT. A

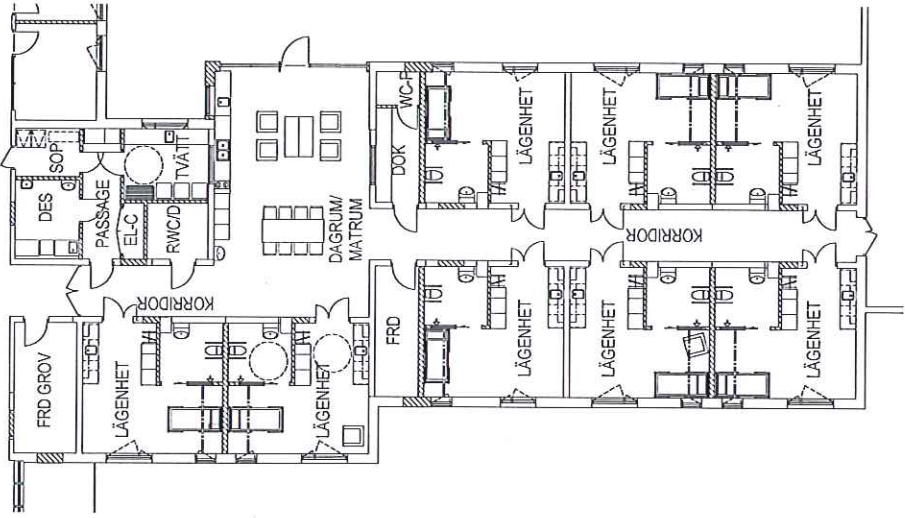
Alla avdelningar som inte i tidigare renoveringar fått mat- och dagrum tillbyggda får det. Alla avdelningar får en egen trädgård utan genomgång till andra byggnader eller huvudentrén. Alla ymskikt och installationer byts ut

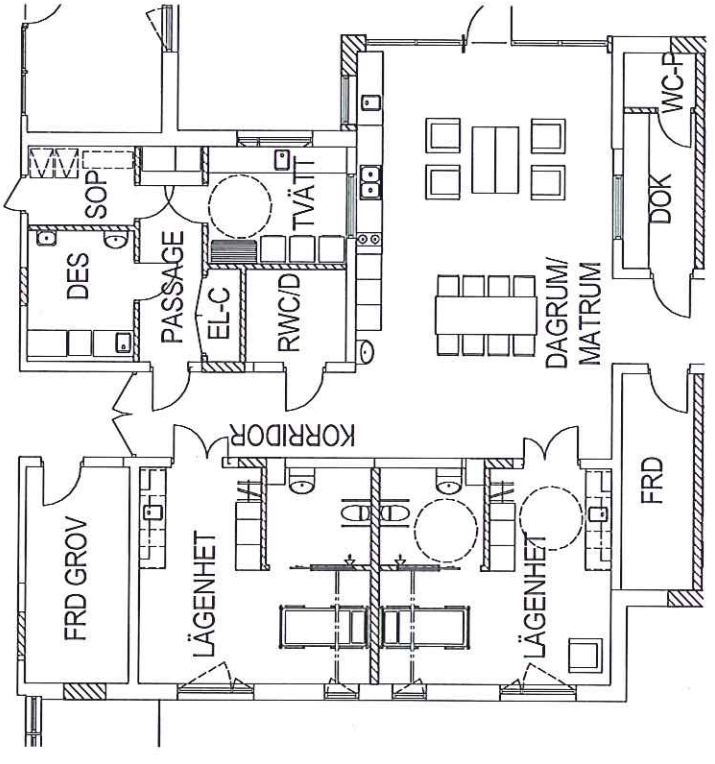
Befintlig avdelning

Ombyggnadsförslag

AVDELNING - ANALYS ALT. A

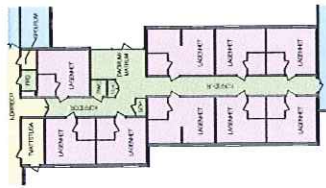
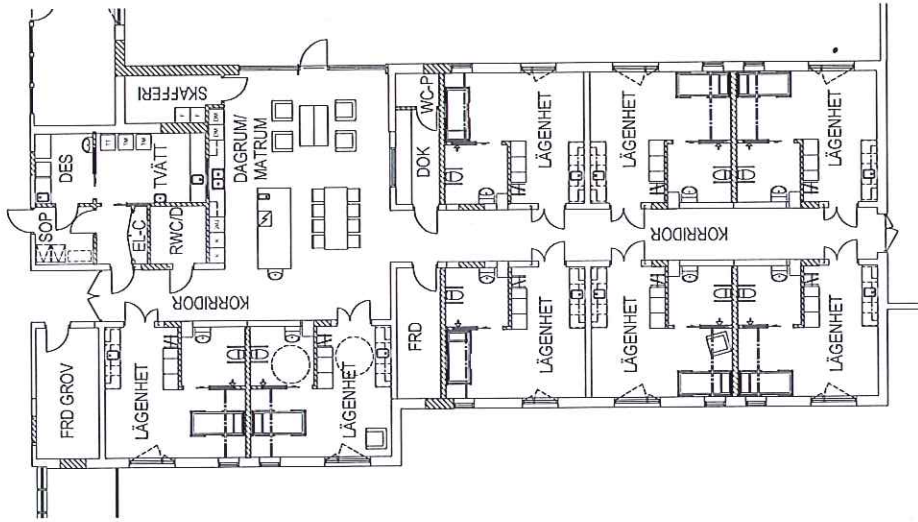

- Gemensam tvättstuga med dagsljus
- Desinfektionsrum
- Soporum med källsortering
- Större neutral RWC med dusch
- Flytt av EI/ data och Städ/sop till mindre värdefull yta
- Tillbyggnad av dagrum/ matrum till de avdelningar som saknar.
- Större dagrum/ matrum med aktivitetsdel
- Dokumentationrum med uppsikt över avdelningen.
- Personal-wc
- Mindre korridorskänsla (institutionskänsla)
- Genomräkningsskåp till alla lägenheter
- Mer än dubbel så mycket förvaringutrymme vid avdelningen.
- Avdelningsförråd inne på avdelningen.

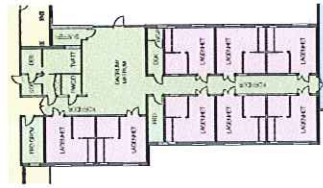

AVDELNING - ANALYS ALT. B

Alla avdelningar som inte i tidigare renoveringar fått mat- och dagrum tillbyggda får det. Ytterligare tillbyggd yta tillkommer för att få ett godkänt tillagningskök. Alla avdelningar får en egen trädgård utan genomgång till andra byggnader eller huvudentrén. Alla yskikt och installationer byts ut.

Befintlig avdelning

Ombyggnadsförslag

- Gemensam tvättstuga.
- Desinfektionsrum.
- Soprum med källsortering som nås från korridor.
- Större neutral RWC med dusch.
- Flytt av 1/ data och Städ/sop till mindre värdefull yta.
- Tillbyggnad av dagrum/ matrum till de avdelningar som saknar.
- Dokumentationsrum med uppsikt över avdelningen.
- Större dagrum/ matrum med tillagningskök
- Personal-wc
- Mindre korridor/sänsla (institutionskänsla)
- Genomräckningskåp till alla lägenheter
- Mer än dubbelt så mycket förvaringutrymme vid avdelningen.
- Avdelningsförråd inne på avdelningen.

AVDELNING - FÖRSLAG ALT. B

YTOR OCH EKONOMI

AREOR

BEFINTLIG PLANLÖSNING

ANNAN VERKSAMHET	1859,5 m ²
AVDELNING	1999,5 m ²
GEMENSAMT	483,0 m ²
HEMTJÄNSTEN	178,5 m ²
KÖK	283,0 m ²
PERSONAL	194,0 m ²
	4997,5 m²
	Bef totalarea

OMBYGGNADSFÖRSLAG A

ANNAN VERKSAMHET	1334,5 m ²
AVDELNING	2369,5 m ²
GEMENSAMT	792,5 m ²
HEMTJÄNSTEN	0,0 m ²
KÖK	325,0 m ²
PERSONAL	287,5 m ²
	5109,0 m²
	Ny totalarea

OMBYGGNADSFÖRSLAG B

ANNAN VERKSAMHET	1334,5 m ²
AVDELNING	2418,5 m ²
GEMENSAMT	792,0 m ²
HEMTJÄNSTEN	128,0 m ²
KÖK	0,0 m ²
PERSONAL	469,5 m ²
	5142,5 m²
	Ny totalarea

VÄNING 1

Totalarea 690 m²
 Varav driftytan 126 m² och brukarförråd 117 m²
 Ombyggnadsförslag A behöver förlägga sprinklercentral och tvättcentral på Våning 1.

VÄNING 3

2 st nya fläkttrum i ombyggnadsförslag A.
 1 st nytt + 1 st ombyggnation i ombyggnadsförslag B.

ANALYS

BEFINTLIG PLANLÖSNING

LÄGENHETER	44 st x 3 storkök
AVDELNINGAR	5 st x 400 m ² (medelvärdé)
AREA/BRUKARE:	3850/44 = 87,5 m ²
UTHYRNINGSSBAR	2600/44 = 59 m ²
YTA/BRUKARE	(idag 36 m ²)

OMBYGGNADSFÖRSLAG A

LÄGENHETER	48 st x 28,2 m ²
AVDELNINGAR	6 st x 395 m ² (medelvärdé)
AREA/BRUKARE:	4623/48 = 96 m ²
	(exkl. fläkttrum)
UTHYRNINGSSBAR	3279/48 = 68 m ²
YTA/BRUKARE	

OMBYGGNADSFÖRSLAG B

LÄGENHETER	48 st x 28,2 m ²
AVDELNINGAR	6 st x 403 m ² (medelvärdé)
AREA/BRUKARE:	4570/48 = 95 m ²
	(exkl. fläkttrum)
UTHYRNINGSSBAR	3334/48 = 69,5 m ²
YTA/BRUKARE	

REFERENSVÄRDEN

LÄGENHETER	min 32 m ²
AVDELNINGAR	6 st x ca 450 - 480 m ²
AREA/BRUKARE:	75 m ² är absolut minimi
	100 m ² är max per brukare.
	(inkl. fläkttrum)
UTHYRNINGSSBAR	ca 70 - 80 m ²
YTA/BRUKARE	

EKONOMI

NYBYGGNATION

Entreprenad + BH-kostnad	ca 100 Mkr*
Kvadratmeterkostnad	ca 25 000 kr**

* Avser byggnad om 4000 m² utan storkök.
 ** Teknik lika ombyggnadsförslag

OMBYGGNADSFÖRSLAG B

Entreprenad + BH-kostnad	ca 81,6 Mkr*
Kvadratmeterkostnad	ca 22 000 kr**

*Vån 3 (2 st fläkttrum på tot ca 150 m²), Vån 2 (allt utom trygghetsboenden.
 ** Möjligen något högt räknad.

Avdelningskök på Lillåhem Vägledande punkter inför vidare beslut

Utformning av egenkontrollprogram per avdelningskök

- mer omfattande med tillagningskök/varmmatsproduktion
- kompetenskrav och utbildning

(tjuvtitta på Karlstads kommuns lathund: http://karlstad.se/globalassets/filer/kommun-och-politik/kommunens_organisation/vard-och-omsorg/ledningssystem/utfora-arbetet/nutrition/nutrition-ao/livsmedelshygien---lathund-for-egenkontrollprogram-i-vardboendets-avdelningskok-2015-06-02.pdf)

Bufféserving är en stor risk och bör undvikas

- ytor och lokalplanering för personalens möjligheter att skyddat kunna portionera upp maten, servera på tallrik, osv.
- kompetenskrav för hantering av öppnade livsmedel inom äldreomsorgen
- kompetenskrav för att servera maten smakligt och med hänsyn till behov

Avdelningsköket ska utformas så att utomstående ej äger tillträde

- Separata kylar/frysar/mikrovågsugnar i andra utrymmen till anhöriga och personalens mat

Uppföljning och à jour-hållande av lagkrav

- tips om ett enkelt sätt: <https://kontrollwiki.livsmedelsverket.se/>

Avdelningschefens ansvar (ytterst nämndens ansvar)

- Att följa upp så att egenkontroll sköts
- Att köksmedarbetarna har adekvat utbildning och får fortbildning
- Att receptur följs och att avtalsprodukter väljs vid inköp
- Att näringsinnehållet är adekvat

Mashie bör knytas till alla tillagningskök

- Kompetens hos köksmedarbetarna att arbeta i Mashie
- Strikt följsamhet till recepturen i Mashie

Dator i alla kök för beställningar och receptur

Livsmedelsprover ska sparas och frysas in i fyra veckor per tillagad maträtt för spårbarhetens skull

- Separat frys för detta
- Märkning och rutiner för sparande och kassering

Specialkost

- kräver separata ytor
- kräver specialkompetens

Tidsstudier har visat i alla sammanhang att kosthantering är det mest tidskrävande i en vårdsfär.

Förslag på arbetstider:

Kock 1: 6 – 15 (en timmes lunch)

Kock 2: 11 – 20 (en timmes lunch)

Det täcker in frukost fram till kvällsmål, städning, tillagning, beställningar, med mycket mera.

Fettavskiljaren bör sitta så att det inte drar in i ventilation när den töms, luktar mycket illa.

Lättillgänglig avfallshantering

Frågeställningar att beakta:

Hur distribueras livsmedlen till alla små kök efter beställning? En gemensam lastkaj? Lokal distributionscentral? Inre distribution i huset avdelningarna emellan? Ska det sampackas? Sambeställas? Utrymme för viss förvaring i köken, men kompetens bör finnas så att det ständigt är ett flöde och ej kostsam och platskrävande uppbunkring.

Hur skapas följsamhet till avtalsprodukter? Avdelningsköken bör arbeta genom Mashie för ett kommunövergripande ekonomiskt hållbart perspektiv.

Hur ska kosterna ordinerars? Av läkare? Dietist? Sjuksköterska? Kompetens gällande de olika kosttyperna bör finnas hos kökspersonalen?

Beslut bör inledningsvis tas om följande då det kan påverka lokalernas utformning och personalfrågor:

- Självservering eller portionering (stark rekommendation om det sistnämnda)
- Nyrekrytering av kockar, eller fortbildning av befintlig personal – det går åt två kockar per kök.
- Ska måltiderna erbjudas flexibelt, dvs mellan ett längre tidsspann, eller mellan mera strikta tider (t ex kl 12 – 13). Det har visat att om t ex frukosten serveras mellan 6:30 – 10, så minskar personalens stress, samt att de som vill sova längre på boendet kan göra det och mår i slutändan bättre.
- Ska det finnas möjlighet till en bar där de äldre kan få sig en öl om de vill.
- Socialförvaltningen ska ha egen kostchef eller samordningsfunktion mellan köken och Mashie, samt samverka med Kostenhetens kostchef. Eller ska Orsas kostchef också vara chef över kockarna i dessa kök?
- Hur många alternativ per måltid ska de äldre kunna välja bland? Beställer de själva från rummet via t ex pekplattor eller ska tid räknas från personal som går runt och tar upp beställningar?

Det finns förstås mer att lyfta, samt fördjupa, men detta var i nuläget vad tiden tillät.

// Linda Haglund

Till Kommunstyrelsen Orsa Kommun

Remissvar från PRO Orsa angående ombyggnad av Lillåhem

Vi har kommit fram till följande punkter som vi anser att man behöver beakta

Det är bra att det läggs in tryckkänsliga mattor så att personalen upptäcker om det sket en fallolycka

Att varje rum har ett fönster är bra

Att det blir stora dörrar så att en säng kan komma ut och in

Att man ser till möjligheterna att redan nu förbereda för att kunna installera anordning för en kommande lyft och motverka tunga lyft för personalen

Toaletterna bör utformas så att de boende och personalen har möjlighet att på ett bra sätt tillgodose de boendes möjligheter till god hygien och ur säkerhetsaspekten om något oförutsett händer

Vi förordar att mat lagas på varje avdelning. En fördyring visserligen, men man ska ha i åtanke att ett storkök blir dyrare i drift och om mat lagas på avdelningen har de boende en bättre möjlighet att vara med i förberedelser, dukning m m. Det är mycket viktigt med denna typ av sysselsättning.

Det bör finnas möjligheter till terapi, kulturupplevelser i alla genrer dvs konst bild teater musik

Ett uterum bör absolut finnas. Kanske enda möjligheten för vissa att få frisk luft samt naturupplevelser

Man bör se till att parkeringsplatser finns. Som det är i dag är det nästan omöjligt för besökare att parkera

En bra personaltäthet natt som dag ger de boende den trygghet man behöver i samspel med personalen som är en viktig del i boendet och en bra arbetsmiljö för personalen

Orsa den 13-9-2016

Hans Nahlbom Pro

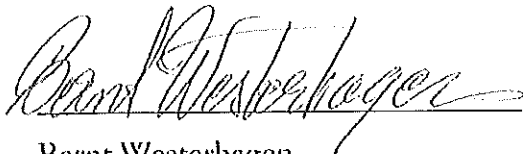
Till

Kommunstyrelsen i Orsa

På SPF Seniorerna Orsas månadsmöte på hembygdsgården 2016-08-29, var Andrea Sandelin från Arkitektfirman Mondo i Falun, inbjuden för att redovisa förslagen angående ombyggnad av Lillåhem. Även PRO:s medlemmar var inbjudna.

Förslagen har även gått ut på mail till de som har dito inom föreningen, 125 stycken av 420 medlemmar. Under föredragningen kom det fram mer och mer att alt B var det förslag som önskades, vilket ger stor trivsel på avdelningarna.

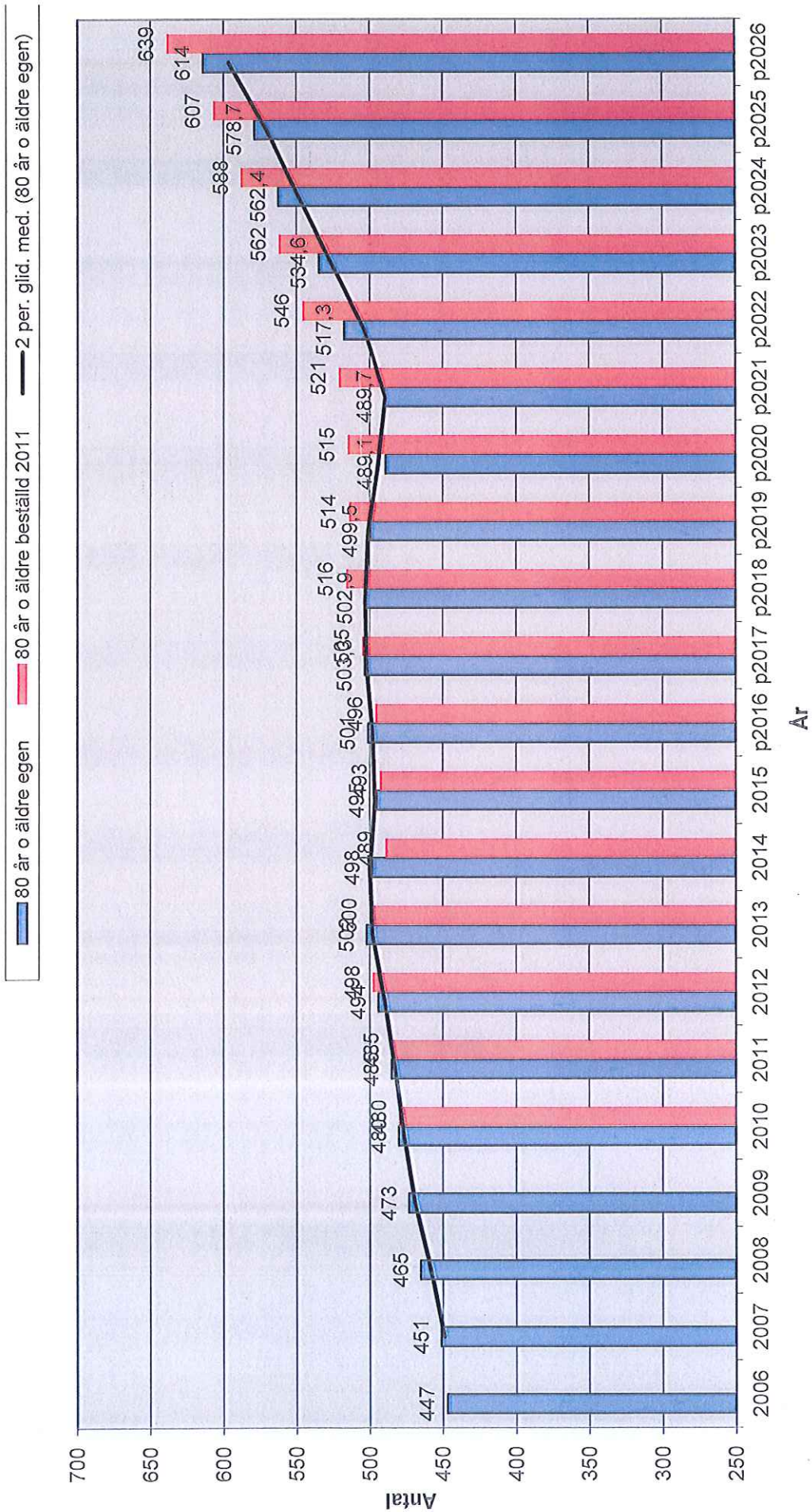
Ordförande

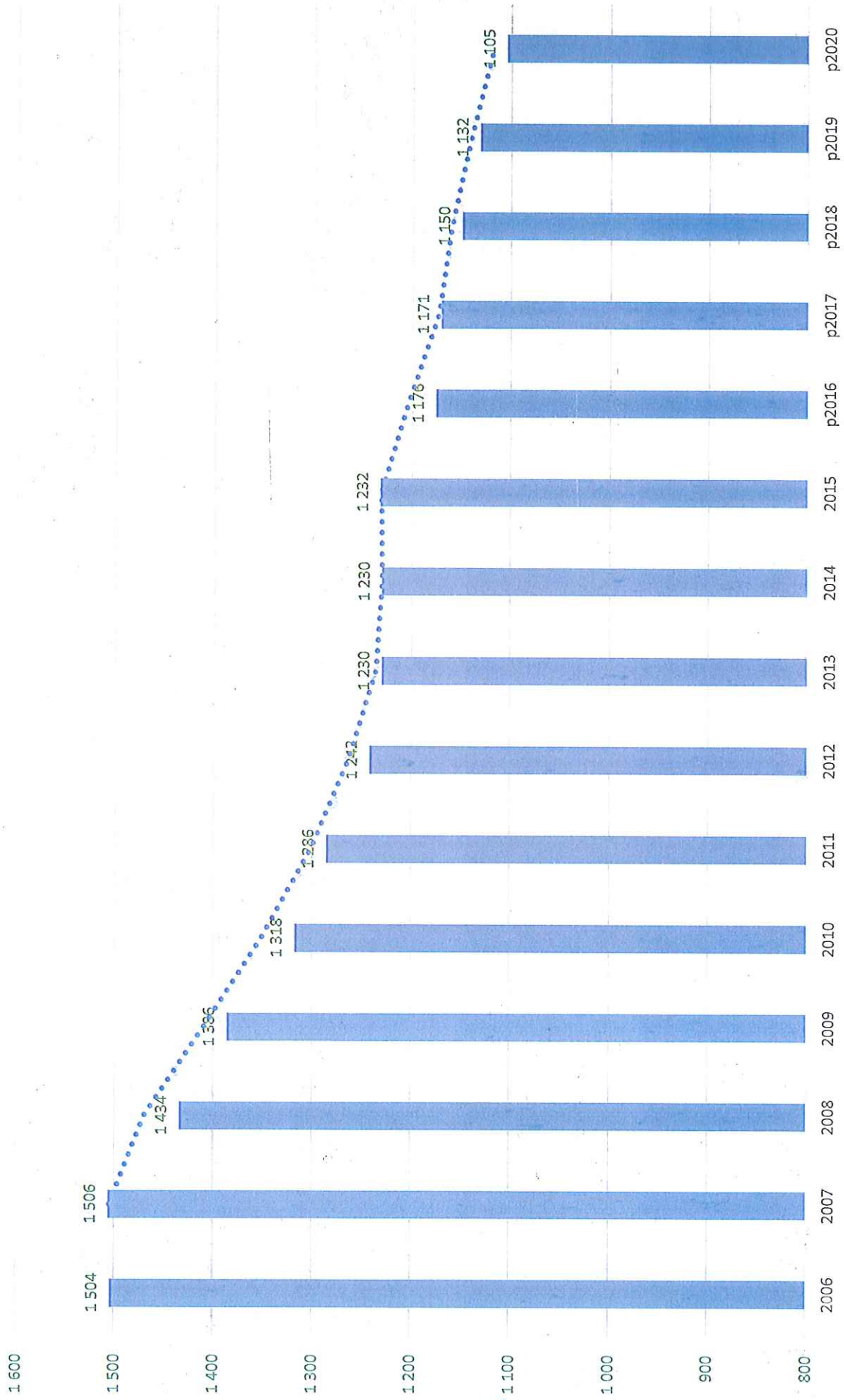
Bernt Westerhagen

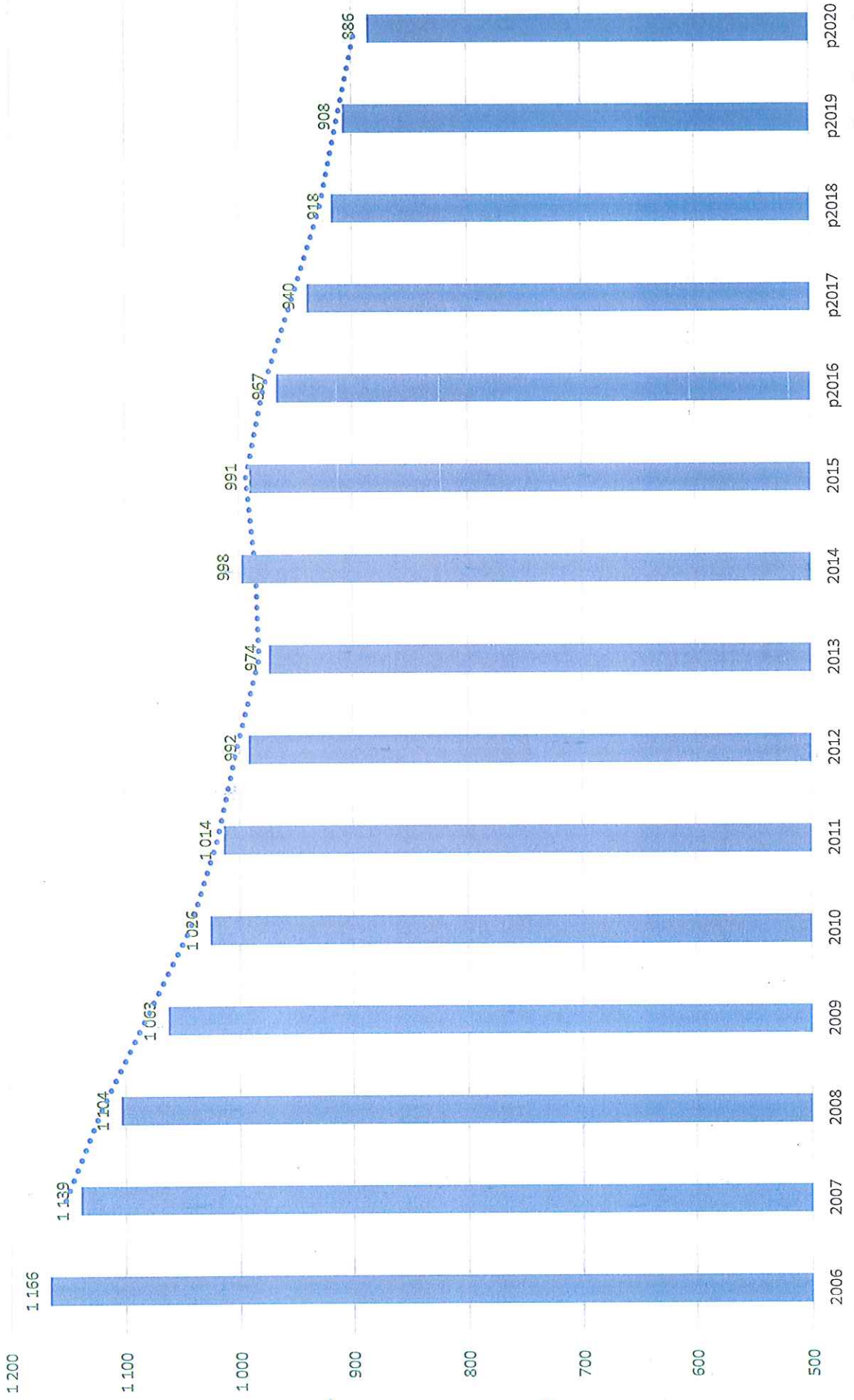
Invånare Orsa kommun 31/12

Invånare 1-18 år

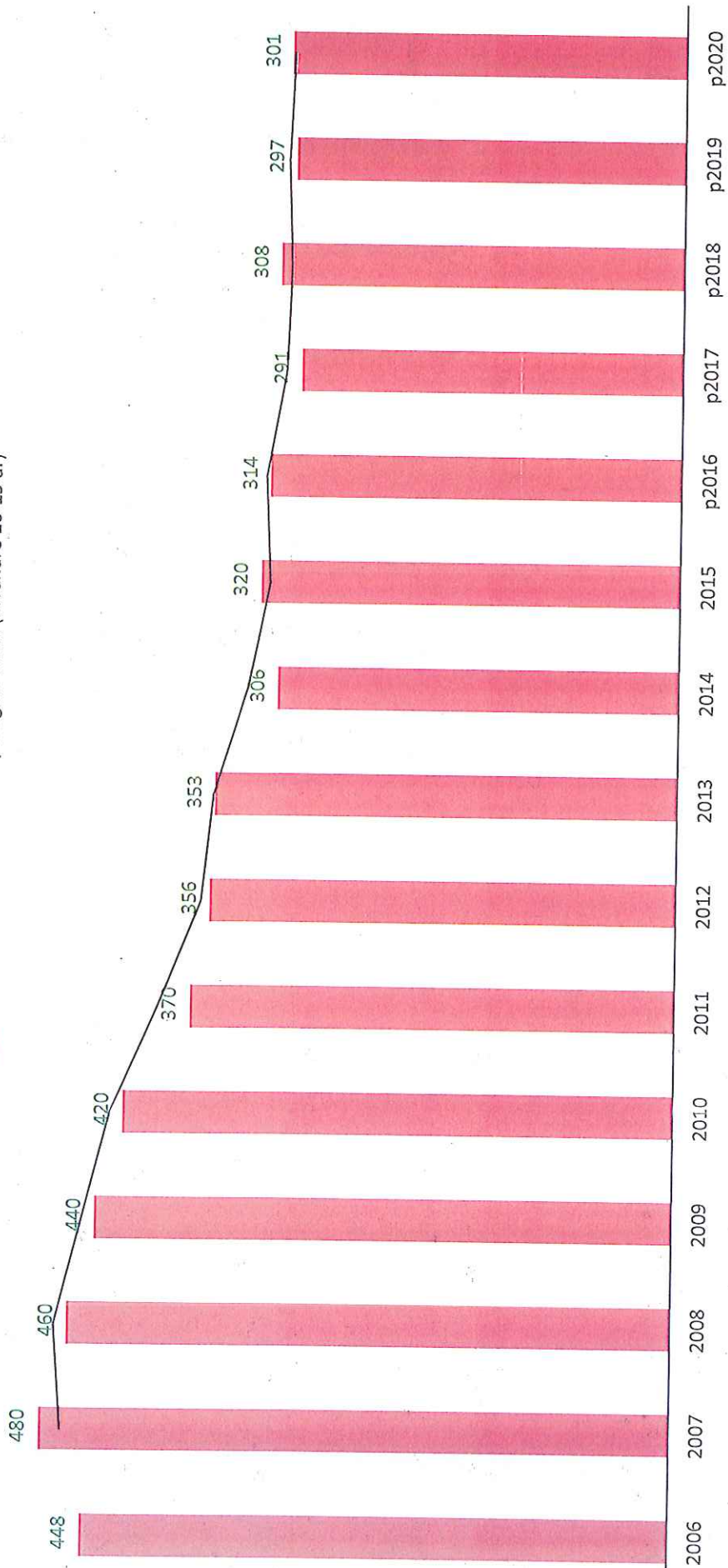

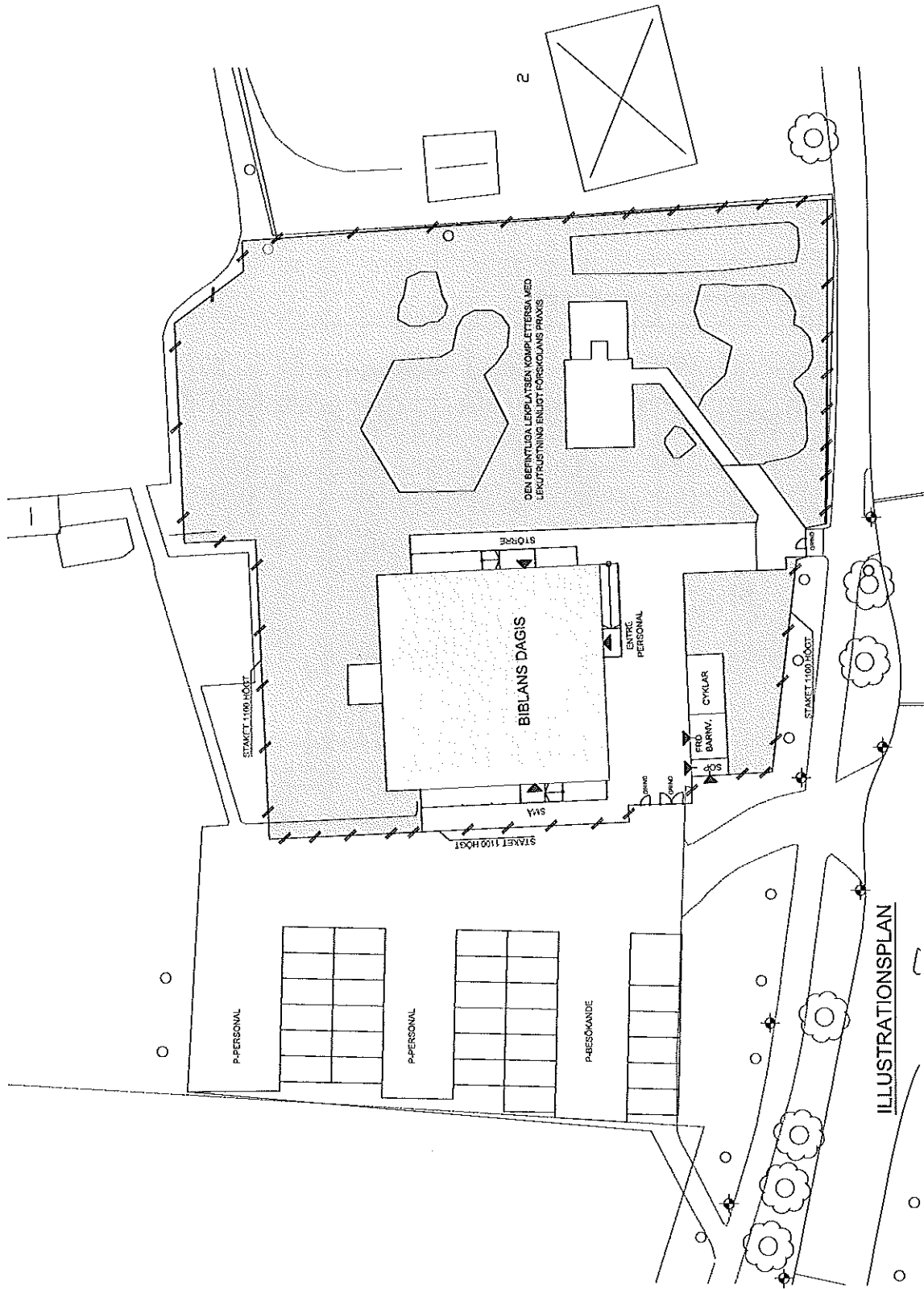
Invånare 1-15 år

Invånare 16-19 år

■ Invånare 16-19 år — 2 per. glid. med. (Invånare 16-19 år)

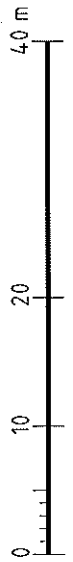

ILLUSTRATIONSPLAN

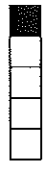
PROSTEN 1 (GAMLA BIBLIOTEKET), ORSA. OMBYGGNAD TILL FÖRSKOLA

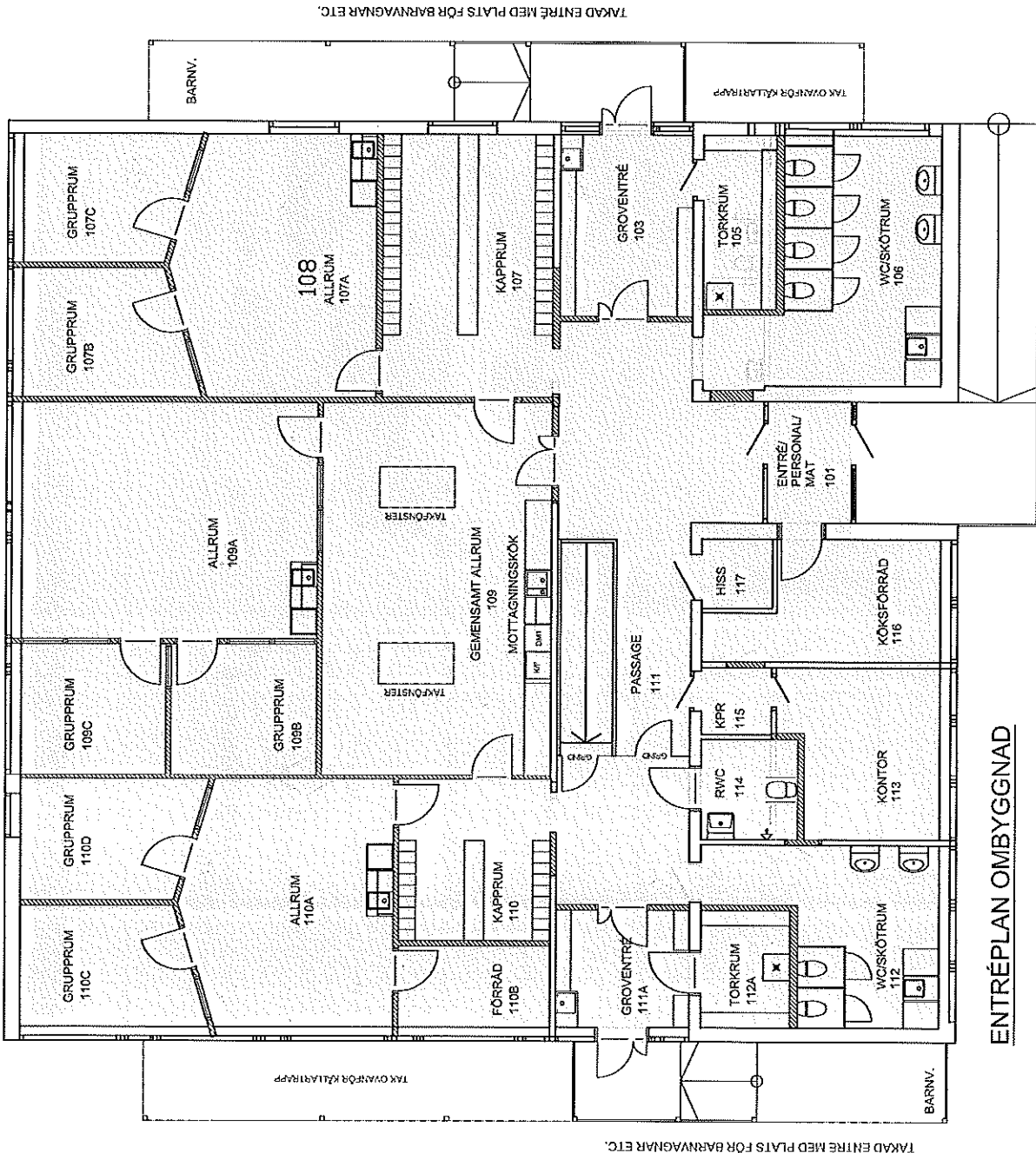
11-449A

Skissförslag

Rev 2016-06-08

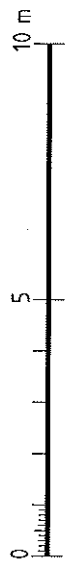
TAKAD ENTRÉ MED PLATS FÖR BARNVAGNAR ETC.

TAKAD ENTRÉ MED PLATS FÖR BARNVAGNAR ETC.

ENTRÉPLAN OMBYGGNAD

PROSTEN 1 (GAMLA BIBLIOTEKET), ORSA. OMBYGGNAD TILL FÖRSKOLA

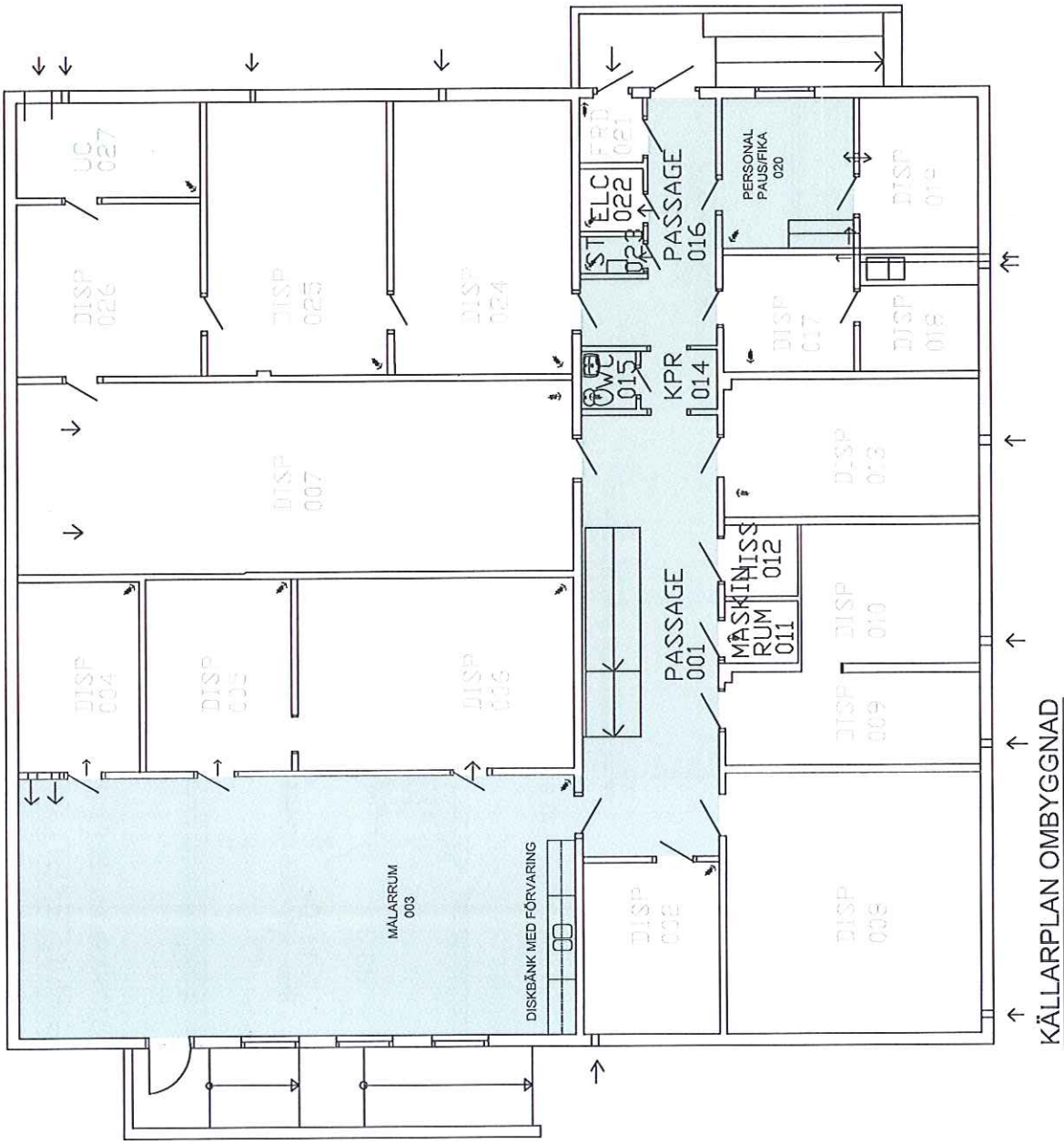
11-449A

Skissförslag

Rev 2016-06-08

KÄLLARPLAN OMBYGGNAD

11-449A

Skissförslag

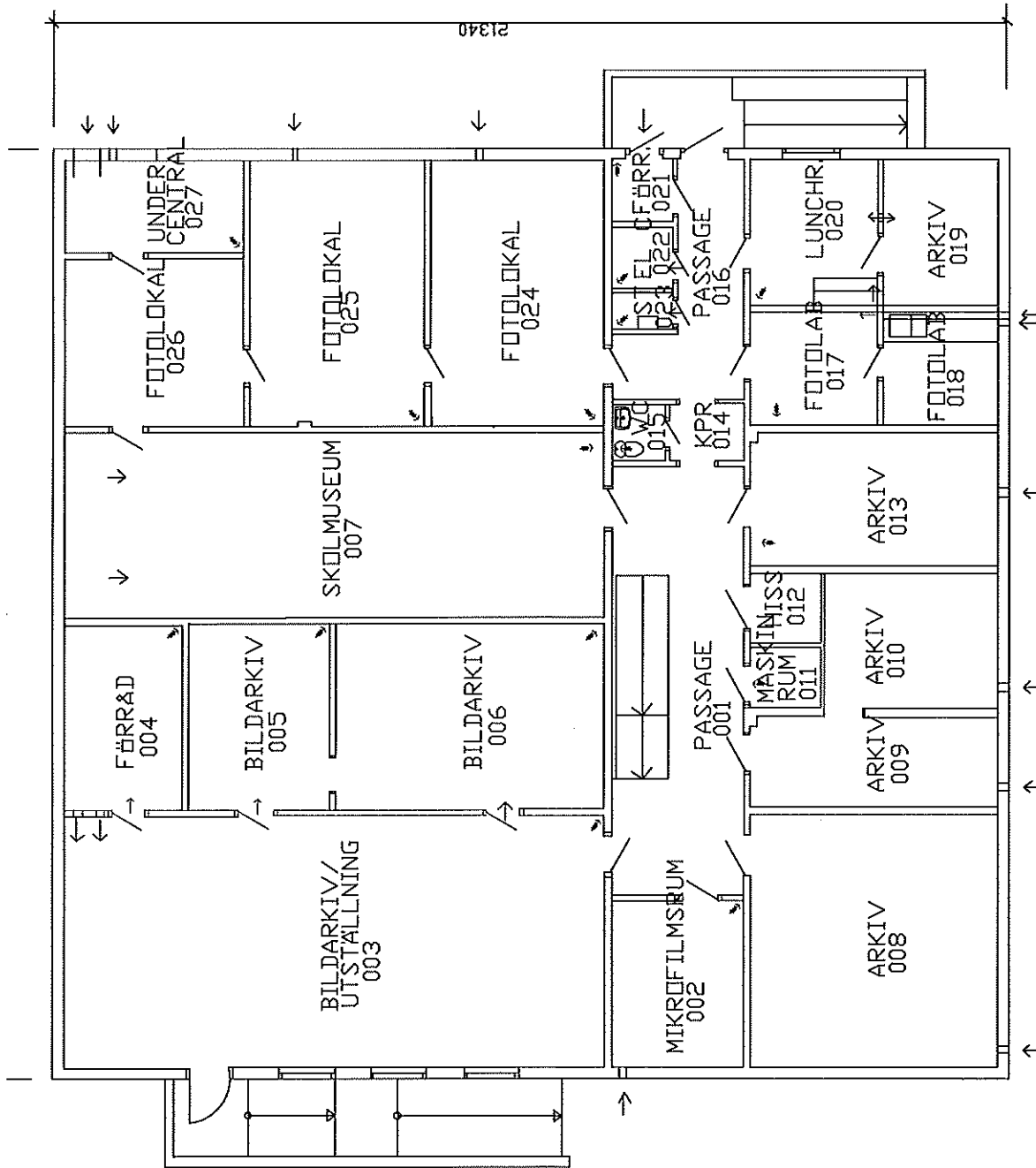
Rev 2016-06-08

MONDO
ARKITEKTER

PROSTEN 1 (GAMLA BIBLIOTEKET), ORSA. OMBYGGNAD TILL FÖRSKOLA

KALLARPLAN BEFINTLIGT

PROSTEN 1 (GAMLA BIBLIOTEKET), ORSA. OMBYGGNAD TILL FÖRSKOLA

11-449A

Skissförslag

Rev 2016-06-08

MONDO
ARKITEKTER

Objekt Nr.		Detalj Lista 1							Tim kostn.			
1612									210			
Objekt:		Urf av		Enhets tid, pris				Datum:				
OMBYGGNAD TILL FÖRSKOLA ORSA		ht										
B-del	Ama	Artikel	U1	Enh	Enh tid	Matreal pris	UE à-pris	Spill	Timmar	Material kronor	UE kronor	Total
		Berörd yta	538 m2									
		EL (ny el i nya utrymmen ca 800 kr/m2)	1,00	omg			425000				425 000	425 000
		Vent (diverse nya don och kanaler)	1,00	omg	20		300000		20		300 000	304 200
		VS	1,00	omg	20		250000		20		250 000	254 200
		Målning	1,00	omg			175000				175 000	175 000
		Markarbeten (för platta utförråd)	1,00	omg			15000				15 000	15 000
		Trådnätstaket H=1100	229,00	m1			450				103 050	103 050
		grind B=1000	2,00	st			6000				12 000	12 000
		grind B=4000	1,00	st			15900				15 900	15 900
		Håltagning genom bjälklag för nya wc mm	1,00	omg			40000				40 000	40 000
		Utv förråd för barnvagnar och sopor platta										
		kantbalk	19,00	m1	0,85	380			16	7 220		10 612
		120 platta	21,00	m2	0,3	210			6	4 410		5 733
		yttervägg 45x145+										
		45x45 läkt+ panel	50,00	m2	1,25	250			63	12 500		25 625
		förrådsdörrar	3,00	st	2,5	2400			8	7 200		8 775
		innervägg	9,00	m2	1,2	245			11	2 205		4 473
		tak										
		takstolar spv 3,5 m1	6,00	st	1,2	1200			7	7 200		8 712
		läkt 45x70	36,00	m1	0,08	9,5			3	342		947
		TRP-plåt	28,00	m2	0,18	142			5	3 976		5 034
		häng-gavelskiva	8,00	m1	0,5	40	325		4	320	2 600	3 760
		hängränna	12,00	m1			295				3 540	3 540
		stuprör	6,00	m1			495				2 970	2 970
		målning	1,00	omg			8000				8 000	8 000
		Arbeten med utv entreer										
		tak										
		prefab btg-plint,	13,00	st	0,8	250			10	3 250		5 434
		stolpe 95x95	33,00	m1	0,17	45			6	1 485		2 663
		takstomme 45x120	105,00	m1	0,12	15			13	1 575		4 221
		läkt 45x70	105,00	m1	0,08	9,5			8	998		2 762
		TRP-plåt	68,00	m2	0,18	142			12	9 656		12 226
		hängränna	34,00	m1			295				10 030	10 030
		stuprör	6,00	m1			495				2 970	2 970
		ramp och golv	17,00	m2	0,65	135			11	2 295		4 616
		Cykelgarage (20 platser)	1,00	st			32000				32 000	32 000
		Rivning										
		golvmatta	415,00	m2	0,14		70		58		29 050	41 251
		innervägg	120,00	m2	0,4				48			10 080
		innerdörr	9,00	st	0,4				4			756
		fönster	2,00	st	1	400			2	800		1 220
		wc-inredning	3,00	st	1,5				5			945
		undertak	538,00	m2	0,12				65			13 558
		Ut-borttransport	1,00	omg	40	25000			40	25 000		33 400
		Håltagning i bef vägg för ny dörr	3,00	st	2	75			6	225		1 485
		Igensättning efter rivnen dörr	4,00	st	3,5	450			14	1 800		4 740
		Innervägg 13 gips+ OSB+ reglar+ OSB+ 13 gips+	330,00	m2	1,05	203			347	66 990		139 755
		Golvbeläggning plasmatta VT										
		golv	42,00	m2			450				18 900	18 900
		uppvik	55,00	m1			110				6 050	6 050
		Kakel på vägg i wc	30,00	m2			475				14 250	14 250

Objekt Nr.		Detalj Lista 1							Tim kostn.			210		
Objekt:		OMBYGGNAD TILL FÖRSKOLA ORSA							Utf av		ht		Datum:	
									Enhets tid,pris		Del totaler			
B-del	Ama	Artikel	U1	Enh	Enh tid	Matreal pris	UE a-pris	Spill	Timmar	Material kronor	UE kronor	Total		
		PP-väggar runt toaletter inkl dörr	1,00	omg	11	48000			11	48 000		50 310		
		Undertak typ plock	538,00	m2			350				188 300	188 300		
		Inredning i Allrum tvättbänk L=1000	3,00	st	0,6	3300			2	9 900		10 278		
		högskåp	3,00	st	1,1	1800			3	5 400		6 093		
		väggska B=1000	3,00	st	1	1100			3	3 300		3 930		
		Kapprumsinredning sittbänk	7,00	m1	0,3	675			2	4 725		5 166		
		fackindelad hylla	14,00	m1	0,55	1970			8	27 580		29 197		
		Wc-inredning	5,00	st	2	1500			10	7 500		9 600		
		RWC-inredning	1,00	st	6	6000			6	6 000		7 260		
		Torkrumsinredning antagen kostnad	2,00	st	6	5000			12	10 000		12 520		
		Diskbänk med förvaring i källarplan skåpsnickerier	1,00	st	14	24000			14	24 000		26 940		
		diskbänk	1,00	st	0,6	3300			1	3 300		3 426		
		Tvättställsutrustning	4,00	st	2,1	1525			8	6 100		7 864		
		Inv glaspardier av trä 9x21	9,00	st	2,2	2800			20	25 200		29 358		
		Entrepardier av aluminium kompl inkl dörrstängare 12x21	2,00	st	1,8	23300			4	46 600		47 356		
		Innerdörr kompl beslagen 12x21	3,00	st	3,4	4600			10	13 800		15 942		
		9x21 glasad	13,00	st	3	3500			39	45 500		53 690		
		Inredning mottagningskök skåpsnickerier	1,00	omg	12	24000			12	24 000		26 520		
		diskbänk	1,00	st	1	3500			1	3 500		3 710		
		kyl/frys	1,00	st	1	7000			1	7 000		7 210		
		diskmaskin	1,00	st	1	7500			1	7 500		7 710		
		Inredning i groventreer antagen kostnad	2,00	st	3	10000			6	20 000		21 260		
		Grindparti vid trappa	1,00	st	1,5	8500			2	8 500		8 815		
		Skötrumsutrustning	2,00	st	3	6000			6	12 000		13 260		
Totaler									991	528 852	1 654 610	2 391 557		

Objekt Nr 1612

Slutsida sida

Tim kostn.

210

Objekt: **OMBYGGNAD TILL FÖRSKOLA ORSA**

Utf av

ht

Datum:

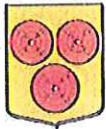
Sammanställning

Byggekostnad	<u>2 391 557 kr</u>
Direkta omkostnader	<u>149 829 kr</u>
Indirekta omkostnader	<u>391 652 kr</u>
Omkostnader UE	<u>99 277 kr</u>
Vinst Risk	<u>240 000 kr</u>

Byggherrekostnad(12 - 27 %)

6%	Proj.kopiering,modeller mm.	<u>196 339 kr</u>
3%	Byggledning	<u>98 169 kr</u>
1%	Kontroll	<u>32 723 kr</u>
1%	Besiktning	<u>32 723 kr</u>
3%	Byggherreadministration	<u>98 169 kr</u>
2%	Myndighetsavgifter	<u>65 446 kr</u>
10%	Oförutsett	<u>327 231 kr</u>

Tot.
26%**Entreprenadpris****3 272 315 kr****Entreprenad + Byggherrekostn.****4 123 116 kr**

Beslut (2)

§ 110

OK KS 2016/00211-2

Drift- och investeringsbudget 2017

Beslut

Utskottet för strategi och utveckling föreslår:
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna förslaget till drift- och investeringsbudget för 2017 enligt bilaga.

Magnus Bjurman (S) och Hans-Göran Olsson (S) avstår från att delta i beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Det budgeterade resultatet har förändrats sedan informationen på kommunstyrelsens sammanträde den 12/9. Förändringarna rör bland annat en förbättrad skatteprognos samt ändrade redovisningsregler för pensioner, vilket eventuellt ger lägre pensionskostnader under kommande år. Besked från Migrationsverket avseende stängning av ett asylboende i Orsa kommun kommer också att påverka intäkter men även kostnader. Sammanfattningsvis är det budgeterade resultatet lägre främst för 2018-2019 medan 2017 och 2020 är i nivå med tidigare presenterat budgetförslag.

Beslutsunderlag

Förslag till drift- och investeringsbudget 2017 och plan 2018-2019, 2016-09-12.

Förslag till beslut

Kommunledningskontoret föreslår utskottet för strategi och utveckling:
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna förslaget till drift- och investeringsbudget 2017 för Orsa kommun.

Yrkanden

Ordförande Mikael Thalín (C) yrkar bifall till förslaget med följande tillägg till driftbudgeten:

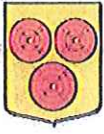
- Revisionen tillförs 90 000 kr.
- Habiliteringsersättningen inom LSS-verksamheten tillförs 225 000 kr.
- Föreningsbidrag (ordinarie stöd till föreningar) tillförs 100 000 kr.
- Engångssatsningar under 2017 i form av en utbildningssatsning för undersköterskor om 1 000 000 kr, resurser för rekryteringsinsatser om 250 000 kr samt resurser för arbete med Orsas offentliga miljöer och BID, (Business Improvement District) för utveckling av stadskärnor om 250 000 kr.

Resterande belopp, utöver det ekonomiska målet om 8 Mkr, reserveras inom ramen för det långsiktiga ekonomiska målet och för kommande investeringar i Lillåhem och förskolan.

Mikael Thalín
Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Camilla Stenberg

Beslutsgång

Ordförande ställer proposition på tjänstemannaförslaget och sitt eget yrkande och finner att utskottet bifaller det senare.

Sändlista

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Kod	PROJEKT Text	Budget 2016		Återstår av budget 2016 per aug	2017	2018	2019
		Inkt åskade ombudgeter- ingar	utgifter 2016 per aug				
	Investeringsbudget 2017						
912080	Inköp av mark	650	0	650			
912100	Exploateringsom Lisselhed	3 000	700	2 300			
912701	Div materiel Räddningslj Räddningsjänst Fordon	400	438	-38			100
913201	DIV INVEST BIBLIOTEKET	0			450	2 400	
919203	Ekonomisystem	130	0	130	150		
919201	IT - projekt/system	328	0	328			
	kontaktcenter anpassning av lokaler				500		
919205	Möbler/inredn kommunhus	0			150		
919210	Stadsnät	10 000	10 095	-95	10 000		
91	KOMMUNSTYRELSEN	14 608	11 233	3 275	11 250	2 400	100
921060	Säkerhetsåtgärder MSB Ospecificerat	0	23	-23	6 000		
921082	Ospec invest gata-park	300	219	81			
922440	Ombyggnad gator	2 000	539	1 461			
922443	UPPRUSTN.CENTRUM ALLMÄNT	70	0	70			
922450	GÅNG O CYKELBANOR	1 500	0	1 500			
922460	TRAFIKSÄKERHET	316	13	303			
922480	VÄGBELYSNING	100	83	17			
922481	MASKINER	350	495	-145			
922482	Vägbelysn samförläggning el	0	736	-736			
922550	LEKPARKER	50	0	50			
922561	Lillån	150	0	150			
922562	Kricken/SkitOljåbäcken	50	0	50			
923001	Köksutrustning	750	0	750			
92	TEKNISKA	5 636	2 108	3 528	6 000	0	0
933420	Bollplaner	87	87	0			
933430	Rådhuset	300	537	-237			
933435	Gamla Stallet	100	0	100			
933440	Ishallen	200	197	3			
933460	Ungdomens hus	100	0	100			
93	KULTUR OCH FRITID	787	820	-33	0	0	0
	FRITIDS- OCH SEVICEUTSKOTTET TOTALT	6 423	2 928	3 495	6 000	0	0
941000	CENTRALT INVENT.10 ÅR	800	0	800	1 200		
941001	CENTRALT INVENT. 5 ÅR	0	29	-29			
941002	CENRALT DATORER 3 ÅR	1 180	319	861	600		
94	BARN OCH UTBILDNING	1 980	347	1 633	1 800	0	0
951000	CENTRALT INVENT.10 ÅR	400	23	377	400		
951002	CENTRALT DATORER 3 ÅR	350	125	225	350		
951003	CENTRALT BILAR 5ÅR	130	84	46	130		
951300	HSR INVENTARIER 10ÅR	300	91	209	300		
952100	LILLÅHEM INVENT.10 ÅR	0	26	-26			
952200	ORSAGÅRDEN INVENT.10 ÅR	0			250		
95	SOCIALA	1 180	349	832	1 430	0	0
962605	ECOS	350	0	350			
96	MILJÖ OCH HÄLSA	350	0	350	0	0	0
999990	ÅRETS INVESTERINGAR						
99							
	Totaler	24 441	14 857	9 584	20 480	2 400	100
	(2383) Anslutningsavgifter	-16					
	(2388) Investeringsbidrag	-497					
	skallungbyn 113 st	-1 808					
	Uppskattat 150-200 anslutningar 2016	-2 400					
	Netto likviditetspåverkan	19 720					

M. (10)

X

Driftbudget Orsa Kommun					
Budget 2017	Bt 2016	bu17	progn av 16	bu17 ökn vs pr 16	2016
VERKSAMHET	e viss lönekom	föra lönekom			Utfall
Efterutskottet 2016 10 11					
Kommunfullmäktige					
Kommunfullmäktige	405	500	0	95	396
Partistöd	336	336	0	0	336
Revision	660	760	0	90	598
Valnämnd	5	0	5	0	8
Överförmyndare	409	644	0	235	438
God man och förvaltare	350	350	0	0	-27
Kommunfullmäktige	2 165	2 580	5	420	1 749
Kommunstyrelsen					
Kommunstyrelsen	5 931	8 924	0	2 993	8 433
Kommunledning	1 937	1 864	150	77	1 605
Kommunkansli	9 890	10 148	700	958	8 618
Ekonomienheten	4 231	4 298	300	367	3 953
Personalenheten	2 875	3 137	600	862	2 426
Lönekontoret	1 426	1 426	0	0	1 492
IT-enhet	5 328	1 763	-600	-4 165	5 213
Näringslivskontor	4 737	4 742	415	420	4 716
Projekt NLUK	425	438	0	13	297
Räddningstjänst	5 617	5 816	0	199	5 713
Kulturkontor	2 051	2 231	-100	80	2 113
Bibliotek	4 176	4 185	-200	-191	4 380
Skog	162	168	133	139	74
Mark	219	289	-66	4	258
Frilids- och servicekontor	2 265	2 586	200	531	1 726
Gator och vägar	8 521	8 521	0	0	8 211
Parker och lekplatser	1 820	1 820	300	300	1 569
Frilidsavd	10 428	10 379	-100	-149	10 306
Fastighet	1 006	1 006	123	123	610
VA	610	610	0	0	612
Kostenhet	2 105	2 096	-350	-359	2 609
All fördela kap kostn mm frit o serv		-131		-131	
All fördela ökat löneläge frit o serv		436		436	
Integrallon	0				-4 254
Kommunstyrelsen	76 750	76 752	1 605	2 507	68 679
Barn- och utbildningsutskottet					
BUU Nämnd och styrelseverksamhet	480	380	100	0	308
Musikskola	3 545	3 761	-130	86	3 429
Förskola	26 336	27 281	-280	665	26 152
Ped omsorg/ öppen frilidsverksamhet	420	420	-100	-100	871
Frilidshem	5 662	5 634	-200	-228	5 487
Grundskola	71 762	71 032	761	31	69 562
Gymnasieskola	39 875	38 872	1 557	554	39 176
Vuxenutbildning	0	0	-92	-92	1 764
BUU administrallon (inkl buffert mm)	5 956	5 929	1 250	1 213	5 097
Ökat löneläge o kap kostn		2 560		2 560	
Fördelning IS / IT		1 815		1 815	
Barn- och utbildningsutskottet	154 046	167 684	2 866	6 504	151 846
SOU Nämnd och styrelseverksamhet					
SOU Nämnd och styrelseverksamhet	365	365	0	0	390
Socialförvaltning gemensamt	1 759	1 759	-150	-150	1 984
Äldreomsorg	67 148	69 733	2 170	4 755	64 622
HSR	10 631	10 530	-350	-451	10 665
Psykatri	2 498	2 498	150	150	2 328
Särskilda omsorgen / LSS	20 336	20 300	-550	-586	18 413
Individ o familjeomsorg	13 852	16 908	-6 200	-3 144	12 235
Ekonomiskt bistånd	6 680	7 680	-1 000	0	7 994
Familjerätt- o rådgivning	705	1 005	-300	0	992
SOC administrallon (inkl buffert mm)	12 970	12 903	875	808	12 326
Integrallon	-250	-3 000	3 250	500	268
Arbetsmarknadsåtgärder	5 098	4 840	200	-58	4 013
Ökat löneläge och kap kostn		2 639		2 639	
Fördelning IS / IT		1 229		1 229	
Socialutskottet	141 792	149 389	-1 905	5 692	136 207
Summa Kommunstyrelsen	371 588	383 825	2 466	14 703	356 732

Driftbudget Orsa kommun

Budget 2017

VERKSAMHET

Bu:2010

bu17:progn.avv.16 bu17:okn:vs.dr.16

2016

Efter utskottet 20161011

e viss lönekomp

före lönekomp

Utfall

Miljönämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden	76	76	0	0	72
Energrådgivning	10	-5	0	-15	22
Adm miljö och hälsa	843	833	0	-10	806
Livsmedel	110	101	0	-9	37
Miljöinsyn	202	204	0	2	143
Kalkning	125	123	0	-2	129
Naturvård	228	224	0	-4	236
Fördelning IS / IT enheten		38		38	
Förändring kapitalkostnader		-14		-14	
Ökat löneläge		50		50	
Miljönämnden	1 594	1 630	0	36	1 443

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnd	116	116	0	0	122
Stadsbyggnad adm	1 072	1 072	0	0	1 165
Bygglov	742	742	200	200	449
Planer	18	18	-100	-100	262
Kartor				0	
Översiktsplan	400	400	0	0	659
Karta, Mät, GIS	960	960	0	0	899
Bostadsanpassningar	629	629	0	0	634
Ökat löneläge		40		40	
Byggnadsnämnden	3 937	3 977	100	140	4 190

Löneökning ej fördelad	3 276	5 000		1 726	
-------------------------------	--------------	--------------	--	--------------	--

Summa nämndernas nettokostnad	382 558	397 012	2 571	17 026	364 114
--------------------------------------	----------------	----------------	--------------	---------------	----------------

M. G. H.

Mål och budget 2017
samt plan 2018-2020
Orsa kommun

Ekonomi i korthet kommande år

Nationellt

Det demografiska trycket i Sverige ökar mycket snabbt främst på grund av den historiskt stora flyktinginvandringen men också på grund av ökat barnafödande. Under åren 2000-2015 ökade de demografiskt betingade behoven i snitt med 0,6 % per år, att jämföra med 1,7 % per år under perioden 2016-2020 enligt befolkningsprognos från SCB.

Dessutom så ökar pensionskostnaderna och det prognostiseras en bromsad skatteunderlagsutveckling 2018-2020.

Tillsammans medför detta, enligt SKL, att det krävs åtgärder motsvarande en skattehöjning med 1,30 kr år 2020 för att klara ett resultat på 1 % av skatter och generella statsbidrag.

Av SKL:s ekonomirapport i oktober framgår även att osäkerheten kring både kostnader och intäkter är ovanligt stor i prognosen för kommande år.

Orsa

I ekonomirapporten skriver SKL att jämfört med åren 2010-2015 så ser den förväntade befolkningsförändringen i Sverige annorlunda ut åren 2015-2020. Störst skillnad sker i åldersgruppen 16-18 år som tidigare minskat kraftigt nu istället ökar kraftigt. Även i grundskoleåldern ökar befolkningen fortare än tidigare samtidigt som våra allra äldsta ökar i en långsammare takt kommande period.

I Orsa så ser det än så länge något annorlunda ut där de unga inte ökat / förväntas öka lika snabbt som i landet i övrigt, däremot förväntar vi oss en större ökning i de äldre åldrarna.

Vad gäller pensionerna kommer sannolikt en regeländring avseende hur dessa skall redovisas under 2018. En regeländring skulle påverka vår resultatnivå positivt, men i dagsläget är det oklart med hur mycket. Däremot påverkas inte utbetalningarna / likviditeten av en eventuell regeländring. I Orsa kommun har vi under ett antal år gjort en del åtgärder vad gäller vår pensionsskuld och bedömningen är att våra pensionskostnader kommer att öka något långsammare än i många andra kommuner.

En bromsad skatteunderlagsutveckling i Sverige är ingenting som vi kan påverka och det kommer sannolikt innebära att även för vår del kommer kostnaderna öka snabbare än skatteintäkterna de kommande åren. Till viss del kan detta motverkas av att vi hittills under 2016 haft en stor nettoinflyttning i kommunen, som förhoppningsvis inte bara innebär ökade statsbidrag utan även ökade skatteintäkter då merparten nettoinflyttningen består av personer i arbetsför ålder.

Utmaningar

Förutom vad som nämnts ovan om ökat demografiskt tryck, ökade pensionskostnader och skatteintäkter som ökar i långsammare takt så kommer vi påverkas även av statliga beslut. Den nya bostättningslagen vad gäller flyktingar och självbosatta flyktingar med uppehållstillstånd beräknas 2017 uppgå till drygt 70 stycken vilket kräver en fortsatt beredskap från kommunen och kommunens bostadsholag.

Målformuleringar

Orsa kommuns målområden

Livskvalitet och samhällsservice

Kommunens verksamheter ska verka för att människor ska känna sig trygga med alla våra verksamheter men särskilt viktigt är att vård, omsorg samt utbildning håller en hög kvalitet och visar goda resultat. Vi ska även arbeta för ett samhälle med ett mångsidigt kultur- och föreningsliv. Medborgarna ska känna att de kan delta i Orsas utveckling.

Orsas varierande natur- från vildmark till kulturbygd- är viktig för vår livskvalitet. Vi ska arbeta hälsofrämjande med hållbar utveckling för att skapa förutsättningar för ett jämlikt Orsa där alla känner sig välkomna.

Tillväxt

Kommunens verksamheter ska skapa förutsättningar för en positiv utveckling. Vi ska arbeta för en god kompetensförsörjning både inom offentlig sektor och för det privata näringslivet. Genom nytänkande och ett gott värdskap ska vi göra Orsa till en attraktiv turist- och bostadsort.

Orsa ska ha en tilltalande offentlig miljö och en väl fungerande infrastruktur.

Orsa ska vara en pålitlig samarbetspartner och bidra till utvecklingen av regionen.

Medarbetare

Ledarskapet på alla nivåer ska vara tydligt och lyhört. Våra medarbetare ska känna till vad som förväntas av dem.

Medarbetare är vår viktigaste resurs och ska bidra till att utveckla verksamheten. För det krävs möjlighet till kompetensutveckling och delaktighet.

Ekonomi

Våra verksamheter ska bedrivas ändamålsenligt och kostnadseffektivt och ge möjlighet till satsningar för framtiden.

Investeringar ska vara välplanerade och väl motiverade.

Budgeten ska vara realistisk och ingå i verksamhetsplanen.

Nedan redovisas föreslagen driftbudget och mål i enlighet med den nya organisationen. Observera att än så länge har en del förändringar gjorts i siffermaterialet jämfört med hur organisationen såg ut före första augusti. Fler ändringar kommer när organisationsförändringen är helt klar.

Målformuleringarna skall tolkas så att de mål som gäller service och utveckling skall genomsyra hela organisationen som ska bidra till att dessa mål uppfylls.

Driftredovisning (tkr)

Kommunfullmäktige

Verksamhet	Budget			2015	Bu 17 vs
	2016	2017	Förändring	Utfall	progn delår
Kommunfullmäktige	405	500	95	396	95
Kommunalt partistöd	336	336	0	336	0
Revision	660	750	90	598	90
Valnämnd	5	0	-5	8	0
Överförmyndare	409	644	235	438	235
God man och förvaltare	350	350	0	-27	
Summa	2 165	2 580	415	1 749	420

Kommunfullmäktige beslutade 2016-04-04 att:

Resultatet under budget och planperioden varje år ska uppgå till 8 000 000 kronor.

Likviditeten i värdepapper ska i första hand användas för att möta kommande höga pensionsutbetalningar.

Kommunens investeringar ska finansieras av egna medel, inte genom extern upplåning.

Skulle det uppstå ett behov att i framtiden återföra öronmärkta medel för pensioner (enligt beslut i Kommunfullmäktige 2015-04-27) så är en sådan återföring att betrakta som synnerliga skäl.

Kommunens soliditet (inklusive samtliga pensionsåtaganden) ska varje år förbättras.

Med budget- och planperioden ovan avses åren 2017-2019.

Under året har kommunen arbetat med att ta fram ekonomiska riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Dessa tar mer fasta på resultat o.s.v. över tid än tidigare. Riktlinjerna utgår ifrån en femårsperiod (inklusive innevarande år) och omfattar i dagsläget alltså 2016-2020.

Enligt de föreslagna riktlinjerna skulle Orsa kommun år 2019 inte uppnå det ekonomiska resultatmålet 8 000 tkr som fullmäktige har fastställt.

Med en budgeterat resultat på 2 500 tkr 2016 och 8 000 tkr årligen 2017-2019 skulle det samlade resultatet för denna period uppgå till 26 500 tkr. I de ekonomiska riktlinjerna har hänsyn tagits till det prognostiserade resultatet 2016 och för samma period som ovan (2016-2019) uppgår det samlade resultatet till ca 30 300 tkr. I de föreslagna ekonomiska riktlinjerna är resultatnivån högre än den av fullmäktige fastställda resultatnivån 2017 och 2018. Däremot är den lägre 2019.

Revisionen har som mål att genomföra beslutade granskningar enligt revisionsplan 2017.

Driftredovisning (tkr)

Service och utveckling

Verksamhet	Budget			2015	Bu 17 vs
	2016	2017	Förändring	Utfall	progn delår
Kommunstyrelsen	5 931	8 924	2 993	6 433	2 993
Kommunchef (fd kansli)	9 890	10 148	258	8 618	958
Utskott för strategi och utv					
Service o utvecklingschef					
Gemensamt stöd (fd k ledn)	1 937	1 864	-73	1 605	77
Administrativt stöd					
Utredning och utveckling					
Ekonomikontor	4 280	4 298	18	3 953	367
Personalkontor	2 880	3 137	257	2 426	862
Lönekontor	1 426	1 426	0	1 492	0
Kostenhet	2 211	2 096	-115	2 609	-359
Fördelning IS/IT	3 880	745	-3 135	3 814	-4 165
Summa	32 435	32 638	203	30 950	733

Målformulering

Livskvalitet

Mål: Vår upplevda service till medborgare, besökare och internt i organisationen ska öka.

Mått:

Nöjd medborgarindex NMI ska uppgå till 52, 2017, (NMI 43, 2014, inget resultat ännu för 2016).

Index för bemötande och tillgänglighet externt ska uppgå till 58, 2017 (54 ,2014). Index för bemötande och tillgänglighet internt ska uppgå till 60, 2017 (ingen jämförelse 2014).

Medarbetare

Mål: Våra medarbetare ska uppfatta sin arbetsplats som stimulerande.

Mått: Medarbetarindex ska uppgå till minst 75, 2018 (71, 2016). Resultatet i medarbetarenkäten för organisation för hela kommunen ska uppgå till 60, 2018 (48, 2016)

Mål: Våra medarbetare ska ha en så bra hälsa som möjligt.

Mått: Ohälsotalet ska högst uppgå till 5,5 % 2017.

Ekonomi

Mål: Våra prognoser ska vara korrekta för att vara verksamma som verktyg i vårt arbete.

Mått: Utfallet 31 december 2017 får avvika med högst 2 % jämfört med prognosen vid halvårsskiftet.

Driftredovisning (tkr)

Samhälle

Verksamhet	Budget			2015	Bu 17 vs
	2016	2017	Förändring	Utfall	progn delår
Utskott för samhälle					
Sanhällschef (fd Frit o servkontor)	2 255	2 586	331	1 726	531
Näringsliv	5 166	5 180	14	5 013	433
Integration				-4 254	
Arbetsmarknadsåtgärder	5 118	4 840	-278	4 013	-58
Infrastruktur	10 960	10 951	-9	10 392	300
Skog och mark	381	457	76	332	143
Fastighet	1 006	1 006	0	610	123
Kultur och bibliotek	6 230	6 416	186	6 493	-111
Räddningstjänst	5 617	5 816	199	5 713	199
Stadsnät	1 460	1 018	-442	1 399	
Fritidsavdelningen	10 478	10 379	-99	10 306	-149
Att fördela kap kostn mm		-131	-131		-131
Att fördela ökat löneläge		436	436		436
Summa	48 671	48 954	283	41 743	1 716

Målformulering

Livskvalitet

Mål: Den upplevda tryggheten bland barn och unga ska öka.

Mått:

Under 2017 ska behovet av aktiviteter identifieras och minst fem aktiviteter ska påbörjas som strävar mot att skapa en tryggare miljö för både flickor och pojkar.

Andelen flickor och pojkar som deltar i Ungdomens hus bör uppgå till 50 % flickor och 50 % pojkar, (målet är att) det skall skilja maximalt 10 % mellan de två grupperna.

Tillväxt

Mål: Orsa ska förbättra sin position vad gäller företagsklimat.

Mått. Orsa kommun skall senast 2020 vara bland de 100 högst rankade i Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimat.

Mått: Bedömningen av kommunens tillämpning av lagar och regler i Svenskt Näringslivs ranking ska vara 3,0 i mätningen 2017 och 3,3 i mätningen 2018.

Mål: Arbetslösheten ska minska i Orsa kommun, i synnerhet bland unga. Arbetslösheten hos delgruppen utrikesfödda ska också minska.

Mått:

Andelen arbetslösa i åldern 18-24 år uppgår till högst 8 % (13,2 % för perioden 1601-1606). Andelen arbetslösa bland utrikesfödda 16-64 år uppgår till högst 25 % (28,2 % för perioden 1601-1606).

Driftredovisning (tkr)

Lärande

Verksamhet	Budget			2015	Bu 17 vs
	2016	2017	Förändring	Utfall	progn delår
Utskott för lärande	480	380	-100	308	0
Administration (inkl buffert mm)	6 228	5 929	-299	5 097	1 213
Musikskola	3 576	3 761	185	3 429	86
Förskola	26 827	27 701	874	27 023	565
Grundskola / fritids	77 732	76 666	-1 066	75 049	-197
Gymnasieskola	39 875	38 872	-1 003	39 176	554
Vuxenutbildning	0		0	1 764	-92
Ökat löneläge o kap kostn		2 560	2 560		2 560
Fördelning IS/IT		1 815	1 815		1 815
Summa	154 718	157 684	2 966	151 846	6 504

Målformulering

Livskvalitet

Mål: Ökad läsförståelse från 88,5 % (2016) till 100 % (2017).

Mått: Resultat på läs- och skrivdelarna på nationella proven i ämnet svenska i åk 3, 6, & 9.

Mål: Att minska resultatskillnaderna mellan pojkar och flickors resultat genom att höja resultaten för pojkarna till flickornas nivå. Målet är att differensen mellan pojkars och flickors betyg ska vara noll.

Mått: Betygsresultat i åk 6 & 9 samt nationella provresultat i svenska, matematik och engelska i åk 3, 6 & 9.

Mål: Ökad närvaro, upplevd studiero på lektionerna och trygghet på skolan ökas till 100 %.

Mått: Målet mäts med närvarostatistik samt resultat på Trivsel och Trygghetsenkät alt skolinspektionens elenenkät.

Mål: Klättra till topp 100 i SKL:s skolranking fram till läsåret 2019 / 2020.

Medarbetare

Mål: Ökning i medarbetarindex från 68 (2016) till 72 (2018).

Driftredovisning (tkr)

Omsorg

Verksamhet	Budget			2015	Bu 17 vs
	2016	2017	Förändring	Utfall	progn delår
Utskottet för omsorg	365	365	0	390	0
Administration (inkl ej född medel)	13 020	12 903	-117	12 325	808
Socialförvaltning gemensamt	1 485	1 485	0	1 464	-150
Äldreomsorg	68 304	70 007	1 703	65 122	4 755
HSR	10 647	10 530	-117	10 665	-451
Prsykiatri	2 531	2 498	-33	2 328	150
Särskilda omsorgen / LSS	20 577	20 300	-277	18 413	-586
Individ och familjeomsorg	13 865	16 908	3 043	12 235	-3 144
Ekonomiskt bistånd	6 680	7 680	1 000	7 994	0
Familjerätt och rådgivning	705	1 005	300	992	0
Integration	-250	-3 000	-2 750	268	500
Ökat löneläge och kap kostn		2 639	2 639		2 639
Fördelning IS/IT		1 229	1 229		1 229
Summa	137 929	144 549	6 620	132 196	5 750

Målformulering

Livskvalitet

Mål: Personer som får insatser inom socialtjänsten ska känna sig trygga och nöjda med det bemötande och den vård och omsorg som ges.

Mått:

Hemtjänsten:

Brukarbedömning, trygghet: Målet är 90 %.

Brukarbedömning, nöjda. Målet är 90 %.

Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar. Målet är 10 personal.

Mycket bra bemötande, förtroende och trygg. Målet är 50 %.

Särskilt boende:

Brukarbedömning, trygghet: Målet är 90 %.

Brukarbedömning, nöjda. Målet är 90 %.

Mycket bra bemötande, förtroende och trygg. Målet är 50 %.

Individ- och familjeomsorg:

Nationell brukarundersökning.

Mål: Individ- och familjeomsorgen ska arbeta förebyggande och erbjuda tidiga insatser.

Mått:

Ej återaktualiserade ungdomar 13-20 ett år efter avslutad utredning eller insats. Målet är 80 %.

Ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutad försörjningsstöd. Målet är 80 %.

Ej återaktualiserade vuxna 21 + med missbruksproblem ett år efter avslutad utredning eller insats. Målet är 90 %.

Väntetid i antal dagar från första kontakttillfälle för ansökan vid nybesök till beslut inom försörjningsstöd. Målet är att 70 % ska få beslut inom 14 dagar. (JH svenska?? Vad betyder)

Driftredovisning (tkr)**Miljönämnden**

Verksamhet	Budget			2015	Bu 17 vs
	2016	2017	Förändring	Utfall	progn delår
Miljönämnd	76	76	0	72	0
Energirådgivning	10	-5	-15	22	-15
Adm miljö och hälsa	843	833	-10	806	-10
Livsmedel	110	101	-9	37	-9
Miljötillsyn	202	204	2	143	2
Kalkning	125	123	-2	129	-2
Naturvård	228	224	-4	236	-4
Fördelning IS/IT enheten		38	38		38
Förändring kapitalkostnader		-14	-14		-14
Ökat löneläge		50	50		50
Summa	1 594	1 630	36	1 445	36

Målformulering**Livskvalitet**

Mål: Vi ska bedriva tillsyn / kontroll för att minska risken för att människor och miljön utsätts för miljö- och hälsoskadliga ämnen.

Mått:

Andelen verksamheter som fått livsmedelskontroll och / eller miljötillsyn av de som planerats. Antal objekt i ebb-databasen (efterbehandling av förorenade områden) .

Mål: Vi ska verka för att verksamhetsutövare och medborgare ska minska mängden avfall.

Mått: Andelen verksamheter som fått miljötillsyn av de som är planerade.

Mål: Förvaltningen har förtroende hos verksamhetsutövare, medborgare och kommunens övriga förvaltningar.

Mått:

Kopplat till enkät

Andel svar via e-post inom två arbetsdagar.

Driftredovisning (tkr)

Byggnadsnämnden /stadsbyggnadskontor

Verksamhet	Budget			2015	Bu 17 vs
	2016	2017	Förändring	Utfall	progn delår
Byggnadsnämnden	116	116	0	122	0
Stadsbyggnad adm	1 072	1 072	0	1 165	0
Bygglov	742	742	0	449	200
Planer	18	18	0	262	-100
Översiktsplan	400	400	0	659	0
Karta, Mät, GIS	960	960	0	899	0
Bostadsanpassning	629	629	0	634	0
Ökat löneläge		40	40		40
Summa	3 937	3 977	40	4 190	140

Målformulering

Livskvalitet

Mål: Vi ska erbjuda våra uppdragsgivare tjänster av hög kvalitet.

Mått:

Andel bygglov som har handlagts på max tio veckor, mål 100 %.

Andel anmälningar som handlagts på max fyra veckor, mål 100 %

Andel kabelutvisning som sker inom tre arbetsdagar, mål 100 %.

Andel nybyggnadskartor som levereras inom tio arbetsdagar, mål 100 %.

Andel utsättning av byggnad inom fem arbetsdagar, mål 100 %.

Jämn och tillräcklig kvalitet på kommunens kartareal, mål 100 %.

Nivå tre på ABT-avtal.

Andel planbesked enligt PBL som kunnat handläggas på max fyra månader, exklusive ärenden med förlängd tid, mål 100 %.

Effektiv planadministration – nya mallar i Public 360.

Beslut om bostadsanpassningsbidrag, mål 70 % inom sex veckor.

Överprövningar där besluten går nämnden emot, mål högst 33 %.

Mål: Strategisk planering för ett hållbart samhälle

Mått:

Belysa gestaltungsfrågorna i detaljplanearbetet.
Belysa trygghetsaspekten i detaljplanearbetet.
Beskriva hållbarhetsfrågorna i detaljplanearbetet.
Delta i strategisk planering.
Beskriva buller och säkerhet i detaljplanearbetet.

Mål: Upprätta tillsynsplan

Mått: Tillsynsplan ska finnas.

Tillväxt

Mål: Aktuell översiktsplan

Mått: Samråd och utställning av tillsynsplan ska genomföras under 2017.

Mål: Prioritera för att Orsa ska vara en attraktiv boende- och turistort.

Mått:

Medverka vid kommunstyrelsens plan-KS minst två gånger per år och vid behov initiera planläggning.
Inventera byggbar mark för flerfamiljshus.
Senast två månader efter beställning ska tidsplan för planarbetet meddelas beställaren.

Medarbetare

Mål: Säkra en god kompetensförsörjning och en god arbetsmiljö.

Mått:

Erbjuda praktikplatser på förvaltningen.
Årlig genomförd medarbetar- / arbetsmiljöenkät.

Ekonomi

Mål: God följsamhet mellan budget och prognos.

Mått: Max 10 % avvikelse mellan budget och prognos.

Driftredovisning (tkr)

Nämnder och utskott totalt

Verksamhet	Budget			2015	Bu 17 vs
	2016	2017	Förändring	Utfall	progn delår
KF	2 165	2 580	415	1 749	420
Service och utveckling	32 275	32 638	363	30 950	733
Samhälle	43 475	44 114	639	37 730	1 774
Lärande	154 046	157 684	3 638	151 846	6 504
Omsorg	141 792	149 389	7 597	136 209	5 692
Miljönämnden	1 594	1 630	36	1 445	36
Byggnadsnämnden	3 937	3 977	40	4 190	140
Lönekomp ej fördelad 2016	3 275		-3 275		-3 275
Lönekompensation 2017		5 000	5 000		5 000
Summa	382 559	397 012	14 453	364 119	17 024

Totalt utökas driftbudgeten 2017 med drygt 14,5 mkr jämfört med 2016. I förhållande till prognostiserat utfall 2016 i julis delårsbokslut utökas ramarna med ca 17 mkr.

Prognos i september är ännu något bättre för nämnderna jämfört med prognosen i juli

Driftbudget Orsa kommun					
Budget 2017					
VERKSAMHET	Bu 2016	bu17	progn avv 16	bu17 ökn vs pr 16	2016
Inför KS 20161107	e viss lönekomp	före lönekomp			Utfall
Kommunfullmäktige					
Kommunfullmäktige	405	500	0	95	396
Partistöd	336	336	0	0	336
Revision	660	750	0	90	598
Valnämnd	5	0	5	0	8
Överförmyndare	409	644	0	235	438
God man och förvallare	350	350	0	0	-27
Kommunfullmäktige	2 165	2 580	5	420	1 749
Kommunstyrelsen					
Kommunstyrelsen	5 931	8 924	0	2 993	6 433
Kommunledning	1 937	1 864	150	77	1 605
Kommunkansli	9 890	10 148	700	958	8 618
Ekonomienheten	4 231	4 298	300	367	3 953
Personalenheten	2 875	3 137	600	862	2 426
Lönekontoret	1 426	1 426	0	0	1 492
IT-enhet	5 328	1 763	-600	-4 165	5 213
Näringslivs kontor	4 737	4 742	415	420	4 716
Projekt NLUK	425	438	0	13	297
Räddningstjänst	5 617	5 816	0	199	5 713
Kulturkontor	2 051	2 231	-100	80	2 113
Bibliotek	4 176	4 185	-200	-191	4 380
Skog	162	168	133	139	74
Mark	219	289	-66	4	258
Fritids- och servicekontor	2 255	2 586	200	531	1 726
Gator och vägar	8 521	8 521	0	0	8 211
Parker och lekplatser	1 820	1 820	300	300	1 569
Fritidsavd	10 428	10 379	-100	-149	10 306
Fastighet	1 006	1 006	123	123	610
VA	610	610	0	0	612
Kostenhet	2 105	2 096	-350	-359	2 609
Att fördela kap kostn mm frit o serv		-131		-131	
Att fördela ökat löneläge frit o serv		436		436	
Integration	0				-4 254
Kommunstyrelsen	75 750	76 752	1 505	2 507	68 679
BUU Nämnd och styrelseverksamhet					
BUU Nämnd och styrelseverksamhet	480	380	100	0	308
Musikskola	3 545	3 761	-130	86	3 429
Förskola	26 336	27 281	-280	665	26 152
Ped omsorg/ öppen fritidsverksamhet	420	420	-100	-100	871
Fritidshem	5 662	5 634	-200	-228	5 487
Grundskola	71 762	71 032	761	31	69 562
Gymnasieskola	39 875	38 872	1 557	554	39 176
Vuxenutbildning	0	0	-92	-92	1 764
BUU administration (inkl buffert mm)	5 966	5 929	1 250	1 213	5 097
Ökat löneläge o kap kostn		2 560		2 560	
Fördelning IS /IT		1 815		1 815	
Barn- och utbildningsutskottet	154 046	157 684	2 866	6 504	151 846
SOU Nämnd och styrelseverksamhet					
SOU Nämnd och styrelseverksamhet	365	365	0	0	390
Socialförvaltning gemensamt	1 759	1 759	-150	-150	1 964
Äldreomsorg	67 148	69 733	2 170	4 755	64 622
HSR	10 631	10 530	-350	-451	10 665
Psykatri	2 498	2 498	150	150	2 328
Särskilda omsorgen / LSS	20 336	20 300	-550	-586	18 413
Individ o familjeomsorg	13 852	16 908	-6 200	-3 144	12 235
Ekonomiskt bistånd	6 680	7 680	-1 000	0	7 994
Familjerätt- o rådgivning	705	1 005	-300	0	992
SOC administration (inkl buffert mm)	12 970	12 903	875	808	12 325
Integration	-250	-3 000	3 250	500	268
Arbetsmarknadsåtgärder	5 098	4 840	200	-58	4 013
Ökat löneläge och kap kostn		2 639		2 639	
Fördelning IS / IT		1 229		1 229	
Socialutskottet	141 792	149 389	-1 905	5 692	136 207
Summa Kommunstyrelsen	371 588	383 825	2 466	14 703	356 732

Driftbudget Orsa kommun

Budget 2017

VERKSAMHET

Inför KS 20161107

Bu 2016

e viss lönekomp

bu17

före lönekomp

progn avv 16

bu17 ökn vs pr 16

2016

Utfall

Miljönämnden

Miljö- och hälsoskyddsämnden	76	76	0	0	72
Energirådgivning	10	-5	0	-15	22
Adm miljö och hälsa	843	833	0	-10	806
Livsmedel	110	101	0	-9	37
Miljötillsyn	202	204	0	2	143
Kalkning	125	123	0	-2	129
Naturvård	228	224	0	-4	236
Fördelning IS / IT enheten		38		38	
Förändring kapitalkostnader		-14		-14	
Ökat löneläge		50		50	
Miljönämnden	1 594	1 630	0	36	1 443

Byggnadsnämnden

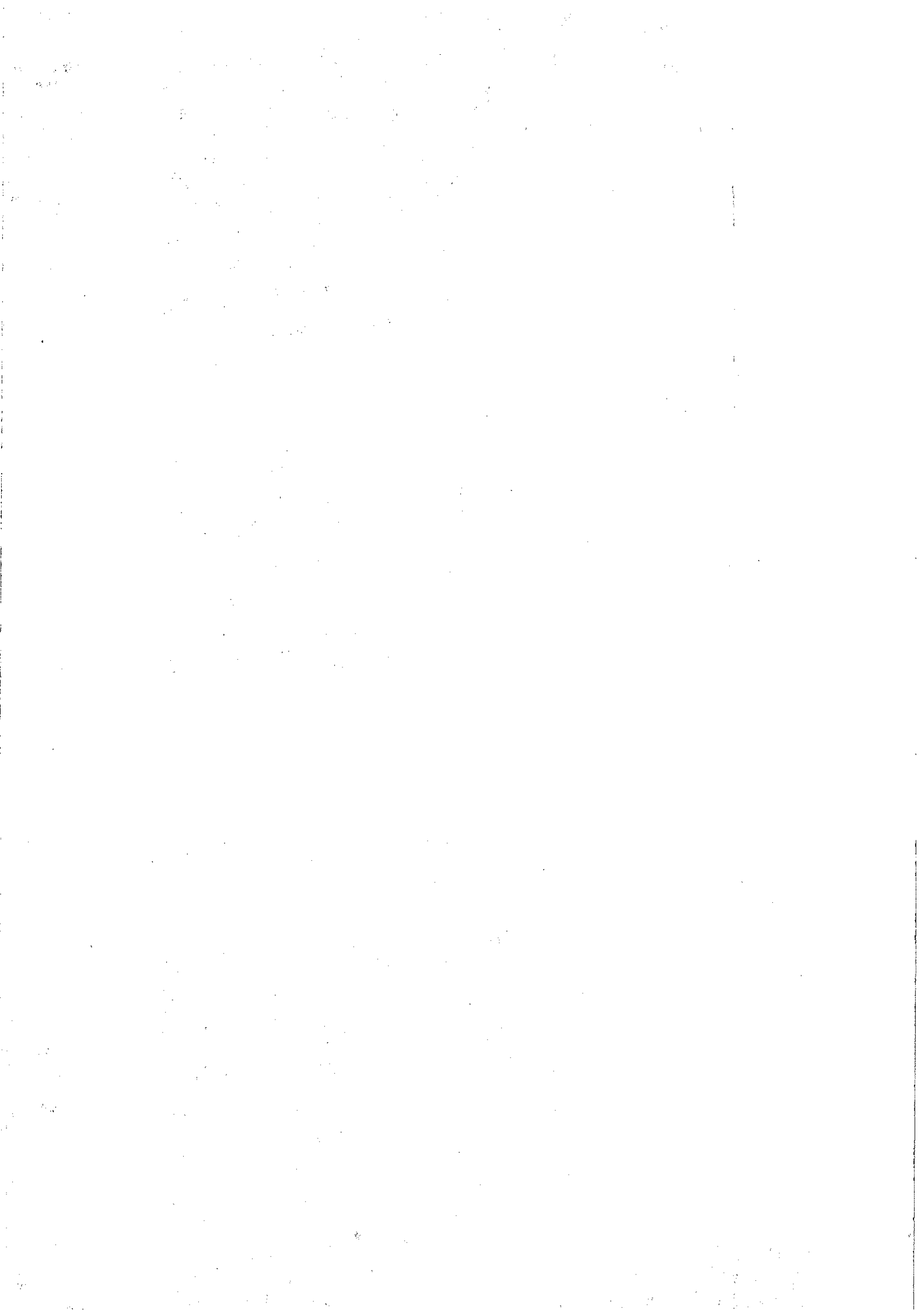
Byggnadsnämnd	116	116	0	0	122
Stadsbyggnad adm	1 072	1 072	0	0	1 165
Bygglov	742	742	200	200	449
Planer	18	18	-100	-100	262
Kartor				0	
Översiktsplan	400	400	0	0	659
Karta, Mät, GIS	960	960	0	0	899
Bostadsanpassningar	629	629	0	0	634
Ökat löneläge		40		40	
Byggnadsnämnden	3 937	3 977	100	140	4 190

Löneökning ej fördelad	3 275	5 000		1 726	
-------------------------------	--------------	--------------	--	--------------	--

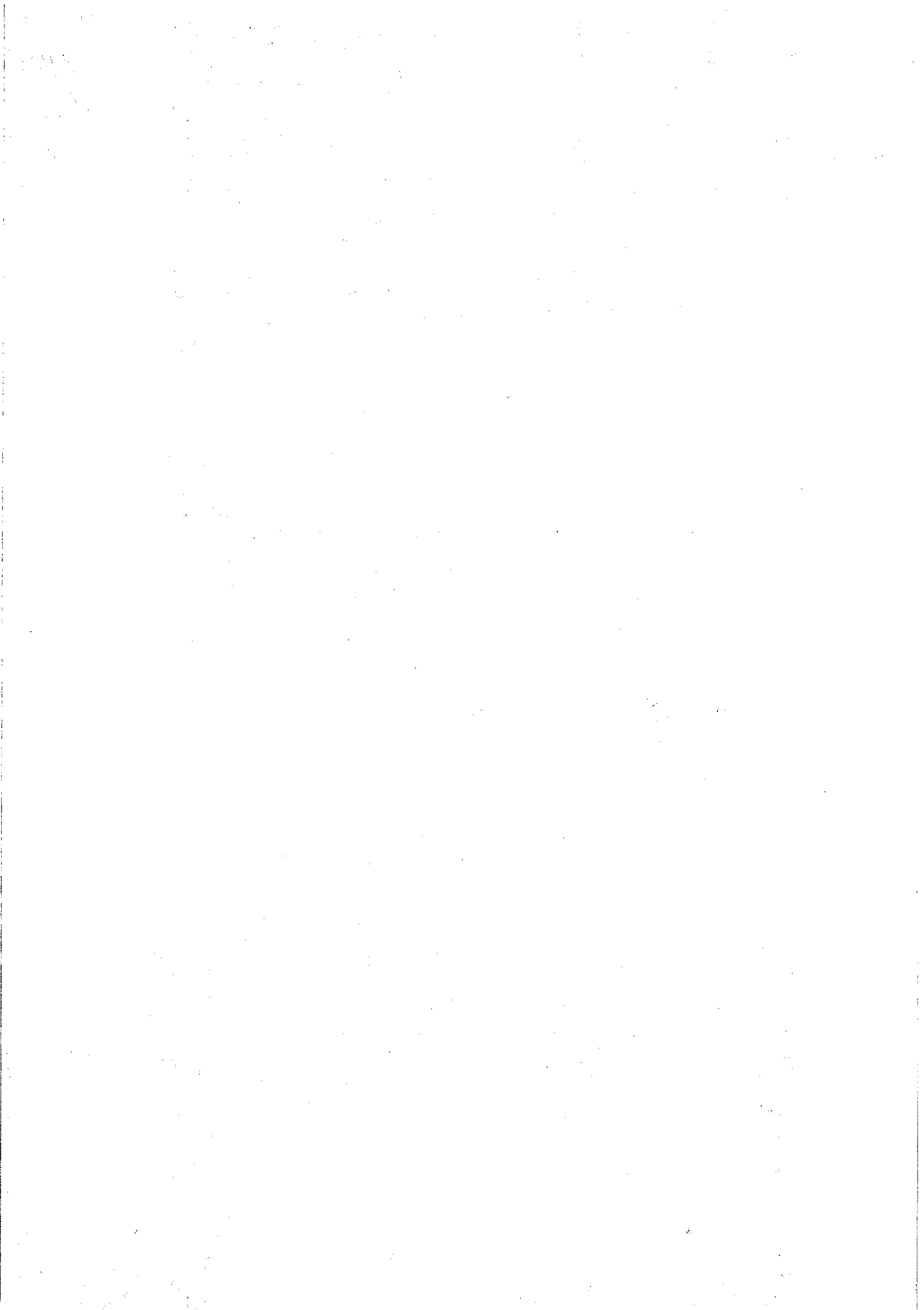
Summa nämndernas nettokostnad	382 558	397 012	2 571	17 025	364 114
--------------------------------------	----------------	----------------	--------------	---------------	----------------

Investeringsbudget 2017

Projekt	Budget 2016	Utgifter per sept	Återstår	2017	2018	2019
Ekonomisystem	130	0	130			
IT - projekt/system	328	0	328			
kontaktcenter anpassning av lokaler				500		
Möbler/inredn kommunhus	0			150		
Köksutrustning	750	0	750			
Service och utveckling	1 208	0	1 208	650	0	0
Inköp av mark	650	0	650			
Exploateringsom Lisselhed	3 000	700	2 300			
Säkerhetsåtgärder MSB	0	23	-23			
DIV INVEST BIBLIOTEKET	0			150		
Ospeg invest gata-park	300	219	81	300		
It- och kontorsutrustning				160		
Ombyggnad gator	2 000	539	1 461	2 000		
UPPRUSTN.CENTRUM ALLMÄNT	70	0	70			
GÅNG O CYKELBANOR	1 500	0	1 500	1 500		
TRAFIKSÄKERHET	316	13	303	300		
VÄGBELYSNING	100	83	17	100		
MASKINER	350	495	-145	100		
Moraesparken				80		
LEKPARKER	50	0	50	50		
Lillån	150	0	150	150		
Kricken/SkitOlabäcken	50	0	50			
Fordon fritid				300		
Bollplaner	87	87	0	350		
Ridhuset	300	537	-237	520		
Staket Ridhus				150		
Gamla Stallet	100	0	100			
Ishallen	200	197	3	40		
Ungdomens hus	100	0	100	100		
Delsumma	9 323	2 892	6 431	6 350	0	0
AME fordon				140		
Näringsliv				450		
Div materiel Räddningstj	400	438	-38			100
Räddningstjänst Fordon				450	2 400	
Stadsnät	10 000	12 373	-2 373	10 000		
Vägbelysn samförläggning	0	736	-736	1 000		
Summa Samhälle	19 723	16 439	3 284	18 390	2 400	100
CENTRALT INVENT.10 ÅR	800	0	800	1 200		
CENTRALT INVENT. 5 ÅR	0	44	-44			
CENRALT DATORER 3 ÅR	1 180	1 298	-118	600		
Lärande	1 980	1 341	639	1 800	0	0
CENTRALT INVENT.10 ÅR	400	74	326	400		
CENTRALT DATORER 3 ÅR	350	125	225	350		
CENTRALT BILAR 5ÅR	130	84	46	130		
HSR INVENTARIER 10ÅR	300	91	209	300		
LILLÅHEM INVENT.10 ÅR	0	26	-26			
ORSAGÅRDEN INVENT.10 ÅR	0			250		
HEMTJÄNST INVENT.10 ÅR	0	11				
Omsorg	1 180	410	781	1 430	0	0
ECOS	350	0	350			
Miljönämnden	350	0	350	0	0	0
Summa totalt	24 441	18 190	6 262	22 270	2 400	100
(2383) Anslutningsavgifter	-16					
(2388) Investeringsbidrag	-497					
skattungbyn 113 st	-1 808					
Uppskattat 150-200 anslutningar 201	-2 400			20 480		
Netto likviditetspåverkan	19 720			1 790		

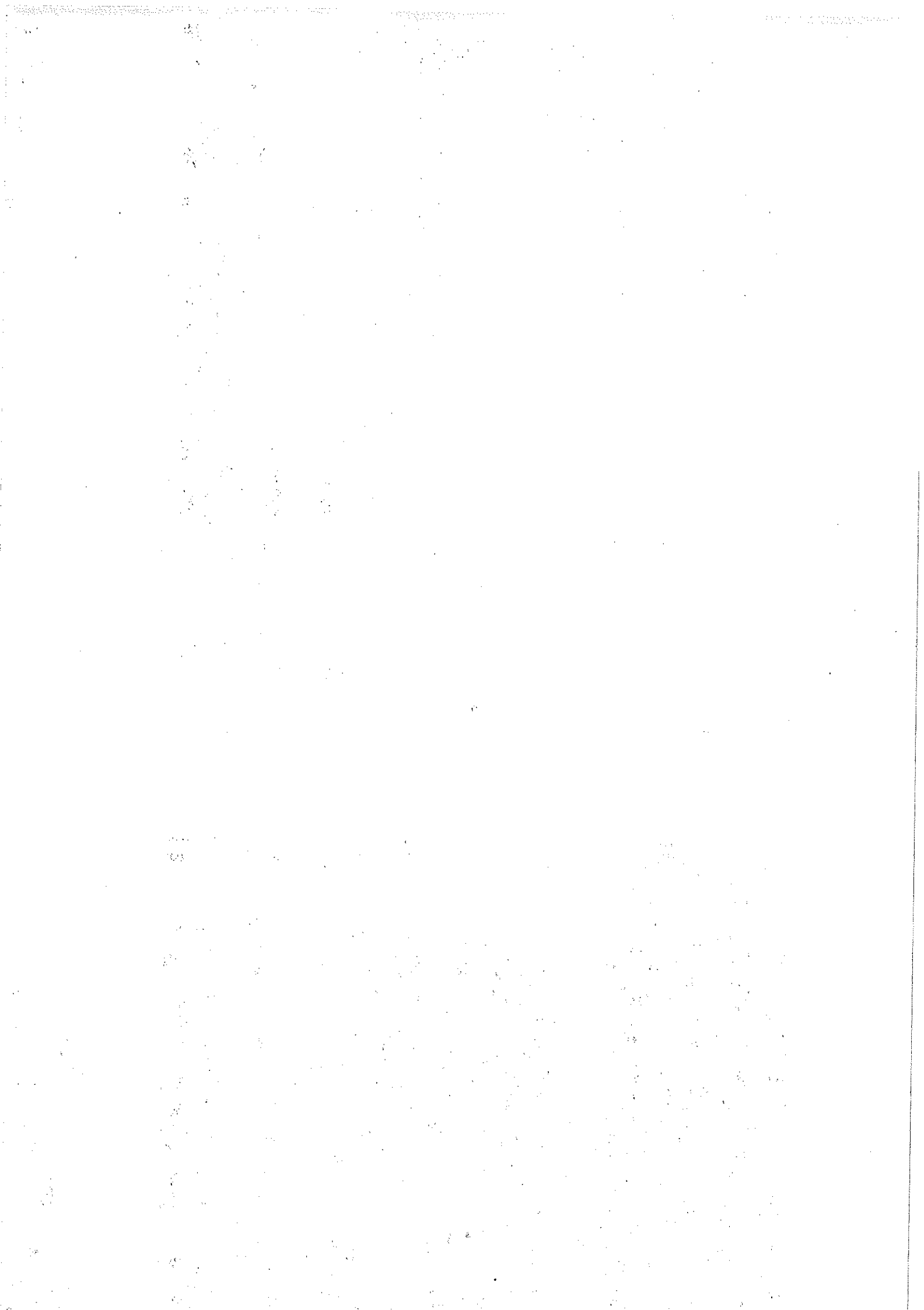

Budget 2017 (inkl del av 10 mdr)

Inför KS 20161107	Bokslut	Budget	Prognos	EK mål	plan	plan	plan
SKL cirkulär 2016 51		cirk 15 29	sept prel	cirk 16 51	cirk 16 51	cirk 16 51	cirk 16 51
RESULTATRÄKNING	2015	2016	2016	2017	2018	2019	2020
Antal invånare 1 nov året före. Prognos	6 816	6 746		6 800	6 790	6 780	6 770
Förändr nettokostn jfrt boksl resp budget	2,0%	5,1%	4,0%	4,9%	1,9%	3,5%	2,0%
Förändr nettokostn jfrt boksl resp budget	-9 399	18 444	-3 913	18 367	7 474	13 964	8 223
Nämndernas nettokostn	-364 114	-382 558	-378 645	-397 012	-404 486	-418 450	-426 673
<i>varav avskrivningar</i>	-8 259	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000
Interna justeringar	7 022	5 440	6 037	5 510	5 474	5 421	5 287
Oreälvens Kraft	-327	485	-300	-300	-300	-300	-300
Ind pension o skuldförändring	-10 282	-10 445	-10 645	-11 203	-12 500	-13 539	-14 427
<i>Tot pensionskostnader</i>	-21 040	-19 912	-20 212	-20 693	-22 732	-24 255	-25 740
Verksamhetens nettokostn	-367 702	-387 078	-383 553	-403 005	-411 813	-426 868	-436 113
Skatteintäkter	379 072	388 582	388 695	414 469	420 185	428 623	437 100
Finansiella int/kostn	1 260	996	1 650	912	543	508	455
<i>reserv</i>							
Årets resultat	12 631	2 500	6 792	12 376	8 915	2 263	1 442
<i>"Buffert" kommande utbyggnad</i>							
Disponibelt resultat		2 500	6 792	12 376	8 915	2 263	1 442
FINANSIERINGSANALYS							
Resultat från verksamheten	20 890	11 500	15 792	21 376	17 915	11 263	10 442
Förändr pensionsavsättn	-29	260	260	181	1 076	1 556	2 000
Sålda kortf plac	3 208	2 000	0	0	0	2 000	2 000
just korta placeringar							
Engångsbelopp	15 400						
Just övr rörelsekap förändring	-21 211	400	400	800	800	800	800
Summa tillförda medel	18 258	14 160	16 452	22 357	19 791	15 619	15 242
Nettoinvesteringar	18 069	21 380	21 380	25 000	20 100	20 000	20 000
Nedskrivningar / utrangeringar	-575						
Reservering inv inkomst o återf	256	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Tomter mm							
Ökn fin anl tillg	3 260						
Återbetalning lån (vår fordran)	-252	-250	-250	-250	-250	-250	-250
Omklassificering Lån							
Avbetalning lån							
Summa använda medel	20 758	20 130	20 130	23 750	18 850	18 750	18 750
Förändring av likvida medel	-2 501	-5 970	-3 678	-1 393	941	-3 131	-3 508
BALANSRÄKNING							
Anläggningstillgångar	167 462	179 842	179 842	195 842	206 942	217 942	228 942
Kortfristiga placeringar	39 451	37 451	39 451	37 451	37 451	35 451	33 451
Omsättningstillgångar	54 142	53 893	53 893	53 643	53 393	53 143	52 893
Likvida medel	30 113	24 143	26 435	22 750	23 691	20 560	17 052
Summa tillgångar	291 168	295 329	299 621	309 686	321 477	327 096	332 338
Eget kapital	168 364	170 864	175 156	183 240	192 155	194 418	195 860
Avsättningar	20 854	21 114	21 114	21 295	22 371	23 927	25 927
Kortfristiga skulder	89 582	89 982	89 982	90 782	91 582	92 382	93 182
Långfristiga skulder	12 369	13 369	13 369	14 369	15 369	16 369	17 369
Summa ek, avsättn o skulder	291 169	295 329	299 621	309 686	321 477	327 096	332 338

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens utskott för samhälle

2016-08-30

Kf §

Ks §

Utskottet för samhälle § 44

Dnr

Avsiktsförklaring och avtal gällande Vinterfest 2018-2019

Utskottet för samhälle beslutar

- att återremittera ärendet till utredare Jan Bäckman för fortsatt bearbetning och komplettering där utskottet önskar klargörande angående antal konserter i Orsa

Sammanfattning

Musik i Dalarna föreslår ett samarbetsavtal mellan MiD och Mora, Orsa och Älvdalens kommuner gällande Vinterfest för åren 2018-2019. Avtalet innebär för Orsas räkning ett anslag på 75 000 kronor per år. Evenemanget utvärderas årligen.

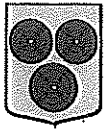
Förslag till beslut från utredare

- att kommunen godkänner föreliggande avsiktsförklaring och avtal gällande Vinterfest 2018-2019
- att avtalet finansieras via kommunens evenemangbudget
- att uppdra till utredare Jan Bäckman att vara kommunens kontaktperson med Vinterfest och uppdra till honom att arbeta för att så stort antal konserter som möjligt läggs i Orsa

Ärendet tas upp för beslut på nästkommande möte, 2016-10-11.

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret

Kommunstyrelsen

Reviderat tjänsteutlåtande: Avsiktsförklaring och avtal Vinterfest 2018-2019

Sammanfattning av ärendet

Musik i Dalarna föreslår ett samarbetsavtal mellan MiD och Mora, Orsa och Älvdalens kommuner gällande Vinterfest för åren 2018-2019. Avtalet innebär för Orsas räkning ett anslag på 75 000:- per år. Evenemanget utvärderas årligen.

Beslutsunderlag

Vinterfest är ett väletablerat och mycket uppmärksammat evenemang med musikaliska uppvisningar i världsklass. PR-värdet för deltagandet i detta arrangemang är väl värt den insats på 75 000:- per år som föreslås.

Det är också bra med den framförhållning som organisationen visar genom att redan nu säkra underlag för en fortsättning av festivalen fram till 2019. Det innebär också att man kan arbeta med en fortsatt hög kvalitetssäkring.

Avtalet garanterar att Orsa får ta del av utbudet av konserter. Dock finns ingen garanti för antal konserter.

Under Vinterfest 2017 anordnas tre konserter i Orsa. Under fredagen i Orsa missionskyrka, lördagen i Orsa kyrka samt söndag förmiddag i Fryksås. Dessutom deltar en ren Orsa-ensemble med program i Vattnäs under lördagen.

Förslag till beslut

Att kommunen godkänner föreliggande avsiktsförklaring och avtal gällande Vinterfest 2018-2019.

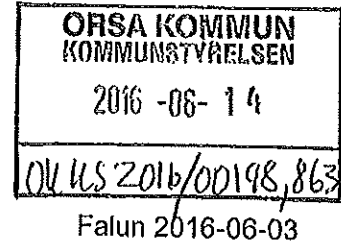
Att avtalet finansieras via kommunens evenemangsbudget

Att uppdra till Janne Bäckman att vara kommunens kontaktperson med Vinterfest.

Sändlista

Kommunstyrelsen

Celia Yoshida Ahlin
Förvaltningschef

ORSA KOMMUN
Fritids- & Servicekontoret
Ank: 2016-06-13
Dnr: Att:

Till Kulturnämnden Orsa

Jag översänder ett underlag för avtal mellan Orsa kommun och Musik i Dalarna gällande festivalen Vinterfest för åren 2018 och 2019.

Vi har tillsammans arrangerat festivalen under 11 år och nuvarande avtal gäller ytterligare ett år. Parallellt med samarbetsavtalet har Musik i Dalarna ett avtal med festivalens konstnärliga ledare Vikingur Olafsson. Det är viktigt för festivalens framtid att avtal tecknas för en ny period under hösten 2016.

Vänligen Karin Holdar
Länsmusikchef

Bilagor:
Underlag för avtal
Avsiktsförklaring 2016-17

Underlag för avtal mellan Musik i Dalarna och Orsa kommun gällande festivalen Vinterfest

---

Parter

Musik i Dalarna org.nr. 883201-4388
Nybrogatan 12, 791 71 FALUN

och

Orsa kommun org.nr. 212000-2189
794 21 Orsa

Avtalsperiod

Avtalet gäller kammarmusikfestivalen Vinterfest i Mora, Orsa och Älvdalen
vecka 7 2018 och vecka 7 2019.

Parternas ansvar

Orsa kommun förbinder sig att utbetala ersättning för deltagande och Musik i Dalarnas
huvudmannaskap för festivalen Vinterfest. Musik i Dalarna förbinder sig att genomföra festivalen
Vinterfest enligt avsiktsförklaringen mellan parterna. I den övergripande planeringen av festivalen
skall kulturchefen från varje deltagande kommun ingå.

Aktiviteter

Konserter skall genomföras i samtliga deltagande kommuner i enlighet med avsiktsförklaringen.

Ersättning

75 000 kr utgår årligen för genomförandet av festivalen Vinterfest. Beloppet kan omförhandlas varje
år i samband med budgetmöte.

Redovisning av uppdraget

Festivalen Vinterfest skall redovisas skriftligt senast 31 maj samma år den ägt rum. Utvärdering sker
årligen i samband med budgetmöte.

Övriga villkor

I det fall festivalen Vinterfest inte genomförs utbetalas ej ersättningen.

Avtalet undertecknas av bägge parter efter beslut i Orsa kommun.

Karin Holdar
Länsmusikchef

Vinterfest

AVSIKTSFÖRKLARING

mellan Mora, Orsa och Älvdalens kommun och Musik i Dalarna gällande samarbetet med kammarmusikfestivalen Vinterfest.

Syfte

Vinterfest är ett samarbete mellan Musik i Dalarna och kulturförvaltningarna i Mora, Orsa och Älvdalen. Målet är att varje år skapa en festival med nationella och internationella musiker på högsta nivå, där basen utgörs av Dalasinfoniettan, med det lokala engagemanget och de många frivilligarbetarna som grundförutsättning.

Vi vill varje år bjuda in till en musikfest med värme, gemenskap och glädje där man får med sig något unikt, en inspiration och upplevelse som vi till vardags inte bjuds på. Eld och Is i vintertid är symboler för dessa intensioner.

Vi vill sätta Ovansiljan på kartan musikaliskt och samtidigt ge Dalarnas befolkning och musicerande ungdom en källa till inspiration. Vinterfest konserter ska vara väl spridda över de tre kommunerna. Musikens mötesplatser ska vara tillgängliga så att alla typer av trösklar ska kunna övervinnas och skapa en känsla av tillhörighet för de boende i Ovansiljan.

Plattform

Vinterfest är ett unikt samarbete mellan Musik i Dalarna, Mora, Orsa och Älvdalens kommuner. Artister och evenemang håller internationell standard och kvalitet.

Vinterfest har en konstnärlig ledare, en internationellt verksam artist som kontrakteras över flera år. Barn- och ungdomsverksamheten inom ramen för festivalen är viktig och genomförs i samarbete med kommunernas musik- och kulturskolor och Musikkonservatoriet Falun.

När festivalen samarbetar med andra konstnärliga uttryck så bidrar det till att bredda och förstärka festivalens tema och helhetsintryck

Vinterfest samarbetar med det lokala och regionala näringslivet.

Vinterfest marknadsförs nationellt och internationellt.

Vinterfest är en levande festival som förändras över tid

Roller

MiD anställer en projektledare. MiDs övriga stab med olika kompetenser deltar i arbetet i anslutning till festivalens genomförande.

MiD anställer konstnärlig ledare.

Kommunerna står för lokal planering och förankring i nära samarbete med projektledningen.

Kommunerna stöttar nätverket av frivilliga volontärer.

Utvecklingsområden

Arbete för att öka publikintresset skall genomföras fortlöpande under året på respektive ort. Spelplatser för nya möten och publik ska tillkomma och stärker festivalens karaktär och syfte.

Barn- och ungdomsinriktade aktiviteter i samband med Vinterfest skall utvecklas vidare.

Samarbetet med näringslivet behöver aktivt förstärkas.

Samarbetet med andra konstformer behöver utvecklas.

Marknadsföringen utvecklas med nya medier och tekniker.

Skapa möjlighet för längre avtalsperioder som följer mandatperioderna.

Avtal, ansvarsfördelning, ekonomi och avstämning

Budget och uppföljning görs varje år i samverkan mellan samarbetsparterna. Inledande budgetdiskussion och uppföljning genomförs innan april månads utgång och följs upp med ytterligare ett möte senast i augusti. Sammanställande är Musik i Dalarna. Förberedande samtal inför planering av fördelning av konserter, biljettpriser etc. förs vid detta tillfälle.

För att kunna ha den långsiktiga planering som krävs för att genomföra Vinterfest, skrivs ett avtal mellan parterna i samarbetet. Avtalet klargör de ekonomiska ramar som kommunerna bidrar med. Avtalet är 2-årigt, med en uppsägning på 1 år och utvärderas varje år i samband med budgetdiskussionerna.

Avtal har tecknats mellan parterna för åren 2016 och 2017.

Beslut (4)

§ 209

Uthyrning av trygghetsboende**Utskottet för omsorgs förslag till beslut**

Utskottet för omsorg föreslår Kommunstyrelsen besluta enligt förslag.

Förslag till beslut

Att man när hyresgäster inom trygghetsboendet lämnar sina lägenheter så överförs de till särskilt boende. På det sättet kan man även tillmötesgå behov av möjlighet till parboende.

Sammanfattning

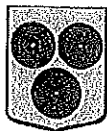
Socialchefen har fått i uppdrag av utskottet att se över möjligheterna för Orsabostäder att ta över uthyrningen av lägenheterna på Lillåhem som är avsedda för trygghetsboende.

Socialchefen har tillsammans med VD Roland Fällby sett över om det är praktiskt möjligt att överföra ansvaret för trygghetsboende till Orsabostäder. De konstaterar att det är komplicerat. Kommunen hyr hela Lillåhem av Orsalokaler. Orsalokaler har ingen uthyrningsverksamhet. Det finns inom Orsabostäder.

Orsabostäder planerar nu att starta ett boende för dem som är över 65 år och det är att jämföras med trygghetsboende.

Justerare

Utdragsbestyrkande

Utskottet för omsorg

Kopia: Roland Fällby

Uthyrning av trygghetsboende

Socialchefen har fått i uppdrag av utskottet att se över möjligheterna för Orsabostäder att ta över uthyrningen av lägenheterna på Lillåhem som är avsedda för trygghetsboende.

Enhetschefen inom hemtjänsten har idag ansvar för lägenheterna inom trygghetsboendet. Det är vanlig uthyrning av lägenheter och det är inga biståndsbeslut för de boende som finns där. Däremot så kan de ha insatser via hemtjänsten i likhet med det som man har när man finns i ordinärt boende. Sådan verksamhet bör således inte ligga under socialtjänsten.

Ut har tillsammans med VD Roland Fällby sett över om det är praktiskt möjligt att överföra ansvaret för trygghetsboendet till Orsabostäder.

Det vi kan konstatera är att det blir väldigt komplicerat. Kommunen hyr hela Lillåhem av Orsalokaler. Orsalokaler har ingen uthyrningsverksamhet. Det finns inom Orsabostäder. Det skulle krävas en hel del förändringar för att kunna flytta över uthyrningsverksamheten till Orsabostäder.

Med anledning av att man nu håller på och ser över ev ombyggnation av Lillåhem så finns det också i den planen förslag på att man successivt avyttrar trygghetsboendet och dessa lägenheter förs över till särskilt boende. Ett av skälen till att socialtjänsten skulle behöva ha lägenheterna till särskilt boende är att vi idag är i avsaknad av parboende. Det är något som varje kommun är skyldiga att tillhandahålla. Dessutom så kommer den äldre befolkningen att öka och behoven av särskilt boende kommer därmed att öka.

Orsabostäder planerar nu att starta ett boende för dem som är över 65 år och det är att jämställa med trygghetsboende.

Förslag till beslut:

Att man när hyresgäster inom trygghetsboendet lämnar sina lägenheter så överförs de till särskilt boende. På det sättet kan man även tillmötesgå behov av möjlighet till parboende.

Berit Ekepil-Mörtberg
socialchef

Postadress
Box 23
794 21 Orsa
Besöksadress
Parkgatan 1

Telefon
Vxl 0250-55 21 00
Direkt
Fax 0250-55 22 01

E-post
soc@orsa.se
0250-55 21 00
Hemsida
www.orsa.se

Bankgiro
797-7200
Plusgiro
12 42 60-1

Org.nummer
212000-2189

Beslut (5)

§ 210

Habiliteringsersättning**Utskottet för omsorgs förslag till beslut**

Utskottet för omsorg föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige att besluta enligt förslag och att det ska gälla från 1 januari 2017.

Utskottet för omsorg föreslår också att det tas med i budget för 2017.

Förslag till beslut

Habiliteringsersättning föreslås utgå med hel respektive halvdag. Närvaro minst sex timmar/dag berättigar till heldagsersättning. Närvaro med minst tre timmar/dag berättigar till halvdagsersättning. Vid närvaro under tre timmar utgår ingen ersättning.

För heldag föreslås en ersättning på 50 kr/dag och halvdag 25 kr/dag.

Sammanfattning

Ordförande för FUB Dalarna, Lars Jalkevik besökte utskottet för omsorg 160912 och tog upp frågan om habiliteringsersättning för daglig verksamhet. I Orsa kommun har man tagit bort habiliteringsersättningen i besparingssyfte. Lars Jalkevik anser att man bör återinföra habiliteringsersättningen. Socialchefen fick i uppdrag av utskottet att lämna ett förslag på ersättning.

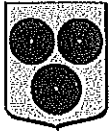
Justerare

Utdragsbestyrkande

Utskottet för omsorg

Habiliteringsersättning

Ordförande för FUB Dalarna, Lars Jalkevik besökte utskottet för omsorg 160912 och tog upp frågan om habiliteringsersättning för daglig verksamhet. I Orsa kommun har man tagit bort habiliteringsersättningen i besparingssyfte. Lars Jalkevik anser att man bör återinföra habiliteringsersättningen. Socialchefen fick i uppdrag av utskottet att lämna ett förslag på ersättning.

Definition av daglig verksamhet

Daglig verksamhet är en dagtidssysselsättning för personer som har en utvecklingsstörning, autism, övriga neuropsykiatriska funktionshinder eller som fått en betydande och bestående hjärnskada.

Daglig verksamhet finns till för att ge personen något intressant och meningsfullt att göra under dagtid. Den dagliga verksamheten ska även bidra till den personliga utvecklingen och främja delaktighet i samhället.

Insatsen är förbehållet personer som avses i 1§ punkt 1 och 2 i LSS i yrkesverksam ålder och som inte står till arbetsmarknadens förfogande eller studerar på heltid.

Ersättning

Personer som deltar i den dagliga verksamheten får en mindre ersättning, så kallad habiliteringsersättning. Ersättningen betalas ut med helt eller halvt belopp beroende på antal timmar vid den dagliga verksamheten. Ersättningen är undantagen från skatteplikt och räknas inte som inkomst.

Daglig verksamhet inriktar sig framför allt på personer mellan 20 och 65 år. Om en person väljer att stanna kvar efter 65 års ålder utgår dock ingen habiliteringsersättning.

Orsa kommun

I Orsa kommun är det 18 personer som är föremål för ev habiliteringsersättning. 10 personer är idag på dagcenter och 8 som är ute i praktik. Alla dessa personer har ett biståndsbeslut.

Förslag till beslut

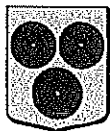
Habiliteringsersättning föreslås utgå med hel respektive halvdag. Närvaro minst sex timmar/dag berättigar till heldagsersättning. Närvaro med minst tre timmar/dag berättigar till halvdagsersättning. Vid närvaro under tre timmar utgår ingen ersättning.

Som grund för utbetalning av habiliteringsersättning räknas även

- besök hos sjuk- och tandvård och habiliteringen
- studiecirkel i den dagliga verksamhetens regi samt vuxenundervisning inom särvtux
- frånvaro orsakad av att den dagliga verksamheten håller stängt för fortbildning

---

Postadress	Telefon	E-post	Bankgiro	Org.nummer
Box 23	Vxl 0250-55 21 00	soc@orsa.se	797-7200	212000-2189
794 21 Orsa	Direkt	0250-55 21 00	Plusgiro	
Besöksadress	Fax 0250-55 22 01	Hemsida	12 42 60-1	
Parkgatan 1		www.orsa.se		

Som frånvaro och därmed grund för avdrag från habiliteringsersättning räknas:

- brukarens sjukfrånvaro
- semesterledighet
- deltagande i folkhögskoleundervisning
- "aktivitetsdagar" i bostaden

För heldag föreslås en ersättning på 50 kr/dag och för halvdag 25 kr/dag.

Idag har vi 8 personer som är ute på praktik och arbetar heldag. Kostnaden för dessa skulle bli ca 84.000 kr/år. På dagcenter är det 7 personer som skall ha heldagsersättning och summan blir då 73.300 kr/år. Det är 3 personer som skall ha halvdagsersättning och det blir då 15.750 kr/år. Kostnaderna är beräknade på 10 månader.

Totalsumman för att återinföra habiliteringsersättningen i kommunen blir således 173.250 kr. Till det bör läggas en administrativ kostnad på ca 50.000 kr.

Konsekvenser för verksamheten

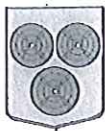
Det skulle innebära betydande förbättringar för verksamheten. Våra funktionshindrade skulle få en annan motivation för att delta i åtgärder när de får en ersättning för att delta. För personalen skulle det också innebära att det underlättar för dem i deras arbete.

Berit Ekepil-Mörtberg
socialchef

Postadress	Telefon	E-post	Bankgiro	Org.nummer
Box 23	Vxl 0250-55 21 00	soc@orsa.se	797-7200	212000-2189
794 21 Orsa	Direkt	0250-55 21 00	Plusgiro	
Besöksadress	Fax 0250-55 22 01	Hemsida	12 42 60-1	
Parkgatan 1		www.orsa.se		

Beslut (6.)

§ 38

OK BUN 2016/00059-8

Reviderat beslut gällande svar på medborgarförslag, utemiljö på Orsaskolan

Beslut

Utskottet föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att bifalla medborgarförslaget gällande utemiljö på Orsaskolan.

Utskottet ger, under förutsättning att medborgarförslaget bifalles, i uppdrag till verksamhetsområdeschef Mattias Scandola att genomföra upprustning av skol- och förskolegårdar med början på Orsaskolan. De åtgärder som planeras görs i samråd med elever, personal och rektor lokalt på respektive enhet. Återrapport ska göras till utskottet för Lärande i juni varje år.

Paragrafen begärs omedelbart justerad.

Sammanfattning av ärendet

Karin Wennberg har lämnat in ett medborgarförslag i oktober 2015 angående utemiljön på Orsaskolan.

Karin Wennberg föreslår att Orsaskolans skolgård ska byggas om och förskönas med bland annat Orsa centrum och rådhusparken som en förebild. "Så skulle jag vilja att skolgården såg ut – en vacker park."

Barn- och utbildningsutskottet (BUU) antog 2016-03-17 ett förslag till beslut som skickades till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen återremitterade vid sitt möte 2016-04-11 frågan tillbaka till BUU.

Beslutsunderlag

Utskottet för Lärande ämnar avsätta 100 000 kr per år under en tioårsperiod, med början 2017, för att förbättra förskolornas, fritidshemmens och skolornas utemiljö.

Förslag till beslut

Utskottet föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att bifalla medborgarförslaget gällande utemiljö på Orsaskolan.

Utskottet ger, under förutsättning att medborgarförslaget bifalles, i uppdrag till verksamhetsområdeschef Mattias Scandola att genomföra upprustning av skol- och förskolegårdar med början på Orsaskolan. De åtgärder som planeras görs i samråd med elever, personal och rektor lokalt på respektive enhet. Återrapport ska göras till utskottet för Lärande i juni varje år.

Sändlista

Kommunstyrelsen

Justerandes signatur

Utträgsbemyrkande

Verksamheten för Lärande
Mattias Scandola

Utskottet för Lärande

Nytt beslut gällande svar på medborgarförslag, utemiljö på Orsaskolan

Sammanfattning av ärendet

Karin Wennberg har lämnat in ett medborgarförslag i oktober 2015 angående utemiljön på Orsaskolan.

Karin Wennberg föreslår att Orsaskolans skolgård ska byggas om och förskönas med bland annat Orsa centrum och rådhusparken som en förebild. "Så skulle jag vilja att skolgården såg ut – en vacker park."

Barn- och utbildningsutskottet (BUU) antog 2016-03-17 ett förslag till beslut som skickades till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen återremitterade vid sitt möte 2016-04-11 frågan tillbaka till BUU.

Beslutsunderlag

Utskottet för Lärande ämnar avsätta 100 000 kr per år under en tioårsperiod, med början 2017, för att förbättra förskolornas, fritidshemmens och skolornas utemiljö.

Förslag till beslut

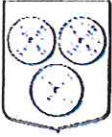
Utskottet föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att bifalla medborgarförslaget gällande utemiljö på Orsaskolan.

Utskottet ger, under förutsättning att medborgarförslaget bifalles, i uppdrag till verksamhetsområdeschef Mattias Scandola att genomföra upprustning av skol- och förskolegårdar med början på Orsaskolan. De åtgärder som planeras görs i samråd med elever, personal och rektor lokalt på respektive enhet. Återrapport ska göras till utskottet för Lärande i juni varje år.

Sändlista

Kommunstyrelsen

Mattias Scandola
Verksamhetschef Lärande

ORSA KOMMUN
MEDBORGARFÖRSLAG

ORSA KOMMUN
KOMMUNSTYRELSEN

2015-13-13

OK KS 2015/00299,330

Från

Namn:

Karin Wennberg

Adress:

Telefon:

e-post

Förslaget i korthet

Åtgärder utemiljön på högstadieskolan
Orsa skolan.

Beskriv och motivera ditt förslag

Skolgården har stora astalderade cytar,
Det finns inte några träd, buskar eller
blommor.

Tio månader om året vistas över 200 elever där.

I Orsa har nu satsats på ett löstsköna
centrum. Rådhusparken präntas av blommor
och skänkar under träden.

Så skulle jag vilja att skolgården såg ut
en vackra park. Att satsa på det upp-
växande släktet.

Jag godkänner att Orsa kommun behandlar mina personuppgifter enligt
Personuppgiftslagen och att mitt ärende publiceras på kommunens hemsida.

Orsa 15/10/08

Ort och datum

Underskrift

Karin Wennberg

Direktionen

Sammanträdesdatum
2016-10-26

Beslut (7)

§ 231

Dnr RD 2015/153

Upphandling av turistbyrå- och destinationsutvecklingsverksamheter (Nya Visit Dalarna)

Direktionens beslut

1. Direktionen beslutar att med slutsatserna i bilagda promemoria redovisa och besvara kommunernas uppdrag att förbereda upphandling av turistbyrå- och destinationsutvecklingsfunktioner.
2. Direktionen beslutar att föreslå kommunerna att återkalla uppdraget till Region Dalarna att förbereda upphandling av turistbyrå- och destinationsutvecklingsfunktionerna
3. Direktionen beslutar att förklara ovan fattade beslut omedelbart justerade.

Sammanfattning av ärendet

Muntlig föredragning av Magnus Höög

Med bakgrund i att beslutet i Orsa kommunfullmäktige att till det nybildade bolaget Nya Visit Dalarna överföra kommunens turistbyrå- och destinationsutvecklingsfunktioner överklagades avbröts den då pågående processen i samtliga länets kommuner. Som alternativ föreslogs att prova en upphandling enligt LOU av turistbyrå- och destinationsutvecklingsfunktionerna i enlighet med de avtal kommunerna ursprungligen fattat beslut om.

Förslaget var att alla kommuner uppdrog till Region Dalarna att genomföra upphandlingen för deras räkning. Den pågående processen med överföring av funktionerna avbröts och kom inte att fullföljas.

Justeraandes sign

Utdragsbestyrkande

I respektive behörigt organ beslutade länets kommuner att:

1. Dra tillbaka tidigare fattat beslut att överföra turistbyrå- och destinationsutvecklingsfunktionerna till Nya Visit Dalarna samt att avbryta processen,
2. Ge Region Dalarna uppdraget att förbereda upphandling av turistbyrå- och destinationsutvecklingsfunktionerna. (Så skedde inte i Hedemora.)
3. Uppdra åt Region Dalarna att redovisa beslutsunderlag inför fullmäktiges beslut om genomförande av upphandlingen av turistbyrå- och destinationsutvecklingsfunktionerna. (Så skedde inte i Hedemora.)

Region Dalarna har under våren förberett upphandling av turistbyrå- och destinationsutvecklingsfunktionerna. En arbetsgrupp bestående av Anders Karlin och Marcus Hedlund från UpphandlingsCenter Falun-Borlängeregionen samt Magnus Höög, Region Dalarna har genomfört en riskutredning och i övrigt förberett upphandlingen. Carl Johan Ingeström, VD Visit Södra Dalarna, har i vissa utpekade frågor konsulterats för inhämtning av fakta av grundläggande betydelse för arbetet.

Arbetsgruppen, som bedömer frågan ur ett upphandlingsperspektiv, har i sin slutsats landat i att två alternativ är möjliga. I alternativ 1 genomför Region Dalarna en upphandling av turistbyrå- och destinationsutvecklingsverksamheterna gemensamt för de samverkande kommunerna. I alternativ 2 skapar de samverkande kommunerna ett av dem helägt kommunalt bolag, där de driver turistbyrå- och destinationsutvecklingsverksamheterna.

Arbetsgruppen förordar alternativ 2, mot bakgrund av att alternativ 1 är förenat med betydande risk, som redovisas närmare i bilagda promemoria, i kombination med ett mindre inslag av påverkansmöjlighet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse i ärendet daterat 2016-10-12
- Sammanfattning avseende risker kring offentlig upphandling av "Turistbyrå- och destinationsutvecklingsfunktionerna" i Dalarna.

Beslutet ska skickas till

Dalarnas kommuner

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Handläggare
Magnus Höög
023-77 70 54
magnus.hoog@regiondalarna.se

FÖRSLAG TILL BESLUT

Sida
1(2)

Datum
2016-10-12

Diariumnummer
RD 2015/153

Till

Arbetsutskottet
Direktionen

Upphandling turistbyrå- och destinationsutvecklingsverksamheter (Nya Visit Dalarna)

Förslag till beslut

Arbetsutskottet beslutar föreslå direktionen besluta

- Direktionen beslutar att med slutsatserna i bilagda promemoria redovisa och besvara kommunernas uppdrag att förbereda upphandling av turistbyrå- och destinationsutvecklingsfunktioner.
- Direktionen beslutar att föreslå kommunerna att återkalla uppdraget till Region Dalarna att förbereda upphandling av turistbyrå- och destinationsutvecklingsfunktionerna
- Direktionen beslutar att förklara ovan fattade beslut omedelbart justerade.

Ärendet

Med bakgrund i att beslutet i Orsa kommunfullmäktige att till det nybildade bolaget Nya Visit Dalarna överföra kommunens turistbyrå- och destinationsutvecklingsfunktioner överklagades avbröts den då pågående processen i samtliga länets kommuner. Som alternativ föreslogs att prova en upphandling enligt LOU av turistbyrå- och destinationsutvecklingsfunktionerna i enlighet med de avtal kommunerna ursprungligen fattat beslut om.

Förslaget var att alla kommuner uppdrog till Region Dalarna att genomföra upphandlingen för deras räkning. Den pågående processen med överföring av funktionerna avbröts och kom inte att fullföljas.

I respektive behörigt organ beslutade länets kommuner att:

1. Dra tillbaka tidigare fattat beslut att överföra turistbyrå- och destinationsutvecklingsfunktionerna till Nya Visit Dalarna samt att avbryta processen,
2. Ge Region Dalarna uppdraget att förbereda upphandling av turistbyrå- och destinationsutvecklingsfunktionerna. (Så skedde inte i Hedemora.)

3. Uppdra åt Region Dalarna att redovisa beslutsunderlag inför fullmäktiges beslut om genomförande av upphandlingen av turistbyrå- och destinationsutvecklingsfunktionerna. (Så skedde inte i Hedemora.)

Region Dalarna har under våren förberett upphandling av turistbyrå- och destinationsutvecklingsfunktionerna. En arbetsgrupp bestående av Anders Karlén och Marcus Hedlund från UpphandlingsCenter Falun-Borlängeregionen samt Magnus Höög, Region Dalarna har genomfört en riskutredning och i övrigt förberett upphandlingen. Carl Johan Ingeström, VD Visit Södra Dalarna, har i vissa utpekade frågor konsulterats för inhämtning av fakta av grundläggande betydelse för arbetet.

Arbetsgruppen, som bedömer frågan ur ett upphandlingsperspektiv, har i sin slutsats landat i att två alternativ är möjliga. I alternativ 1 genomför Region Dalarna en upphandling av turistbyrå- och destinationsutvecklingsverksamheterna gemensamt för de samverkande kommunerna. I alternativ 2 skapar de samverkande kommunerna ett av dem helägt kommunalt bolag, där de driver turistbyrå- och destinationsutvecklingsverksamheterna.

Arbetsgruppen förordar alternativ 2, mot bakgrund av att alternativ 1 är förenat med betydande risk, som redovisas närmare i bilagda promemoria, i kombination med ett mindre inslag av påverkansmöjlighet.

Tiina Ohlsson

Magnus Höög

Bilaga:

Sammanfattning avseende risker kring offentlig upphandling av "Turistbyrå- och destinationsutvecklingsfunktionerna" i Dalarna.

Beslutet delges:

Länets kommuner

PM – Sammanfattning avseende risker kring offentlig upphandling av "Turistbyrå- och destinationsutvecklingsfunktionerna" i Dalarna.

1 Inledning

Denna PM avser en sammanfattning av särskilda risker vid genomförande av offentlig upphandling av drift av turistbyrå och destinationsutveckling för 15 samverkande dalakommuner.

Region Dalarna har uppdraget att planera för upphandling enligt bestämmelserna om offentlig upphandling och/eller presentera en alternativ lösning.

Representant från Region Dalarna har varit Magnus Höög. I vissa utpekade frågor har Carl Johan Ingeström VD Visit Södra Dalarna konsulterats för faktainhämtning. UpphandlingsCenter Falun Borlänge-regionen (UHC) har varit kvalificerat upphandlingsstöd till Region Dalarna. UHC har representerats av Anders Karlin chef UpphandlingsCenter och Marcus Hedlund upphandlare.

2 Bakgrund

Malung-Sälén Turism AB, Siljan Turism, Visit Idre och Visit Södra Dalarna äger idag tillsammans ett gemensamt bolag vid namn Visit Dalarna. En stor del av länets kommuner är delägare i befintliga bolag. Ägarföreningarna har beslutat att slå ihop dessa separata bolag till ett nybildat bolag vid namn Nya Visit Dalarna. Till detta bolag ska kommunernas turistbyrå- och destinationsutvecklingstjänster överföras.

Beslutet om överföring har i Orsa blivit överklagat av Konkurrenskommissionen på grund av att bolaget ägs till större delen av privata aktörer och därför ska turistbyrå- och destinationsutvecklingstjänsterna upphandlas enligt LOU.

3 Orientering kring omfattning vid upphandling

Omfattningen av upphandlingen bedöms i huvudsak vara:

- Driva turistbyråer i samtliga samverkande kommuner inklusive tillhandahållande av personal
- Destinationsutveckling på samtliga orter
- Plattform för bokning och biljettförsäljning
- Driva evenemangsdelar vid både större och mindre evenemang
- Samverkan med kommunerna och Region Dalarna.

Samverkande kommuner:

Falu kommun	Borlänge kommun	Gagnefs kommun
Vansbro Kommun	Ludvika Kommun	Smedjebackens kommun
Sätters Kommun	Hedemora Kommun	Avesta kommun
Malung-Sälens kommun	Rättviks kommun	Mora kommun
Leksands kommun	Orsa kommun	Älvdalens kommun

Bedömt värde:

Årligt bedömt värde för samtliga samverkande kommuner bedöms vara ca 35 000 000 kr/år.

4 Särskilda risker med upphandling

4.1 Liknande upphandling har aldrig genomförts i Sverige

Dalarna skulle troligtvis bli först i Sverige med offentlig upphandling av denna omfattning och komplexitet. Risk att ingen annan upphandlande myndighet i Sverige har genomfört liknande upphandling tidigare och ett inte litet medialt intresse bedöms finnas.

Bedömning av risk: Risk med att vara först och medialt intresse är betydande.

4.2 Visit Dalarna äger idag avtal med privata aktörer

Visit Dalarna äger idag en inte liten del avtal med de aktuella aktörerna på den privata marknaden. Frågan är hur och med vilka leverantörer den nya leverantören ska teckna avtal med och tidsaspekter kring uppbyggnad av detta.

Bedömning av risk: Risk för tvister kring gällande avtal. Lång uppstartstid för en kommande aktör.

4.3 Överprövning av offentlig upphandling

Framtagande av förfrågningsunderlag. Att tydliggöra omfattningen av det tänkta uppdraget som har en omfattande bredd inom tre verksamhetsområden och 10 olika uppgifter beskrivna i dokument Beslutsunderlag Nya Visit Dalarna. Mot denna bakgrund upprätta kravspecifikation/ uppdragsbeskrivning med utförande krav eller funktionella krav, som är kalkylerbara och proportionerliga för anbudsgivare/företag. Vidare ska krav på leverantör avseende ekonomisk och finansiell ställning och teknisk förmåga och kapacitet, kommersiella villkor samt metod för utvärdering av anbud.

Bedömning av risk: Risk för överprövning är betydande.

4.4 Upphandlingsförfarande

Upphandling genomförs som huvudregel med öppet förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) för den klassiska sektorn. Ett öppet förfarande medger inte möjlighet till förhandling med anbudsgivare och endast i undantagsfall kan ett förhandlat förfarande tillämpas.

Bedömning av risk: Risk för mindre effektiv upphandlingsform, utan möjlighet till förhandling, är betydande.

4.5 Tidplan för upphandling

Tidplan för offentlig upphandling bedöms uppgå till ca 8-12 månader exklusive tid för ev. överprövning om ca 3-6 månader. Beslutsprocess i samtliga 15 kommuner avseende 1) beslut om upphandling, 2) beslut att fastställa förfrågningsunderlag och 3) Beslut att tilldela och teckna kontrakt/avtal är en process som normalt tar betydande tid. Ambition har varit att starta upp verksamhet för ny leverantör vid årsskiftet 2016/2017.

Bedömning av risk: Risk för försening eller rubbning av tidplan är betydande.

4.6 Kostnadseffektiv upphandling

Kommunerna köper tjänsterna idag för ett avtalat pris och enligt årlig fastställd budget. Vad som är ersättning för vad idag är svårt att slå fast. Affärsmodell baseras även på betydande intäkter från andra än kommunerna t.ex. näringen i regionen. Att beskriva dessa förutsättningar i en offentlig upphandling blir komplext.

Bedömning av risk: Risk för spekulation och fel prissättning är betydande.

4.7 Krav från samverkande kommuner

En förutsättning är att det finns en samsyn kring omfattning av tjänster och krav från samverkande kommuner. Att komma överens kring ett förfrågningsunderlag som ska passa samtligas behov kräver effektivt arbetssätt och ett stort engagemang.

Bedömning av risk: Risk för försening är betydande.

4.8 Verksamhetsövergång

För vissa av kommunerna är det aktuellt med verksamhetsövergång d.v.s. personer som idag arbetar med vissa uppgifter med anställning i kommunen ska omfattas av verksamhetsövergång. Dessa delar omfattas av lagar och förordningar samt att MBL förhandlingar ska genomföras.

Bedömning av risk: Risk för att verksamhetsövergång påverkar upphandling i övrigt är betydande.

4.9 Marknadsanalys

En mindre marknadsundersökning har genomförts. Leverantörsmarknad är mycket begränsad mot bakgrund av omfattning på tjänst/uppdrag och är i förekommande fall nationell eller på europeisk nivå. Utöver nuvarande leverantör för kommunerna finns troligtvis inte någon befintlig leverantörsmarknad utan det ska tillskapas marknad. Bedömning att 1-3 företag kommer att kunna uppfylla krav och lämna anbud, med anpassad längre implementeringstid för ny aktör.

Bedömning av risk: Risk för att bristande konkurrens eller nationell/europisk vinnande leverantör är betydande.

4.10 Befintliga avtal med samverkande kommuner

Nuvarande leverantör har avtal med samverkande kommuner, som har olika avtalstider per kommun. Dessa löper med olika uppsägningstider och upp till två år ytterligare i vissa kommuner. Att beskriva dessa förutsättningar och affärsrisker blir komplext.

Bedömning av risk: Risk för tvist eller motsvarande kring befintliga avtal är betydande.

4.11 Implementeringstid för ny leverantör

Ytterligare faktor vid upphandling är vad som är en rimlig implementeringstid för en ny leverantör. Hur denna tid ska hanteras mot bakgrund av de grundläggande principerna enligt LOU. Tid för implementering uppskattas vara rimligt mellan sex till tolv månader beroende på vad man anser vad som ska vara genomfört under implementering.

Bedömning av risk: Risk för att en lång implementeringstid är betydande.

4.12 Juridiska risker

Möjlighet till undantag enligt LOU har prövats. Möjligheter till förenklingar enligt LOU har prövats. Finns inget stöd för att denna typ av tjänst är ett undantag enligt LOU eller att förenklingar finns inom ram för LOU.

Externt juridiskt kvalificerat stöd har inhämtats för att säkerställa korrekt bedömning av att LOU gäller för denna typ av tjänst.

Bedömning av risk: Risk att inte följa LOU är betydande.

4.13 Kvalificeringskrav vid upphandling på leverantör

Ett antal kvalificeringskrav kommer att behöva ställas vid offentlig upphandling för att säkerställa anbudsgivares/leverantörens ekonomisk och finansiell ställning samt teknisk förmåga och kapacitet. Om någon av dessa krav, se exempel nedan, vid överprövning anses strida mot likabehandlingsprincipen, proportionalitetsprincipen eller principen om icke diskriminering ska upphandling göras om.

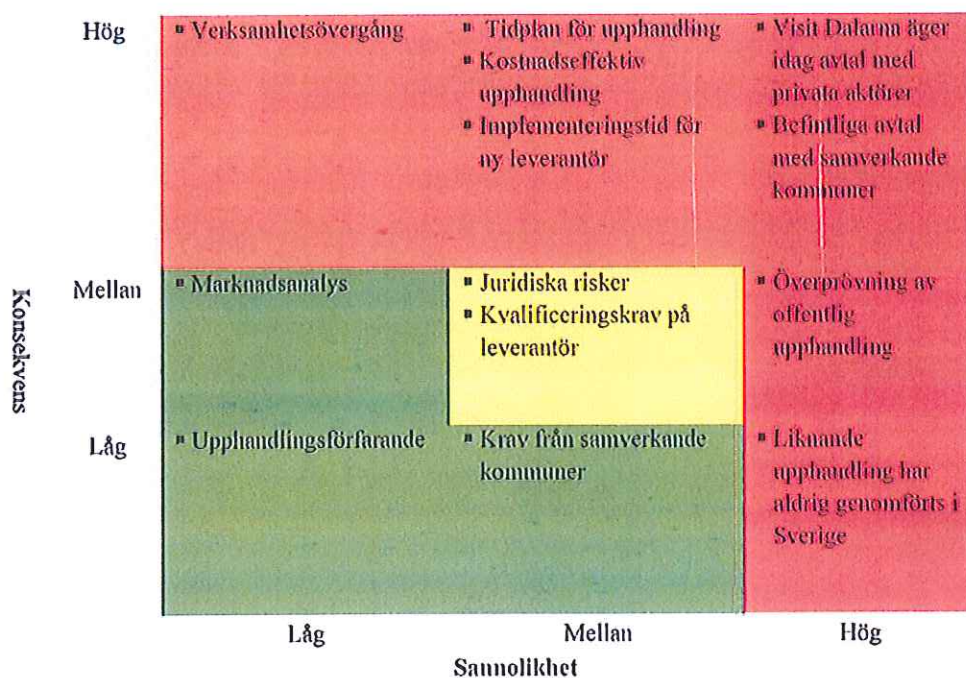
- ❖ Lokal för turistbyrå med ett s.k. "A-läge" ska finnas på samtliga 15 orter.
- ❖ Avtalstid ska beräknas utifrån avskrivningstiden för leverantörens nödvändiga kostnader för kontraktet. Förslag på avtalstid är minst ca 7 år med ytterligare något optionsår. Om avtalet uppfattas vara ett ramavtal är maximal avtalstid 4 år.
- ❖ Godtagbart att ställa krav på tidigare referensuppdrag med motsvarande storlek som detta uppdrag samt med likartad omfattning.
- ❖ Upphandlande myndigheter får inte ställa krav på att anbudsgivare ska ha högre årsomsättning än två gånger kontraktsvärdet. Undantag kan accepteras om t.ex. fullgörandet av kontraktet är förknippat med högre risk eller om det är av avgörande betydelse att det upphandlade

kontraktet fullgörs i tid.

- ❖ Verksamhetsövergång samt att ställa krav på teknisk förmåga och kapacitet motsvarande 50-60 personer i leverantörens organisation.

4.14 Sammanställning av riskanalys

5 Alternativ lösning - Kommunalt bolag

Alternativ lösning till offentlig upphandling är att ett helägt kommunalt bolag bildas. Förutsättningar m.m. för detta beskrivs inte i denna PM.

Teckal-målet innebär att transaktioner mellan kommuner och dess helägda bolag inte omfattas av reglerna om offentlig upphandling. För att undantag från upphandlingsskyldighet ska gälla ska följande två förutsättningar vara uppfyllda samtidigt:

- ❖ **Kontrollkriteriet:** Den upphandlande myndigheten utövar en kontroll över den juridiska personen eller den gemensamma nämnden som motsvarar den kontroll som myndigheten utövar över sin egen förvaltning.
- ❖ **Verksamhetskriteriet:** Den eventuella verksamhet som den juridiska personen eller den gemensamma nämnden utför tillsammans med någon annan än den upphandlande myndigheten endast är av marginell karaktär.

6 Slutsats

Alternativ 1

Upphandling, risker framgår enligt ovan och i detta fall genomför Region Dalarna upphandling gemensamt för samverkande kommunerna: Upphandling av en tjänsteleverantör avseende destinationsutveckling och att driva turistbyråer.

Alternativ två

Samverkande kommuner skapar med grund i Teckal kriterierna ett av dem helägt kommunalt bolag, där de driver verksamhet och uppdrag avseende destinationsutveckling och att driva turistbyråer.

7 Rekommendation

Alternativ 2 förordas mot bakgrund av att alternativ 1 är förenat med betydande risker och ett mindre inslag av påverkansmöjlighet.

Ludvika 2016-05-17

Anders Karlin
Upphandlingscenter

Beslut (8)

§ 232

Dnr RD 2016/143

Bildande av länsgemensamt kommunalt bolag för turistbyrå- och destinationsutveckling

Direktionens beslut

1. Direktionen beslutar, efter justering i förslaget till Aktieägaravtal Utveckling i Dalarna Holding AB, bilagan rörande Visit Dalarna AB överlämna ärendet till länets kommuner för behandling i respektive fullmäktige.
2. Direktionen beslutar att rekommendera kommunerna att fatta sina beslut i enlighet med rekommenderad beslutsmodell i ärendets bilaga 2.
3. Direktionen beslutar förklara besluten ovan för omedelbart justerade

Sammanfattning av ärendet

Muntlig föredragning av Carl Johan Ingeström VD Visit Södra Dalarna och Hans Jones, advokat Sylwan & Fenger-Krog.

Med bakgrund i att beslutet i Orsa kommunfullmäktige att till det nybildade bolaget Nya Visit Dalarna överföra kommunens turistbyrå- och destinationsutvecklingsfunktioner under hösten 2015 överklagades, avbröts den då pågående processen i samtliga länets kommuner. Som alternativ föreslogs en undersökning av möjligheterna till en upphandling enligt LOU av turistbyrå- och destinationsutvecklingsfunktionerna i enlighet med de avtal kommunerna ursprungligen fattat beslut om.

I samband med utredningen kring förutsättningarna för en upphandling väcktes frågan om ett för länets kommuner gemensamt kommunalt bolag med uppgift att driva turistbyrå- och destinationsutvecklingsfunktionerna. Arbetet med att undersöka förutsättningarna för en gemensam upphandling avbröts då. Detta redovisas i ett särskilt ärende.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Direktionen

Sammanträdesdatum
2016-10-26

Nu föreliggande förslag är att länets kommuner bildar ett gemensamt och till lika delar ägt ägarbolag, arbetsnamn: Utveckling i Dalarna Holding AB, med 100 % kommunalt ägande. I styrelsen föreslås de 15 KSO sitta. Bolaget har ingen verksamhet utöver att för dalakommunernas räkning kontrollera det kommunala ägandet i dotterbolag. Detta bolag äger i sin tur till 100 % dotterbolaget Visit Dalarna AB. I detta bolag sker arbetet med den kommunala turistbyrå- och destinationsutvecklingsverksamheten, som alltså överförs dit från respektive kommun. I denna styrelse sitter kommunala företrädare och det är möjligt att också ta in företrädare för turistnäringen. Länets kommuner kontrollerar bägge bolagen. Mera om detta nedan.

Den verksamhet som ska bedrivas beskrivs ingående i bilaga Beslutsunderlag Visit Dalarna, daterat 2016-10-05.

Detta ärende presenterar de förslag till bolagsordningar, ägardirektiv och aktieägaravtal samt samverkansavtal som härrör till de ovan redovisade föreslagna bolagen och den verksamhet som ska bedrivas.

En arbetsgrupp bestående av advokat Hans Jones, Sylwan & Fenger-Krog, Carl Johan Ingeström, Visit Södra Dalarna och Magnus Höög, Region Dalarna har tagit fram förslaget. Under arbetets gång har delpresentationer gjorts inför Region Dalarnas direktion och länets kommunchefer i olika grupperingar. Företrädare för besöksnäringen har hållits informerade. Olika avstämningar har gjorts med kommunjurister i länet och SKL:s juridiska avdelning.

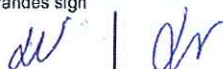
Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2016-10-12 i ärendet
- Handlingar och bilagor 1-11b, uppdaterade efter dagens sammanträde i direktionen

Beslutet ska skickas till

Dalarnas kommuner

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Beslut (9)

Inriktningsbeslut livsmedelsupphandling

Mora kommuns inköpscentral genomför en gemensam upphandling av livsmedel till Mora, Orsa, Älvdalen, Vansbro och Malung-Sälens kommuner och planerad avtalsstart är 2017-10-01. Med anledning av detta så genomfördes tidig dialog med tjänstemän och politiker samt lokala leverantörer 2016-09-27.

Under den tidiga dialogen utkristalliserades följande målsättningar.

I upphandlingen ska följande i möjligaste mån beaktas:

- Skapa förutsättningar och underlätta för lokalt producerade livsmedel
- Ställa krav på svenska djurskyddskrav för produkterna som upphandlas
- Andelen ekologiska livsmedel ska vara i nivå med de nationella målet, idag är det nationella målet 25% ekologiska livsmedel.

Ovanstående inriktningsbeslut ska gälla utöver det som anges i riktlinjerna för upphandling och inköp.

Bilaga: Orsa kommuns policy för inköp och upphandling

POLICY

INKÖP & UPPHANDLING

ORSA KOMMUN

Policy för Orsa kommuns inköps- och upphandlingsverksamhet

Daterad	2015-09-16
Fastställd	Kommunfullmäktige 2015-11-23
Reviderad	
Produktion	Kommunledningskontoret
Dnr	OK KS 2015/00199-2, 022
Dokument	KF Policy

Policy för Orsa kommuns inköps- och upphandlingsverksamhet

Regler och huvudman för upphandling

- § 1 Denna policy gäller för all upphandling som genomförs av Orsa kommun enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU), men även lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV) och lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF).

Kommunstyrelsen är huvudman för kommunens upphandlingar.

Kultur- och serviceutskottet ansvarar för verkställighet av byggupphandlingar definierade i LOU bilaga 1.

Kommunstyrelsen har i sin roll som verkställande organ för kommunens upphandlingar att delegera upphandlingarnas genomförande internt eller externt. Med intern delegation medföljer rätten att fatta tilldelningsbeslut och teckna kontrakt.

Intern delegation innebär även att delegat enligt kommunens delegationsordning kan besluta om att handläggning av ramavtalsupphandlingar och objektsupphandlingar uppdras externt i önskad omfattning.

Upphandlande myndighet (UM)

- § 2 Kommunen och dess bolag är enligt lagens mening upphandlande myndigheter eller enheter och därmed skyldiga att genomföra upphandlingar enligt LOU (eller LUF).

Tröskelvärden

- § 3 Tröskelvärden¹ styr vilken upphandlingsform som får användas. En upphandlande myndighets och enhets hela årsbehov av varor eller tjänster inom en och samma grupp, skall räknas in när gränobelopp utifrån tröskelvärdet beräknas.

Processen

- § 4 Processen² för upphandling styrs av LOU, LUF eller LOV och processen för direktupphandling och inköp beskrivs i Inköpshandboken. Kommunledningskontoret ansvarar i samråd med Mora kommuns inköpscentral för processer och dess utveckling. Gemensamt kallas dessa processer för "processen för anskaffning".

---

¹ Tröskelvärde är ett beloppvärde som avgör om en upphandling ska ske enligt de direktivstyrda eller de nationella reglerna (15 kap. LOU). De är fastställda till en nivå där företag inom EU/EES förväntas vara intresserade av att lägga anbud över nationsgränserna.

Tröskelvärden för offentlig upphandling är vanligtvis giltiga i tvåårsperioder. Den senaste ändringen skedde den 1 januari 2014.

² Vg se bilder sista sidan i dokumentet.

Anskaffningsbeslut

- § 5 Anskaffningsbeslut är ett beslut om att en vara eller tjänst skall anskaffas alternativt att en verksamhet skall upphandlas externt.

Anskaffningsbeslutet är ett resultat av en behovsanalys och är styrande för den fortsatta processen för upphandling och inköp.

Utgångspunkten för all anskaffning är den fastställda budgeten. Den definierar ramar för de anskaffningsbeslut som är möjliga att fatta.

Anskaffningsbeslut om objektupphandlingar (upphandlingar av engångskaraktär) fattas av en berörd nämnd eller verksamhets-/budgetansvarig enligt kommunens delegation.

Anskaffningsbeslut om direktupphandlingar och avropsbeställningar från ramavtal fattas av verksamhets-/budgetansvarig enligt kommunens delegation.

Hållbarhet och kravställning

- §6 Kommunens upphandlingar och inköp skall präglas av allsidig hållbar utveckling.

I kravställning skall alltid utöver miljöhänsyn, även etiska- och sociala hänsyn beaktas. Vid miljökravställning ska vi utgå från Konkurrensverkets (eller motsvarande nationell myndighet) mallar för miljökrav. Etiska- och sociala krav ska ställas som särskilda kontraktsvillkor dock med hänsyn tagande till kontrollmöjlighet.

Vi ska i alla våra upphandlingar sträva efter den goda affären som ska omfatta ekonomisk hållbarhet.

Varje upphandling och inköp skall således planeras och samordnas samt föregås med en analys av behov och krav.

För att öka konkurrensen och underlätta för små och medelstora leverantörer i att delta, skall upphandlingar i möjligaste mån delas till mindre för upphandlingens syfte relevanta delar.

Den verksamhet som har behovet ansvarar för att beskriva krav på upphandlingars och inköps föremål inklusive ovan hållbarhets aspekter.

Upphandling och beställning från ramavtal

- § 7 Alla upphandlingar, andra konkurrensutsättningar och beställningar från ramavtal (avrop) skall verkställas enligt denna policy.

Beställningar från ramavtal (avrop) skall handläggas enligt "Inköpshandbokens" rutiner och instruktioner.

Direktupphandling

§ 8 Direktupphandling får inte ske om ramavtal finns. Ramavtal är således tvingande och skall användas av samtliga förvaltningar och verksamheter.

Med verksamhetsövergripande ramavtal avses avtal som har upphandlats för att bemöta ett behov hos mer än en förvaltning och verksamhet i en upphandlande myndighet (UM).

Direktupphandling får i övriga fall användas om upphandlingsvärdet är lågt eller att det finns synnerliga skäl.

Värdet på direktupphandlingar får inte överstiga gränsvärdet för direktupphandling av gällande tröskelvärde för varor och tjänster. En upphandling får inte delas upp för att komma under denna beloppsgräns.

Direktupphandlingar skall genomföras av en av kommunen utsedd inköpssamordnare.

Direktupphandlingar överstigande 5000 kr skall dokumenteras och minst tre stycken leverantörer (om det finns) skall tillfrågas. För direktupphandlingar överstigande 100 000 kr gäller s.k. dokumentationsplikt.

Tilldelningsbeslut och avtalstecknande

§ 9 Förvaltningar och verksamheter fattar beslut och tecknar kontrakt avseende direktupphandlingar och avrop.

Fritids och servicekontoret, Orsabostäder AB samt Orsa Lokaler AB fattar beslut och tecknar kontrakt avseende byggupphandlingar definierade i LOU bilaga 1.

Krav på insyn

§ 10 Enligt 3 kap. 19 § i kommunallagen skall det i det av upphandlande verksamheten tecknade avtal om driftentreprenad regleras att kommunen har rätt till insyn i entreprenörens uppdrag i den omfattning som krävs för att kommunens tillsyns- och myndighetsansvar skall kunna tillgodoses. Detta krav skall framgå vid varje sådan upphandling i förfrågningsunderlaget.

Kommunala bolag

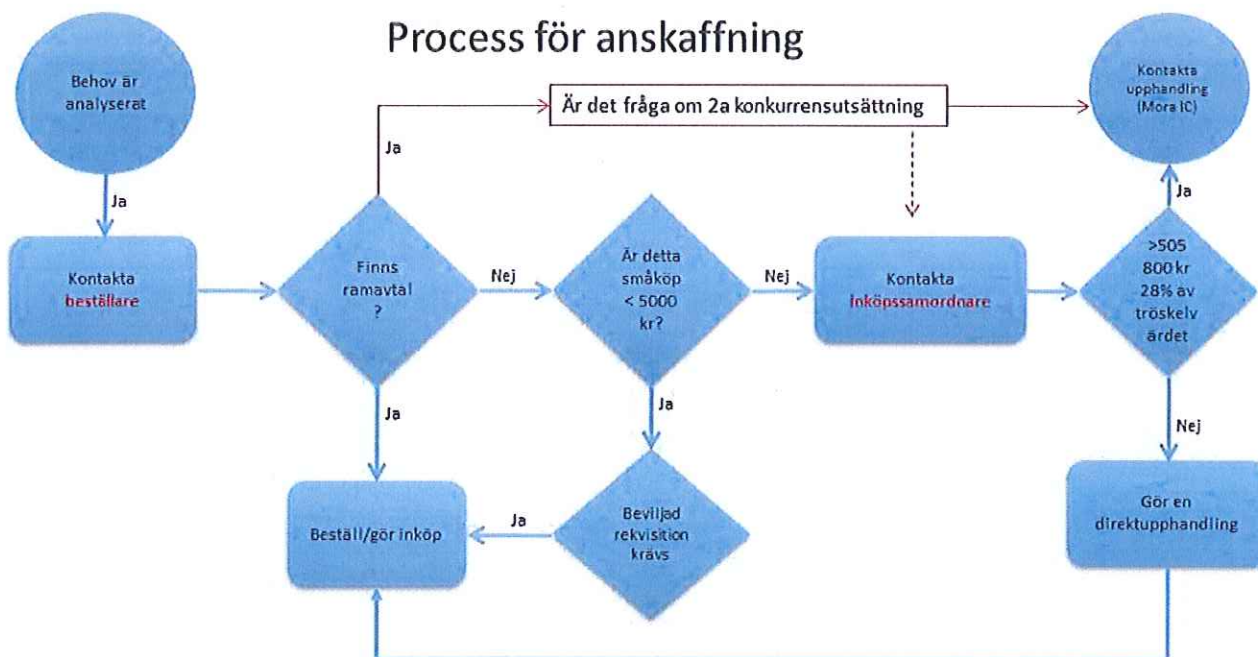
§ 11 Samtliga kommunens bolag skall, enligt ägardirektiv, tillämpa denna policy.

Arkivering

§ 12 Handlingar rörande upphandlingar och beställningar som genomförts av Orsa kommun skall i original förvaras hos Orsa kommun i enlighet med det som beskrivs i kommunens dokumenthanteringsplan eller motsvarande.

Ansvar

§ 13 Varje chef ansvarar för att denna policy och Inköpshandbokens regler tillämpas inom sin förvaltning eller verksamhet samt att avtalstrohet råder.

Beslut 10.

Kommunledningskontoret
Camilla Staberg

Kommunstyrelsen

Sammanträdesplan 2017 KS och KF

Sammanfattning av ärendet

Sammanträdesplan för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige 2017.

Beslutsunderlag

Sammanträdesplan 2017

Förslag till beslut

Ordinarie sammanträden med kommunfullmäktige 2017 sker enligt följande:

6 februari, 27 mars, 29 maj, 2 oktober och 27 november.

Samtliga sammanträden börjar kl 19.00, förutom i november då sammanträdet börjar kl 18.00, om inte ordförande beslutar annat.

Sändlista

Kommunfullmäktige

Ann-Therese Albertsson
Kommunchef

Sammanträdesplan 2017

	Utskott för omsorg Ons 13.00	Utskott för lärande Tor 13.00	Utskott för samhälle Tis	Utskott för strategi och utveckling Tis 13.00	KS	KF
Jan			31 (Inlämning: 23/1)	10: Personalfrågor (Inlämning: 3/1)	Mån 13.00 23 (Inlämning:13/1)	Mån 19.00
Feb			28 (Inlämning: 20/2)	21: Prel. bokslut 2016 Ekonomiska mål 2018 (Inlämning: 14/2)		6 (Inlämning:24/1)
Mars			28 (inlämning: 20/3)	7: (Inlämning: 28/2) 21: Gemensam bokslutsgenomgång (Inlämning 13/3)	13: Ekonomiska mål 2018 (Inlämning: 3/3)	27: Ekonomiska mål 2018 (Inlämning:14/3)
April			18: Måldiskussion, budgetäskanden (inlämning:10/4)	25: Måldiskussion, budgetäskanden (Inlämning: 18/4)	10 heldag: Årsredovisning (Inlämning: 31/3)	
Maj			9 (inlämning: 28/4)	17: Gemensam mål- och budgetberedning.(Inlämning:10/5) 30: Ekonomiska ramar 2018, verksamhetsmål, personalfrågor (Inlämning: 22/5)		29: Årsredovisning (Inlämning: 16/5)
Juni			13 (inlämning: 5/6)		12: Ekonomiska ramar 2018, verksamhetsmål (Inlämning: 1/6)	
Mål- och budgetberedning: 17 maj 08.30 (heldag)						

Inlämning= sista inlämningsdag av kompleta handlingar. Ärendena ska tas upp på beredning innan inlämning.

Sammanträdesplan 2017

	Utskott för omsorg	Utskott för lärande	Utskott för samhälle	Utskott för strategi och utveckling	KS	KF
Aug	Ons 13.00	Tor 13.00	Tis	Tis 13.00	Mån 13.00	Mån 19.00
			29 (Inlämning: 21/8)	29: Delårsrapport, info utskottsbudget (Inlämning: 22/8)		
Sep			19 (inlämning: 11/9)	26: Personalfrågor (Inlämning: 19/9)	11 heldag: Delårsrapport Information drift- och investeringsbudget 2018 (Inlämning: 1/9)	
Okt			10 (inlämning 2/10)	17: Beslut budget 2018, kommunalskatt (inlämning: 10/10)	30: kommunalskatt, beslut budget 2018 (Inlämning: 20/10)	2: Delårsrapport (Inlämning: 19/9)
Nov			21 (inlämning: 13/11)	14 (Inlämning: 7/11)		27, kl.18.00: Kommunalskatt, budget 2018, minnesgåvor, miljöpris (Inlämning: 14/11)
Dec				12: Personalfrågor (Inlämning: 5/12)	4 (Inlämning: 24/11)	

Inlämning= sista inlämningsdag av kompletta handlingar. Materialet lämnas via Public. Ärendena ska tas upp på beredning innan inlämning.

Beslut (11)

Kommunledningskontoret
Camilla Staberg

Kommunstyrelsen

Kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden 2017

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige ska för varje år besluta om i vilka tidningar som kungörelsen av fullmäktiges sammanträden ska införas. Tidigare har fullmäktige beslutat om att kungöra sina sammanträden i Moratidningen och Dalademokraten samt en samlingsannons i Orsakompassen vid början av året.

Kungörelsen finns även på Orsa kommuns hemsida.

Beslutsunderlag

-

Förslag till beslut

Kommunledningskontoret föreslår kommunstyrelsen:
kommunfullmäktige beslutar att kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden 2017 införs i Moratidningen, Dalademokraten samt annonseras i Orsakompassen.

Sändlista

Kommunfullmäktige

Ann-Therese Albertsson
Kommunchef

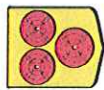
Beslut 12

Redovisning av ej slutbehandlade motioner och medborgarförslag

Redovisning och plan för besvarande

Motioner

Inkom KF	Ärendebeskrivning	Initierat av	Utskott	KS	KF
2016-02-15	Motion om trygghetslarm	SD	16-09-07	16-10-24	16-11-21
2015-09-28	Motion om solenergi (Orsa Lokaler, Miljönämnden)	MP	16-08-30	16-10-24	16-11-21
2016-04-04	Motion om att prioritera undersköterskor till äldreomsorgen	S	16-09-12	16-10-24	16-11-21
2015-11-23	Motion om snabbaddare för elbil (återremitterat av utskottet för samhälle)	S	16-03-08		
2015-04-27	Motion avskaffa delade turer inom vården (återremitterades av utskottet för omsorg)	S	16-02-17		
2014-05-26	Motion om inrättande av ställen för luftpåfyllning av cykeldäck	MP	16-12-06	17-01-23	17-02-06
2016-04-04	Motion om att föreningar kan hyra/låna kommunala lokaler	V		17-03-13	17-03-27
2016-04-04	Inrätta ett ungdomsråd i Orsa	V		17-03-13	17-03-27
2016-06-20	Motion om IT i skolan	S		17-04-10	17-05-29
2016-09-26	Motion om föreningspeng till ungdomar	M		17-04-10	17-05-29
2016-09-26	Motion om kontanthantering	M		17-04-10	17-05-29
2016-09-26	Motion om kompetensförsörjning	M		17-04-10	17-05-29

Medborgarförslag

Inkom KF	Ärendebeskrivning	Initierat av	Utskott	KS	KF
2016-06-20	Medborgarförslag om ett biträdes- och serviceorgan för äldre	Ewa Andersson Naemi Nikulasson		17-03-13	17-05-29
2016-04-04	Medborgarförslag om ett hållbart och demokratiskt samhälle	Petri Stenport	16-12-06	17-01-23	17-02-06
2016-04-04	Medborgarförslag om anhörigvård	Ellen Gunnars, Hjördis Nyström		17-03-13	17-03-27
2016-02-15	Affischeringsyta i centrum (Näringslivs- och utvecklingskontoret)	Ann-Sofie Sund	16-12-06	17-01-23	17-02-06
2015-11-23	Medborgarförslag om att åtgärda utemiljön på Orsaskolan (återremitterat av KS 2016-04-11)	Karin Wennberg	16-03-17	16-04-11 16-11-07	16-11-21
2015-02-23	Medborgarförslag om gång- och cykelväg till Kyrkbyns skola	Ann-Sofie Sund	16-12-06	17-01-23	17-02-06

UTSKOTT FÖR OMSORG

1. Allmänna ärenden – utskott för omsorg (se även allmänna ärenden och ekonomi)

	Ärende	Delegat	Anmärkning
1:1	Anmälan enligt Lex Sarah (SOSFS 2011:5) 14 kap 2 § SoL - Äldre och handikappomsorgen - Individ- och familjeomsorgen	MAS IFO-chef	Missförhållanden eller påtagliga risker för missförhållanden skall utan dröjsmål anmälas till delegat som rapporterar till socialutskottet.
1:2	Andra frågor inom social och omsorg vilka till sin art och betydelse är jämförbara med i denna delegationsordning angivna ärendegrupper	Chef vo omsorg	
1:3	Tecknande och uppsägning av interna och externa hyresavtal	Chef vo omsorg	Fastighetsansvarig hyresförhandlar. Hyreskontraktet undertecknas gemensamt av chef v o omsorg och fastighetsansvarig.
1:4	Beslut om avslag på begäran om utlämnande av allmän handling till enskild eller annan myndighet samt uppställande av förbehåll i samband med utlämnande till enskild 2 kap 14 § TF, 6 kap OSL Alla verksamheter inom verksamhetsområde omsorg Individ- och familjeomsorgen	Chef vo omsorg Enhetschef IFO	OBS! Besvärshänvisning skickas med vid avslag. Ersättare: Delegat
1:5	Beslut om avslag på begäran om utlämnande av uppgift om enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden 6 kap OSL Alla verksamheter inom social och omsorg Individ- och familjeomsorgen	Chef vo omsorg Enhetschef IFO	OBS! Besvärshänvisning skickas med vid avslag.
1:6	Beslut att lämna ut uppgifter ur personregister till statliga myndigheter i forskningssyfte enligt 64 § SoL	Chef vo omsorg	
1:7	Beslut att ingå överenskommelse och skriva avtal med Arbetsförmedlingen gällande arbete och sysselsättningsåtgärder.	Chef vo omsorg	Ersättare: Enhetschef AME
1:8	Beslut att polisanmäla brott som hindrar utskottets verksamhet 10 kap 2 § OSL.	Chef vo omsorg	Ersättare: Enhetschef IFO

2. Överklaganden, yttranden och anmälningar m.m. till domstol, åklagarmyndighet och andra myndigheter

Ärende	Delegat	Anmärkning
2:1 Omprövning av beslut 27 § FL	Delegaten i ursprungsbeslutet	
2:2 Beslut om att överklaga enligt kommunallagen s.k. laglighetsprövning 10 kap 1 § KL	Chef vo-omsorg	
2:3 Avvisande av ombud 9 § FL	Utskott	
2:4 Yttrande till allmän domstol i brottmål 31 kap 1 § 1 st. BrB	Enhetschef IFO	
2:5 Yttrande till allmän domstol när den som begått brottslig gärning kan bli föremål för LVM-vård 31 § 2 st. BrB	Enhetschef IFO	
2:6 Yttrande till åklagare vid åtalsprövning 46 § LVM	Socialsekreterare	
2:7 Yttrande till åklagarmyndigheten 11 § LUL	Socialsekreterare	
2:8 Anmälan om behov av offentligt biträde 3 § Lag om offentligt biträde	Socialsekreterare	
2:9 Yttrande över ansökan om rättshjälp genom offentligt biträde samt yttrande över kostnadsräkning 3 § Lag om offentligt biträde och 7 § Förordning om offentligt biträde	Enhetschef IFO	

2:10	Yttrande i körkortsärenden 3 kap 8 § st. och 5 kap 2 § körkortsförordningen	Socialsekreterare	
2:11	Yttrande till passmyndighet vid utfärdande av pass utan vårdnadshavarens medgivande 3 § 2 st. passförordningen	Enhetschef IFO	
2:12	Yttrande beträffande äktenskapsdispens 15 kap 1 § ÄB	Socialsekreterare	
2:13	Yttrande i ärenden om förordnande av god man eller förvaltare för någon som har fyllt 16 år 11 kap 16 § 2 st. FB	Socialsekreterare	
2:14	Yttrande angående värdeautomatspel 44 § lotterilagen	Socialsekreterare	
2:15	Upplysningar i vapenärenden	Socialsekreterare	Uppgifter får endast lämnas ut om den enskilde har samtyckt till det.
2:16	Uppgiftslämnande till smittskyddsläkare 29 § smittskyddslagen	MAS	
2:17	Anmälningsskyldighet enligt smittskyddslagen 31 § 1 st. smittskyddslagen	MAS	
2:18	Dödsboanmälan 20 kap 8 a § ÄB	Handläggare	Tingsrätten skall underrättas om vem som är delegat.
2:19	Beslut att ordna gravsättning	Chef vo omsorg	Kommunen har rätt till ersättning för kostnader av dödsboet.
2:20	Beslut om att ersätta enskild person för egendomsskada som försakats av personal i samband med myndighetsutövning - upp till ett belopp av 5 000 kr - belopp över 5 000 kr	Enhetschef Chef vo omsorg	

2:21	Yttrande till tillsynsmyndighet 13 kap 2 § SoL	Chef vo omsorg Enhetschef IFO MAS	Tillsynsmyndighet är Inspektionen för vård och omsorg, Länsstyrelsen, JO och JK. För kännedom till utskott. Delegat beror på vilken lagstiftning.
2:22	Anmälan till Länsstyrelsen om missförhållanden i enskild verksamhet 13 kap 5 § SoL	Utskott	
2:23	Beslut om polisanmälan angående misstanke om vissa brott mot underårig samt vissa grövre brott 12 kap 10 § SoL	Enhetschef IFO	Avser misstanke om brott enligt BrB 3,4 och 6 kap, misstanke om brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år. Såväl anmälan som uppgiftslämnande.
2:24	Beslut om polisanmälan angående brott mot den egna verksamheten (ekonomiskt bistånd, avgifter m m) 6 § Bidragsbrottslagen	Chef vo omsorg	Ersättare: Enhetschef IFO
2:25	Besluta om avgiftsbeslut enligt maxtaxa för äldre- och handikappomsorgen skall ändras eller sändas vidare för rättslig prövning	Chef vo omsorg	

3. Individ och familjeomsorg

	Ärende/lagrum	Delegat	Anmärkning
	1. Beslut enligt 10 kap 4 § SoL kan delegeras till utskott men inte till tjänsteman		
1.1	Medgivande att barn tas emot för stadigvarande vård och fostran i enskilt hem som inte tillhör någon av hans föräldrar eller annan vårdnadshavare, avser privat placering. 6 kap 6 § SoL	Utskott	Ett beslut om att bereda en underårig vård i ett visst familjehem är att betrakta som ett medgivande enligt 6 kap 6 §. Utredning av familjehemmet skall alltid ske.
1.2	Övervägande om vård i annat hem än det egna fortfarande behövs, avser ej privat placering. 6 kap 8 § SoL	Utskott	Övervägande är inte ett beslut. Bestämmelsen innebär att socialutskottet minst en gång var sjätte månad är skyldig att överväga om vård enligt socialtjänstlagen fortfarande behövs.
1.3	Beslut om att föra talan i förvaltningsrätt om återkrav enligt 9 kap 1 §. 9 kap 3 § SoL	Utskott Chef vo omsorg	
1.4	Beslut om ansökan hos förvaltningsrätt om vård enligt LVU 4 § LVU	Utskott	
1.5	Beslut om omedelbart omhändertagande av barn och ungdom under 20 år. 6 § 1 st. LVU	Utskott	Se även 2.1
1.6	Beslut om hur vården skall ordnas och var den unge skall vistas under vårdtiden. 11 § 1 st. LVU	Utskott	2.2
1.7	Beslut om att den unge får vistas i sitt eget hem under vårdtiden 11 § 2 st. LVU	Utskott	Jmf 2.3
1.8	Övervägande om vård med stöd av 2 § LVU fortfarande behövs 13 § 1 och 2 st. LVU	Utskott	
1.9	Prövning av om vård med stöd av 3 § LVU skall upphöra. 13 § 1 och 3 st. LVU	Utskott	

	Ärende/lagrum	Delegat	Anmärkning
1.10	Övervägande om beslut om umgänge eller hemlighållande av vistelseort enligt 14 § 1 och 2 st. fortfarande behövs. 14 § LVU	Utskott	Bestämmelsen innebär att socialutskottet minst en gång var tredje månad är skyldig att överväga om ett beslut om umgänge eller hemlighållande av vistelseort fortfarande behövs.
1.11	Beslut om att vården skall upphöra. 21 § 1 st. LVU	Utskott	
1.12	Beslut om regelbunden kontakt med särskilt utsedd kontaktperson eller behandling i öppna former. 22 § 1 st. LVU	Utskott	
1.13	Prövning av om beslut om förebyggande insats skall upphöra att gälla. 22 § LVU	Utskott	Bestämmelsen innebär att socialutskottet minst en gång var sjätte månad skall pröva om insatsen fortfarande behövs.
1.14	Beslut om att förebyggande insats enligt 22 § 1 st. LVU skall upphöra. 22 § 3 st. LVU	Utskott	
1.15	Ansökan hos förvaltningsrätten om flyttningsförbud. 24 § LVU	Utskott	
1.16	Övervägande om flyttningsförbud fortfarande behövs. 26 § 1 st. LVU	Utskott	Jmf 1.2
1.17	Beslut om att flyttningsförbud skall upphöra. 26 § 2 st. LVU	Utskott	
1.18	Beslut om tillfälligt flyttningsförbud. 27 § 1 st. LVU	Utskott	Jmf 2.4
1.19	Beslut att begära polishandräkning för att genomföra läkarundersökning. 43 § 1 st. LVU	Utskott	Jmf 2.5
1.20	Beslut att begära polishandräkning för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande med stöd av LVU. 43 § 2 st. LVU	Utskott	Jmf 2.6
1.21	Beslut om ansökan hos förvaltningsrätt om vård enligt LVM 11 § LVM	Utskott	
1.22	Beslut om omedelbart omhändertagande av missbrukare. 13 § LVM	Utskott	Beträffande kompletterande beslutanderätt, se 2.7

	Ärende/lagrum	Delegat	Anmärkning
	2. Beslutanderätt enligt lag (s.k. kompletterande beslutanderätt)		
	<i>Beslutanderätten får användas när nämndens beslut inte kan avvaktas. Nämnden bör i beslut ange vem som vid varje tidpunkt har att fatta beslut, i angiven ordning. Beslut skall anmälas vid nämndens nästa sammanträde.</i>		
2.1	Beslut om omedelbart omhändertagande av ungdom under 20 år. 6 § 1 och 2 st. LVU	Ordföranden för utskott för omsorg	Vid ordförandens frånvaro går vice ordföranden in.
2.2	Beslut om hur vården skall ordnas och var den unge skall vistas under vårdtiden. 11 § 1 och 3 st. LVU	Ordföranden för utskott för omsorg	Vid ordförandens frånvaro går vice ordföranden in.
2.3	Beslut om att den unge får vistas i sitt eget hem under vårdtiden. 11 § 2 och 3 st. LVU	Ordföranden för utskott för omsorg	Vid ordförandens frånvaro går vice ordföranden in.
2.4	Beslut om tillfälligt flyttningsförbud. 27 § 2 st. LVU	Ordföranden för utskott för omsorg	Vid ordförandens frånvaro går vice ordföranden in.
2.5	Beslut att begära polishandräkning för att genomföra läkarundersökning. 43 § 1 st. LVU	Ordföranden för utskott för omsorg	OBS! Beslutanderätten kan inte delegeras till annan ledamot. Vid ordförandens frånvaro går vice ordföranden in.
2.6	Beslut att begära polishandräkning för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande med stöd av LVU. 43 § 2 st. LVU	Ordföranden för utskott för omsorg	Vid ordförandens frånvaro går vice ordföranden in.
2.7	Beslut om omedelbart omhändertagande av missbrukare. 13 § LVM	Ordföranden för utskott för omsorg	Vid ordförandens frånvaro går vice ordföranden in. Beslutet skall dokumenteras och skrivas under av beslutsfattaren. Muntliga beslut bör endast förekomma i sådana akuta situationer när dokumentation och under skrift inte kan avvaktas. Beslut dokumenteras i efterhand.

	Ärende/lagrum	Delegat	Anmärkning
	<p>3. Bistånd enligt socialtjänstlagen m.m.</p> <p>Beslut i ärenden om försörjningsstöd enligt riksnorm, allmänna råd och riktlinjer.</p> <p>a) Bistånd upp till riksnorm samt hyra, el, arbetsresor, medicin och läkarbesök.</p> <p>b) Bistånd över riksnorm. Ekonomiskt bistånd för livsföring i övrigt upp till 50 % av basbeloppet. 4 kap 1 § SoL.</p> <p>c) Bistånd för livsföring i övrigt över 50 % av basbelopp 4 kap 1 § SoL</p> <p>d) Bistånd som inte regleras på annat sätt 4 kap 1 och 2 §§ SoL</p> <p>e) Villkor om praktik eller kompetenshöjande åtgärder. 4 kap 4 § SoL.</p> <p>f) Nedsättning av fortsatt försörjningsstöd. 4 kap 5 § SoL</p> <p>g) Avskrivna återbetalning kap 5 § SoL</p> <p>h) Bistånd till räntekostnader för boendefastighet högst 6 månader 4 kap 1 § SoL</p> <p>i) Bistånd till räntekostnader för boendefastighet utöver 6 månader 4 kap 2 § SoL</p> <p>j) Bistånd till amorteringskostnad boendefastighet 4 kap 2 § SoL</p> <p>k) Bistånd till arbetsresor enligt riktlinjerna 4 kap 1 § SoL</p> <p>l) Bistånd till läkarvård/mediciner enligt riktlinjer 4 kap § 1 SoL</p>	<p>Socialsekreterare</p> <p>a) Ekonomiassistent</p> <p>b) Enhetschef IFO</p> <p>c) Utskott</p> <p>d) Utskott</p> <p>e) Socialsekreterare</p> <p>f) Socialsekreterare</p> <p>g) Enhetschef IFO</p> <p>h) Socialsekreterare</p> <p>i) Enhetschef IFO</p> <p>j) Utskott</p> <p>k) Socialsekreterare</p> <p>l) Socialsekreterare</p>	<p>En individuell bedömning skall alltid göras i bistandsärenden.</p> <p>Beslut ska göras i samråd med enhetschef.</p> <p>Ersättare: 1:e socialsekreterare</p> <p>Offert skall begäras från tandvården</p>

Ärende/lagrum	Ärende/lagrum	Delegat	Anmärkning
	<p>m) Bistånd till tandvård – belopp upp till 25 % av prisbasbeloppet enligt 4 kap 1 § SoL – belopp utöver 25 % av prisbasbeloppet enligt kap 4 § 1 SoL</p> <p>n) Bistånd till glasögon enligt riktlinjer kap 4 § 1 SoL</p> <p>o) Bistånd till kontaktlinser, styrka medicinska skäl kap 4 § 1 SoL</p> <p>p) Bistånd till A-kassa, fackföreningsavgift, hemtjänst avgift och barnomsorgsavgift kap 4 § 1 SoL</p> <p>q) Nedsättning av bistånd enligt 4 kap 1 § SoL på grund av särskilda skäl till belopp motsvarande norm för mat, hälsa, hygien (livsuppehälle), enligt riktlinjer kap 4 § 1 SoL</p> <p>r) Höjning av bistånd enligt 4 kap 1 § SoL motsvarande högst 3 % av prisbasbeloppet pga. höjda levnadsomkostnader, enligt riktlinjerna.</p> <p>s) Bistånd till hemutrustning enligt riktlinjerna 4 kap 1 § SoL</p> <p>t) Bistånd till hemutrustning telefon, tv, dammsugare, spädbarnsutrustning max 10 % av prisbasbeloppet 4 kap 1 § SoL</p> <p>u) Bistånd till resor inom Sverige för umgänge med barn 4 kap 1 § SoL – Bistånd till resor inom Norden för umgänge med barn 4 kap 1 § SoL</p> <p>v) Bistånd till barns deltagande i fritidsaktiviteter upp till 3000 kronor per år, enligt riktlinjerna</p>	<p>m) Enhetschef IFO 1:e socialsekreterare Utskott</p> <p>n) Socialsekreterare</p> <p>o) 1:e socialsekreterare</p> <p>p) Socialsekreterare</p> <p>q) Socialsekreterare</p> <p>r) Enhetschef IFO</p> <p>s) Enhetschef IFO</p> <p>t) Enhetschef IFO</p> <p>u) Socialsekreterare Enhetschef IFO</p> <p>v) Socialsekreterare</p>	<p>Offert skall begäras från tandvården</p> <p>Läkarintyg krävs</p> <p>q) Ersättare: 1:e socialsekreterare</p> <p>r) Ersättare: 1:e socialsekreterare</p> <p>s) Ersättare: 1:e socialsekreterare</p> <p>u) Ersättare: 1:e socialsekreterare</p>

	Ärende/lagrum	Delegat	Anmärkning
3.2	<p>Beslut om bistånd för vuxna som fyllt 18 år med permanent uppehållstillstånd (PUT) och som bor på stödboende:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Kläder och skor 620 kr/mån b) Fritid 530 kr/månad c) Hygien 220 kr/månad d) Livsmedel 1440 kr/månad e) Resor inom Sverige enligt 4 kap 1 § SoL 	Socialsekreterare	Se även särskild rutin. Bidragstagare med studiebidrag, extra tillägg och lön.
3.3	Beslut om bistånd i form av förmedling av egna medel. 4 kap 2 § SoL	Socialsekreterare	
3.4	Beslut i frågan om att teckna hyreskontrakt på lägenhet som hyrs ut i 2:a hand till klient 4 kap 2 § SoL	Enhetschef IFO	
3.5	Beslut om ekonomiskt bistånd till begravningskostnader och utgifter i omedelbar anslutning till dödsfallet. 4 kap 2 § SoL	Enhetschef IFO	
3.6	Beslut om att återkräva ekonomiskt bistånd enligt 4 kap 1 § SoL som utgetts på oriktiga uppgifter. 9 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
3.7	<p>Beslut om att återkräva ekonomiskt bistånd som den enskilde har erhållit enligt 4 kap 1 § SoL och som är undantagen från huvudregeln om återbetalning, 9 kap 2 § SoL</p> <p>Efterge ersättningskyldighet som avses i § 1 och 2 kap 9 Sol. 9 kap 4 § SoL</p>	Socialsekreterare	Återkrav får endast ske om biståndet getts under villkor om återbetalning.
3.8	Beslut om bistånd åt barn och ungdom i form av vård och fostran utanför hemmet, 4 kap 1 § SoL	Enhetschef IFO Utskott	Jmf 1.1

	Ärende/lagrum	Delegat	Anmärkning
3.9	Beslut om tillfällig vistelse i jourhem, utredningshem, akuthem, och HVB-hem för barn och ungdom, 4 kap 1 § SoL	Enhetschef IFO	Inte varaktig vård, högst fyra månader.
3.10	Placering HVB eller familjehem för ensamkommande barn, 4 kap 1 § SoL	Enhetschef IFO	
3.11	Beslut om ekonomiskt bistånd åt barn och ungdom i samband med placering, omplacering eller flyttning från familjehem eller hem för vård eller boende <ul style="list-style-type: none"> - enligt riktlinjer 4 kap 1 § SoL - utöver riktlinjer 4 kap 1 § SoL 	Socialsekreterare Enhetschef IFO	Ersättare: 1:e socialsekreterare
3.12	Beslut om bistånd åt vuxna i form av vård (placering/omplacering) i hem för vård eller boende eller i familjehem, 4 kap 1 § SoL	Utskott	Observera lagen (1992:1528) om offentlig upphandling, men också kravet på individuell bedömning i biståndsärenden.
3.13	Beslut om ersättning till familjehem (arvode och omkostnadsersättning) enligt nämnden riktlinjer <ul style="list-style-type: none"> - enligt norm och riktlinjer - över norm och riktlinjer 	Socialsekreterare Enhetschef IFO Socialsekreterare	Se cirkulär angående ersättning till familjehem inom SoL som kommer årligen från Sveriges Kommuner och Landstingsförbund.
3.14	Beslut om omprövning av bistånd, 4 kap 1 § SoL		
3.15	Beslut om köp av plats i annan kommun eller hos värdgivare	Chef vo omsorg	Observera lagen om offentlig upphandling.
3.16	Beslut om bistånd i form av kontaktperson/-familj, 4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
3.17	Beslut om förordnande och entledigande av kontaktperson och kontaktfamilj, 4 kap 1 § SoL	Enhetschef IFO Socialsekreterare	
3.18	Beslut om arvode och omkostnadsersättning till kontaktperson/-familj		

	Ärende/lagrum	Delegat	Anmärkning
	<ul style="list-style-type: none"> - enligt norm och riktlinjer - utöver norm och riktlinjer 	Socialsekreterare Enhetschef IFO	
3.19	Beslut om öppenvårdsinsatser. 4 kap 1 § SoL Inköp av externa insatser inom budget Inköp av externa insatser utöver IFOs budget	Socialsekreterare Enhetschef IFO Chef vårdomsorg	
3.20	Beslut om bistånd i form av insatsen ungdomsboende. 4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
3.21	Beslut öppenvårdsinsatser och öppen verksamhet. 4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
3.22	Kostnad för kontraktsvård en månad när kriminalvårdens betalningsansvar upphör. Ansökan om förlängning av kontraktsvård.	Enhetschef IFO Utskott	Förlängning av kontraktsvård får sökande själv ansöka om.
3.23	Beslut om avgift från föräldrar vars barn är under 18 år och får vård i ett annat hem än det egna. 8 kap 1 § 2 st. SoL och SoF	Socialsekreterare	Se Kommunförbundets cirkulär 1997:128.
3.24	Beslut om ersättning från den enskilde för missbruksvård (egen avgift) i form av plats i hem för vård eller boende eller i familjehem (vuxna). 8 kap 1 § 1 st. SoL och SoF	Socialsekreterare	
3.25	Beslut om framställning till försäkringskassa om ändring av betalningsmottagare för allmänt barnbidrag. 4 § 3 st. Lag om allmänt barnbidrag	Socialsekreterare	
3.26	Beslut om att underrätta försäkringskassa om att nämnden skall uppbära folkpension och barn tillägg. 1-3 § kungörelsen (1962:393) om rätt i vissa fall för kommun eller annan att uppbära folkpension.	Socialsekreterare	

	Ärende/lagrum	Delegat	Anmärkning
3.27	Underrättelse till försäkringskassan om att barn med underhållsstöd placeras i familjehem respektive återflyttat till boförälder. 2 § förordningen om underhållsstöd	Socialsekreterare	
3.28	Beslut om anmälan till försäkringskassa om att socialutskottet skall uppbära sjukpenning för den som bereds vård i sådant hem för vård eller boende eller familjehem enligt SoL som ger vård och behandling åt missbrukare av alkohol eller narkotika. 3 kap 15 § AFL	Socialsekreterare	
3.29	Beslut om att underrätta försäkringskassa om att socialutskottet skall uppbära ersättning enligt AFL. 17 kap 1 § AFL. 33 § SoL	Socialsekreterare	
3.30	Beslut om att föra talan om ersättning hos förvaltningsrätt om återkrav enligt 9 kap 2 § och 8 kap 1 § SoL. 9 kap 3 § 1 st. SoL	Enhetschef IFO	
3.31	Beslut om eftergift av ersättningskyldighet enligt 9 kap 2 § kap 1 § och 8 kap 1 § SoL. 9 kap 4 § SoL	Utskott	
3.32	Beslut om att inleda utredning. 11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
3.33	Beslut om att utredning inte skall inledas eller att inledd utredning skall läggas ned (barn och vuxna). 11 kap 1 § SoL	Enhetschef IFO	Ersättare: 1:e socialsekreterare
3.34	Beslut om att utredning avslutas utan åtgärd. § kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
3.35	Förlängning av utredningstid i ärenden som rör barn. 11 kap 2 § SoL	Utskott	

	Ärende/lagrum	Delegat	Anmärkning
3.36	Ansökan om överflyttning av ärende till annan socialnämnd. 2 kap 10 § SoL	Enhetschef IFO	
3.37	Ansökan om överflyttning av ärende till annan socialnämnd avseende ärenden enligt LVU och LVM	Utskott	
3.38	Beslut i fråga om att ta emot/överklaga ärende från annan socialnämnd. 2 kap 10 § SoL	Utskott	
3.39	Beslut om att ansöka/överklaga hos Inspektionen för vård och omsorg om överflyttning av ett ärende. 2 kap 10 § SoL	Enhetschef IFO	
3.40	Beslut om ersättning till särskilt förordnad vårdnadshavare som tidigare varit familjehemsförälder. 16 kap 11 § SoL	Socialsekreterare	
3.41	Beslut om ersättning till särskilt förordnad vårdnadshavare för ensamkommande flyktingbarn 16 kap 11 § SoL	Socialsekreterare	
3.42	Löpande tillsyn av enskild verksamhet med tillstånd enligt 7 kap 1 § SoL. 13 kap 5 § SoL	Enhetschef IFO	Vid kännedom om missförhållanden underrättas Inspektionen för vård och omsorg.
3.43	Beslut om anmälan till överförmyndaren om behov av god man/förvaltare. (42 § 2 st. 1 p) SoF	Socialsekreterare	
3.44	Beslut om anmälan till överförmyndaren om ätt-behov av god man/förvaltare inte längre föreligger. (42 § 2 st. 1 p) SoF	Socialsekreterare	
3.45	Beslut om anmälan till överförmyndaren om förhållanden beträffande förvaltningen av underårigs egendom. (42 § 2 st. 3 p) SoF	Socialsekreterare	Avser all slags egendom, inkl ATP.

	Ärende/lagrum	Delegat	Anmärkning
3.46	Framställan till domstol om behov av målsägandebiträde för underlägg. (42 § 1 st.) SoF	Socialsekreterare	

	Ärende/lagrum	Delegat	Anmärkning
	4. Vård enligt LVU		Se även avsnitt 1 och 2
4.1	Begäran om förlängd tid för ansökan om vård. 8 § LVU	Enhetschef IFO	
4.2	Beslut om att omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU skall upphöra. 9 § 3 st. LVU	Ordföranden för utskottet för omsorg	
4.3	Beslut rörande den unges personliga förhållanden i den mån beslutet inte är att hänföra till 11 § 1 och 2 st. LVU. 11 § 4 st. LVU	Enhetschef IFO	T ex kortare vistelse utom familjehemmet eller hemmet för vård eller boende.
4.4	Beslut om hur rätt till umgänge med den unge skall utövas a) när överenskommelse inte kan nås med föräldern eller vårdnadshavaren 14 § 2 st. 1. LVU b) när överenskommelse inte kan nås med föräldern eller vårdnadshavaren och i avvaktan på arbetsutskottets beslut 14 § 2 st. LVU	Enhetschef IFO	
4.5	Beslut om att den unges vistelseort inte skall röjas för föräldern eller vårdnadshavaren. 14 § 2 st. 2. LVU	Enhetschef IFO	
4.6	Beslut om att ett tillfälligt flyttningsförbud enligt 27 § LVU skall upphöra. 30 § 2 st. LVU	Ordföranden för utskottet för omsorg	

	Ärende/lagrum	Delegat	Anmärkning
4.7	Beslut om den unges umgänge med förälder eller andra vårdnadshavare efter beslut om flyttningsförbud eller tillfälligt flyttningsförbud när överenskommelse inte kan nås. 31 § LVU	Enhetschef IFO	
4.8	Beslut om läkarundersökning, att utse läkare samt plats för läkarundersökningen. 32 § 1 st. LVU	Socialsekreterare	
	Ärende/lagrum	Delegat	Anmärkning
	5. Vård av missbrukare enligt LVM		Se även avsnitt 1 och 2
5.1	Beslut om att inleda utredning om skäl för tvångsvård. 7 § LVM	Enhetschef IFO	Ersättare: 1:e socialsekreterare
5.2	Beslut om att utredning inte skall inledas eller att påbörjad utredning skall läggas ned alternativt övergå i en utredning enligt 11 kap 1 § SoL. 7 § LVM	Enhetschef IFO	Ersättare: 1:e socialsekreterare
5.3	Beslut om vilken tjänsteman som skall vara kontaktman och svara för kontakterna med missbrukare och olika vårdgivare. 8 § LVM	Socialsekreterare	
5.4	Beslut om läkarundersökning samt att utse läkare för undersökning. 9 § LVM	Socialsekreterare	Beslut om läkarundersökning skall fattas om sådan inte är uppenbart obehövlig.
5.5	Beslut om att begära polishandräckning för att föra en missbrukare till läkarundersökning. 45 § 1. LVM	Ordföranden för utskottet för omsorg	
5.6	Beslut om att begära polishandräckning för inställelse vid vårdinstitution. 45 § 2. LVM	Ordföranden för utskottet för omsorg	

	Ärende/lagrum	Delegat	Anmärkning
5.7	Beslut om ersättning till kommunen när bistånd ges för missbrukare i form av plats vid hem för vård eller boende eller i familjehem (vuxna). 8 kap 1 § SoL och SoF	Socialsekreterare	

	Ärende/lagrum	Delegat	Anmärkning
	6. Föräldrabalken, FB		Jmf 48 § SoL
6.1	Godkännande av faderskapsbekräftelse. 1 kap 4 § 1 st. FB	Administratör	Se Socialstyrelsens allmänna råd 1988:6 Att fastställa faderskap

4. Boendet för ensamkommande barn/ungdomar

	Ärende	Delegat	Anmärkning
1	Aktivitetsbidrag 1400 kr/år (inklusive kostnad för utrustning) för asylsökande ungdomar under 18 år.	Boendechef	Se även rutin för bedömning av dessa ärenden.
2	Fritidspeng för gemensamma aktiviteter för asylsökande ungdomar under 18 år.	Boendechef	Se även rutin för bedömning av dessa ärenden.
3	Beslut om bistånd främst för asylsökande ungdomar upp till 18 år: a) Telefonkort 100 kr/månad b) Matpeng 350 kr/vecka eller 400 kr/vecka under sommarlov för ungdomar på stödboende vid egen matlagning c) Depositionsavgift för cyklar och eventuell avgift för reparation av återlämnad cykel	Boendechef	Se även rutin för bedömning av dessa ärenden.
4	Beslut om bistånd avseende matkostnad 1050 kr/månad för vuxna som fyllt 18 år, fått permanent uppehållstillstånd (PUT) och som bor på stödboende.	Boendechef	Se även rutin för bedömning av dessa ärenden. Bidragstagare med studiebidrag och extra tillägg. För övriga kostnader se 3.2 under Individ- och familjeomsorg, Bistånd enligt socialtjänstlagen.

5. Alkohollagen och lagen om anordnande av visst automatspel

Angående överklagande samt yttrande se avsnitt 2

	Ärenden/lagrum	Delegat	Anmärkning
1.1	Beslut om att inleda utredning om tillsyn av serveringstillstånd 9 kap alkohollagen	Enhetschef IFO	
1.2	Beslut om ändrat serveringstillstånd vad gäller serveringstid 8 kap 2 § alkohollagen	Utskott	
1.3	Beslut att inleda tillsynsutredning och avskriva ärende för vidare handläggning. 8 kap 2 §, 9 kap alkohollagen	Enhetschef IFO	
1.4	Beslut att avvisa överklagan. FL 24 §	Enhetschef IFO	Beslutet kan överklagas
1.5	Beslut om stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten samt beslut att meddela villkor 8 kap 2 § alkohollagen	Utskott	
1.6	Beslut om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten 8 kap 2 § alkohollagen	Utskott	Verkställighet chef för vo omsorg/enhetschef IFO
1.7	Beslut om tillfälligt serveringstillstånd till slutna sällskap 8 kap 2 § alkohollagen	Handläggare	
1.8	Beslut att godkänna nya bolagsmän 8 kap 12 § alkohollagen	Enhetschef IFO	
1.9	Beslut om medgivande till ombyggnad av serveringsställe 8 kap 2 § och 8 kap 14 § alkohollagen	Enhetschef IFO	

	Ärenden/lagrum	Delegat	Anmärkning
1.10	Beslut meddela konkursboet serveringstillstånd 8 kap 2 § alkohollagen	Handläggare	Ansökan behandlas med förtur
1.11	Beslut om återkallelse av serveringstillstånd 9 kap 18 § alkohollagen	Utskott	
1.12	Beslut att omedelbart återkalla serveringstillstånd 9 kap 18 § alkohollagen	Utskott	Innan beslut fattas föreligger skyldighet att kommunicera enligt förvaltningslagen
1.13	Beslut om återkallelse av tillfälligt tillstånd för allmänhet och slutna sällskap 9 kap 18 § alkohollagen	Enhetschef IFO	
1.14	Beslut om återkallelse då tillstånd ej längre utnyttjas 9 kap 18 § alkohollagen	Enhetschef IFO	
1.15	Beslut om att meddela varning 9 kap 17 § alkohollagen	Utskott	
1.16	Beslut att meddela erinran 9 kap 17 § alkohollagen	Utskott	
1.17	Beslut om att förbjuda detaljhandel av folköl eller servering av folköl 9 kap 19 § alkohollagen	Utskott	
1.18	Beslut att meddela varning till den som bedriver detaljhandel med eller servering av folköl 9 kap 19 § alkohollagen	Utskott	
1.19	Begäran om biträde av polismyndighet 9 kap 9 § alkohollagen	Enhetschef IFO	
1.20	Begäran att lämna och inhämta handlingar 9 kap 8 och 10 § alkohollagen	Enhetschef IFO	

Ärenden/lagrum	Delegat	Anmärkning
1.21	Enhetschef IFO	
1.22	Enhetschef IFO	
1.23	Enhetschef IFO	
1.24	Utskott	Verkställighet chef för vo omsorg/enhetschef IFO
1.25	Enhetschef IFO	
1.26	Enhetschef IFO	
1.27	Utskott	
1.28	Enhetschef IFO	
1.29	Handläggare	

	Ärenden/lagrum	Delegat	Anmärkning
1.30	Meddela att anmäld lokal ej kan godkännas. 8 kap 4 §, 8 kap 18 §	Enhetschef IFO	
1.31	Tillsyn försäljning av receptfria läkemedel	Handläggare	

6. Äldre- och handikappomsorgen

Ärende	Delegat	Anmärkning
1. Bistånd enligt socialtjänstlagen m		
1.1 Beslut om avgift inom äldre- och handikappomsorgen för bistånd enligt 4 kap 1 § SoL. 8 kap 4-8 § SoL	Administratör	
1.2 Beslut om nedsättning av eller befrielse/avskrivning från avgift inom äldre- och handikappomsorgen. 4 kap 2 § SoL	Chef för vo-omsorg	Ersättare: Äldreomsorgschefen
1.3 Jämkning av avgift för hjälp i hemmet, service och omvårdnad samt boende. 8 kap 2 § SoL	Chef för vo omsorg	Ersättare: Äldreomsorgschefen
2. Stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS		
2.1 Beslut om att utbetala assistansersättning till annan person än den som är berättigad till insatsen. 11 § LSS	Chef för vo omsorg	
2.2 Beslut om återbetalningsskyldighet. 12 § LSS	Chef för vo omsorg	
2.3 Beslut om avgift från föräldrar vars barn är under 18 år och får omvårdnad i ett annat hem än det egna. 20 § LSS, 5 § LSS-förordningen, 43-44 § SoF	Enhetschef Chef för vo omsorg	
2.4 Beslut om ersättning till familjehem (arvode och omkostnadsersättning)	Enhetschef	
2.5 Anmälan till överförmyndare att person som omfattas av LSS är i behov av förmyndare, förvaltare eller god man. 15 § 6. LSS	Enhetschef	

2.6	Anmälan till överförmyndare att förmyndare, förvaltare eller god man inte längre behövs. 15 § 6. LSS	Enhetschef	
2.7	Anmälan till Länsstyrelsen av personskada i verksamhet enligt LSS 11 § LSS-förordningen (1993:1090)	Utskott	
	3. Hälso- och sjukvårdslagen		
3.1	Ansvar för att det utses verksamhetschef för all den hälso- och sjukvårdsverksamhet som bedrivs. SOSFS 1997:8	Chef för vo-omsorg	
3.2	Övergripande ansvar för att den hälso- och sjukvård som kommunen erbjuder fyller hälso- och sjukvårdslagens krav på god vård HLS 18 §	Verksamhetschef HSL	
3.3	Inom hälso- och sjukvården skall finnas någon som svarar för verksamheten. HSL 29 §	Verksamhetschef HSL	
3.4	Rätt att teckna avtal med andra vårdgivare inom hälso- och sjukvårdens ansvarsområde.	Verksamhetschef HSL	Efter samråd med chef för vo omsorg
3.5	Beslut om anmälan till Socialstyrelsen av allvarlig skada eller sjukdom i samband med vård, behandling eller undersökning. 5 § 1 st. Lag om tillsyn över hälso- och sjukvården (SFS 1996:786)	Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS)	Se 29 resp. 24 § HSL. Vårdgivaren ansvarar för att anmälan görs. I verksamhetsanmälan till IVO Inspektionen för vård och omsorg enligt 8 § 4 Lag om tillsyn över hälso- och sjukvården ska anges vem som svarar för Lex Maria-anmälningarna. Se också SOSFS 2005:28.

Beslut (14)

Förändringar i Procapitas skatteberäkning för avgifter inom vård och omsorg

En ändring i folkbokföringsuppgifterna började gälla 2016-01-01. Den ändringen föranleder en ny hantering av skatte- och avgiftssatser i Procapitas skatteberäkning.

Församlingstillhörighet har upphört att vara ett folkbokföringsbegrepp vilket innebär att personernas uppgift om församlingstillhörighet inte längre kommer att finnas med i uppgifterna från Skatteverket. Istället erhålls en uppgift om distrikt som är kopplat till personens adress. Vid skatteberäkningen användes personernas församlingstillhörighet för att kunna hämta personens avgiftssats för beräkning av kyrkoavgift vilket inte längre kommer att vara möjligt.

Kommunen behöver nu ta ställning till vilken avgiftssats för beräkning av kyrkoavgift som ska hanteras vid den preliminära skatteberäkning som görs i Procapita. Församlingar inom kommunen kan ha varierande avgiftssatser och kommunen behöver därför ta ställning till vilken av dessa som ska hanteras vid beräkningen, den högsta, lägsta eller genomsnittlig.

Svenska kyrkan har en skattesats på 1,13% och Missionskyrkan en på 1%.

Det finns alltid en möjlighet att på individnivå ange en avgiftssats för kyrkoavgift som enbart hanteras för den brukaren.

Förslag till beslut

Kommunen föreslås besluta att använda den högsta skattesatsen för beräkning av kyrkoavgift.

